

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897., szerda, december 8-án.

19. szám.

Magyar Wolffok.

(p—d.) A függetlenségi urak még hiszenhat szónokot akarnak nekiindítani az unalom-tengernek, hogy kideríthető legyen az a nagy kérdés, ha vajjon az osztályok elé utasítsák-e a miniszterelnök javaslatát vagy sem.

Csudálatos dolog. Hát igazán oly olcsó ennek az országnak az ideje, a mikor legfőbb érdekeiről van szó? Hát igazán fontosabb az osztályokhoz való utasítás kérdése, mint a vámszövetség, a bank ügye? Kétségtelen, hogy így van. Mi legalább biztosra vesszük, hogy Justhék oda állottak az ország elé és megkérdézték:

— T. Közvélemény! Mit méltóztatol fontosabbnak tartani? A vámszövetséget és a jegybankot-e, amelyben gazdasági életed alapjai gyökeredzenek? Avagy azt, hogy az osztályok terjeszzenek-e a Ház elé előadói jelentést, vagy pedig a pénzügyi bizottság? — Kétségtelen az is, hogy a Haza a második kérdésnek ítélte oda a pálmát; kétségtelen, hogy ma a magyar közvéleménynek semmi egyéb gondja nincs, mint az, hogy följuttassék az osztályokban való tárgyalásnak réges-régen elavult rendszere.

Mert ha nem így volna, ha nem így van, hát akkor — függetlenségi urak — honnan veszik az ország közvéleményével szemben a bátorságot arra, hogy ezt a drága, ezt a forró időt könnyelműen fecséreljék?

Mert ma még nincsen más szó arra,

amit cselekszenek. De holnap már lesz más fogalom is az önök eljárásának jellemzésére.

Holnap az a közvélemény, mely ma még csak nevet az osztályba-küldés törekvésén, holnap előáll majd ez a közvélemény és számon kéri önöktől, akik annyira aggódnak az osztrák alkotmányért, számon kéri a magyar parlamentárizmust, az ország életbevágó érdekeit.

Alig félesztendő mult el az ideai obstrukció óta és máris készen vannak a második obstrukcióra ebben az esztendőben? Gondolják, hogy ez az eljárás gyarapítani fogja a parlamentárizmus tekintélyét? Nem tartanak attól, hogy kissé hangos talál lenni az az óhaj, hogy: pokolba az olyan géppel, amely csak addig jár, amíg a minoritásnak úgy tetszik, amelynek kerekeibe minden perczen belekapaszkodhatik egy pár embernek rövidlátó vagy erőszakoskodó akarata.

Avagy van talán a függetlenségi párt programjának olyan titkos pontja is, mely szerint e pártnak elsőrendű célja a parlamentárizmus megbuktatása? Ha igen, akkor nagyon jól dolgoznak.

És brilliánsan működnek akkor is, ha programjuknak egy másik pontja: szembeszállni mindazzal, amit az ország érdeke sürgősen, haladéktalanul megkövetel.

Ugy halljuk, megobstruálják a helynevekről szóló törvényjavaslatot. Amely-

nek mielőbb való szentesítése nemzeti óhajtas.

Ugy halljuk, megobstruálják a mezei munkások törvényét, melynek sürgős megalkotása nélkül veszedelemben van az országnak jövő esztendei termése.

Tudjuk, hogy ez a két obstrukció csak arra jó, ezt a két nagy országos célt csak azért akarnák fölfáldozni, hogy a miniszterelnök javaslatából az év végéig törvény ne lehessen. Két nagy nemzeti érdek hulláján keresztül akarnak oda jutni, hogy legázolhassanak két másik nagy nemzeti érdeket: egy gazdaságit és egy alkotmányosat.

Mondjuk, hogy sikerül a törekvésük, micsoda jók származnak ebből az országra?

December utolsó napján megszűnik a közös vámterület. És mi jó a helyébe? A semmi. Talán az, hogy vámot szedhetünk az osztrák ipar cikkei után? Dehogy. Semmiféle törvényünk nincs, amely megmondaná, hogy mennyi és milyen vámot szedhetünk. Ellenben például Németország igenis mondhatja: A vámszövetség megszűnt, vámjaid nincsenek, ellenben nekem van veled kereskedelmi szerződés, tehát én követelem, hogy te bocsásd be vám nélkül az én iparomat, de azért én csak a szerződésben megállapított módon bocsátom be a te buzádat, mert én nem vagyok bolond, nálam nincs obstrukció, amelynek az a fő ambíciója, hogy törvényen kívüli állapot álljon be.

Ebből lehet látni, mit jelentene az,

Apró tárgyalások.

Régebbi időkben czirkuszt adtak a népnek meg kenyeret. Ma kenyeret ugyan nem adnak, de czirkusz helyett nyilvános végtárgyalásokat adnak neki, amiken, ha ráér, elmulatozhat. Téli időben jó meleg is van a tárgyaló szobákban és az kellemes szórakozás, a munkáltatás idején ott elüldögélni. Van, aki ott tanulja meg, hogy majd miként viselkedjék, ha majd ő kerül a sárga padra. (Így képződnek a száraz-fiskálisok.) De legalkalmasabb hely mindanyia között a rendőrhíróság, ahol egy délelőtti százele ügy leperet. Apró bajok és panaszok, amely mind más-más és különbnélkülönb. Amaz okban a nagy urakban csak a bűnök vannak, itt pedig valóságos a nép lelke ugrál egyik ügyről a másikra. Mert minden baját ide hordja, még a lelkieket is. Kissé csodálatos, hogy ennyire bele szokott a rendőrségbe, pedig amúgy nem szereti. A tanyák embere a város pusztázó lovaskatonáit zsaró-nak gunyolja, amely szavát a zsarolóból huzta össze rövidség okáért, hanem azért még a válópörcével is a rendőrséghez megy, ahol legtöbbször összebékítik a duzzogó menyecskét a haragos férjével. Az ilyesminek kiegyesülés a neve. Szintugy idejön az elhagyatott mostohafiu, ide jönnek a szegény kijátszott Lear királyok és szaladnak, futnak az ügyek egymásután, hatalmas sugarakat érezve olykor apró emberek kisedés lelki világába, amely rendszerint láthatatlan és csak a szívek szomorkodása közben kerül napfényre. Mig két-három papírszivart elszipákol az ember, akár

egy egész népszimtművet találhat. Bár a népszimtműveket nem ilyen helyen keresik ma, hanem valamely pesti ház harmadik emeletén. (Attól félnek, hogy nem lennének elegendő eredetiek.)

Igy következnek:

Kormányos tévedése.

Kormányos Pál asszonyostul lép a kapitány szobájába és két kézre fogván a kalapját, azt mondja:

— Egy kis sorom volna, ha möghallgatná.

— Mondja, no.

— Nem ögyébb, tudja, mint, hogy a mult hétön bent járt itt az asszony tanácsot kérni a bajba. Hogy a kis Hódi Imre csirkéje, tyukja, libája mind át jár a mi udvarunkba.

— Tudom, tudom, — szól a kapitány — én meg azt mondtam, hogy vissza lehet dojni a kerítésen.

Kormányos uram azt kérdezi:

— A csirkéket?

— Persze. Hát mit gondol kend?

Hallgat most egy darabig Kormányos és lassan ingatja a fejét.

— Ugy hát — mondja végül. — Itt van hát a tévedés.

— Micsoda tévedés?

— Mert hogy — magyarázza nyugalommal az ember — én a kis Hódi Imrét vetőttem át a kerítésen. Aztán most beadott a bírósághoz, mert olyan zökkenésformát esőt:

— Hát ez már a kend baja.

— Tudom, uram, tudom — felel Kormányos Pál és végig sikálja kezével az asztalszélt — de úgy gondoltam, hogy a maga tanácsa szerint löszök...

— No már — fakad ki a kapitány — olyan bolond tanácsot csak nem adok senkinek.

— Baj — véli Kormányos Pál és távozik. Az asszonya lassan megy utána. Mégis csak a csirkét kellett volna átvetni a kerítésen, nem a kis Hódit. Bár hiszen tudta azt Kormányos Pál nagyon jól, de mielőtt ilyen pörfélében ügyvédhez menne az ember, előbb fölpróbálja a kapitányt.

A kapitány ugyanis ingyen méri az esztét, az ügyvéd pedig azonnal pénz iránt nyújtja panaszát.

— Látja kend — szól az asszony — mért bánt kend vele ojan kigyetlenül. Most itt a baj. Majd fizethet kend fiskálist, mög a Hódi doktorát, patikaszőrit.

— Nono — felel csöndesen az ember — ha mindig patikaszőrrel él, szívesen fizetöm... Valami jó szomszédok lehetnek ezek.

A kétnevű ember.

A buzapiacson, ahogy adnák és vennék az emberek a kenyernek valót, hirtelen ribillió támad. Nagycsizmás magyar akaszkodott össze a buzaszennzállal és torkon fogván, a feje bubját ütögeti. A vékony ügynök védekezne, de nem nagyon tud, mert a magyar a nyakánál fogva jó messzire eltaszítja magától, a másik ökle pedig úgy jár föl-le a fején, mint a patak-

ha december végeig nem válnék törvénynyé a javaslatnak a vámszövetségre vonatkozó része? Azt hogy Magyarország ki van szolgáltatva az egész világ prédájára és csufjára. Mert abból a tényből, hogy január 1-én beáll az önálló vámterületre való jog, még egyáltalán nem következik, hogy ez a jog praktikusán gyakorolható is.

December utolsó napján megszünik a jegybank szabadalma. És mi jö helyébe? A felfordulás. Január 1-én senkisé volna többé kötelezve arra, hogy az osztrák-magyar bank jegyeit fizetéképen elfogadja; január 1-től fogva bárki kibocsátatna bankjegyet, mert hisz ennek üldözése csak az osztrák-magyar bank főtanácsának indítványára történhetik, amely bank és főtanács pedig akkor már nem léteznék. Tessék elképzelni, hogy mit jelentene az, ha nem lehetne fizetni se idebent, se a külföldön a mi pénzünkkel, ha megakad a hitel, ha boldogboldogtalan gyárthat bankót, ha törvényes papírpénze — a kevés államjegytől eltekintve — nem volna az országnak.

Azt jelentené ez, hogy vége van a jogbiztosságnak, megakad az egész gazdasági élet és milliók pusztulhatnak belé. Mert abban a tényben, hogy január 1-én beáll a külön magyar jegybankra való jog, még egyáltalán nem foglalhatik benne az, hogy január elsején valósággal van is az országnak külön jegybankja.

Magukra veszik mindéért a felelősséget? Lehet. De az ország nem veszi magára.

Hanem követelni fogja, hogy a kormány ismerje kötelességét, intézkedjék a maga hatáskörében, rendelettel az ország romlásának elhárítására. Akkor követelni fogja a közvélemény és vele együtt mi is a kormánytól, hogy ne engedje a debacle eljövetelet, csak azért, mert az ellenzéknek obstruálni méltóztatott.

S vajjon akkor mit fog szólni a közvélemény, ha látja, hogy rendeleti intéz-

kedésre kényszerítik a kormányt, rendeletet forszírozni ki oly téren, ahol törvénynek kellene rendelkeznie? Avagy talán ezt is követeli az alkotmányosság, a parlamentarizmus szelleme?

Pénzügyminiszter Ur! Tessék mielőbb törvényjavaslatot előterjeszteni arról, hogy a névváltoztatásra nem kell bélyeg. Hadd németesítsék az obstruáló urak ingyen Wolffra meg Schönererre a nevüket. Ha annyira megtetszett nekik az odaát való ténykedés annak minden gyümölcseivel, hadd viseljék ezeket a dicső neveket is.

Hadd legyenek magyar Wolffok is.

POLITIKAI HIREK.

A lemondott miniszter. Josipovich Imre horvát miniszter lemondási ügye a holnapi minisztertanácsban dől el véglegesen. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ugyan nem szívesen látná távozni Josipovichot, de ha ez mégis tényné válnék, akkor a horvát miniszterségre Cseh Ervin és gróf Pejacevich Tivadar mellett *Rubidó Zichy* Radiszláv, Varasdmegye főispánja, állítólag szintén komoly jelölt.

A vezér ellen. Érdekes és igen jellemző forrongásról volt ma szó a képviselőház folyosóin, ahol igen sokaknak szemet szurt, hogy gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándor meglehetősen heves módon kapacitálják valamire a tulajdon pártjuk embereit. Állítólag erős és komoly konfliktus van kitörőben a nemzeti pártban. A pártvezér és a pártelnök — hir szerint — a legutóbbi delegációs ebéd után a cercle során legfelsőbb helyen vállalt volna kezességet az iránt, hogy a nemzeti párt teljes erejével elő fogja mozdítani az új provizorium sima és akadálytalan elfogadását. Most azonban kitűnik, hogy a vezér és elnök nem ugyan gazda, hanem egy kicsit párt nélkül számítottak, mert a nemzeti párt jelentékeny, mondhatni tulnyomó része hallani sem akar a kormányjavaslatok támogatásáról vagy akár csak a jóindulatu passzivi-

tásról sem. Ennek a belső konfliktusnak békés kiegyenlítését a holnap délután 5 órakor tartandó pártértekezlettől remélik s így annak lefolyása elé a többi pártok is élénk érdeklődéssel tekintenek.

A román akció. Nagy-Szebenből kapjuk a távirati tudósítást, hogy ott az ország minden részéből idezarándokolt román agitátoroknak tegnap újabb titkos gyűlésük volt. Az egyetértés a vezetők között teljesen helyreállott. A vezérek: Lucaciu és Rácz kibékültek. Oly heves nemzetiségi mozgalmak megindítását tervezik, amilyen még nem volt. — Szerintük az időpont erre most a legkedvezőbb, mert a szélsőbal obstruál s így a kormány figyelme le van kötve. — A mozgalom jelszava: a federalizmus. — A cél: a nemzetiségeket a végtelékig felizgatni a magyar hegemonia ellen. Pénz hőven van. Az első gyűlés december 14-én lesz Nagy-Szebenben. Ha a gyűlést betiltanák, *zavargásokat rendeznek*. A román terveknek a késhegyig menő parlamenti harczon kívül a szászok magatartása is felette kedvez, kik a helységnevek magyarosítása miatt fel vannak ingerelve. Az oláhok és zöldsászok mozgolódása bécsi biztatásokra vezethető vissza.

A szerb kongresszus. Báró *Nikolics* Fedor, a szerb egyházi kongresszusra kiküldött királyi biztos, egy helyi nyomatos tudósítója előtt a kongresszus hisztorikumáról és jövőjéről a következőképen nyilatkozott:

„A kongresszus nem teljesíthette feladatát, mely az lett volna, hogy egy egységes szervezetet dolgozzon ki, illetve a választmány által kidolgozott szervezetet tárgyalja. Nem teljesíthette ezen feladatot azért, mert a mandátumokat az ugynevezett radikális és liberális egyesült párt szerezte meg hat vagy hét mandátum kivételével. Hogy minő eszközökkel, az elképzelhető, ha tudjuk, hogy egyik agitacionális eszköz a magyarság elleni izgatás volt. Azt állították ugyanis, hogy az új szervezet elfogadása után még a templomokban is magyarul kell beszélni. Ezek azt követelték a kongresszuson, hogy ők az egész kongresszus idejére megállapíthassák a napirendet. Minthogy ezen unikum kívánságot nem fogadhattam el, kénytelen voltam az elnapoláshoz nyulni. Az egyesült ellenzék ezzel ugyanis elérte volna azt, hogy a szervezet tárgyalása előtt választassék meg a választmány, amivel a szervezet sorsa is el lett volna

malmok közüző kalapácsa. Kiabál hát. A közönség nem igen szól bele a dologba, úgy gondolkozván, hogy alighanem ügyük van egymással. Nagysokára meglátja a csatát egy rendőr, odamegy és elveszi a magyartól a szenzált.

— Mit csinál kend? — rivall rá.

— Én? — mondja nyugodtan amaz. — Körültapogattam ezt a czenzált.

— Miért, miért? — sir az ügynök.

— Miért? — kérdezi a rendőr.

— Elég, ha én tudom, hogy miért felel a magyar. — De mög tudja a czenzál ur is.

Ugy látszik, hogy csakugyan tudja, mert odább megy s kissé kellemetlenül forgatja a nyakát a nyakravalóban.

— De nem úgy van ám az — véli a rendőr — hogy itt kend piacot állít, mert ez nem járja. Kend se lőhet a maga bírása. Ha baja van, mőnjön a bíróhoz.

— Dehogy — mondja rá — dehogy. Nem ojan nagy ügy ez, hogy érdemős volna a bíró fejét fájlalni vele. Most mán el is van igazítva tökéletössen.

— Hanem hát majd a piacci botrányért bejelentöm kendet.

— No — szól a magyar — az lőhet,

— Hogy hijják kendet?

— Engöm?

— Kendet.

— Rúzsay Mihájnak.

— Hogy ugy-e?

— Mondom, hogy Rúzsay Mihájnak...

Rúzsay Miháj vagyok én.
A rendőr beírja a nevet a kiskönyvébe, de gondolkozva megáll.

— Nincs is olyan név a városban. Nem hiszöm biz én, hogy kendet annak hijják.

— Nem? — kérdezi Rúzsay Miháj.

— Nem ám.

— Hát akkor — mondja megint Rúzsay Miháj — kételkedjőn benne.

A körülállók nevetik a dolgot, a rendőr megharagszik s viszi Mihájt a városházára. Miháj azonban ott is csak megmarad a mondott szava mellett.

— Kend, ugy látszik, tréfál velünk — szól rá a kapitány.

Mihály átmáll a másik lábára s ugy felel: — Nem olyan világ van most.

— De pedig — inti a kapitány — kendnél olyanforma van. Hanem addig nem mēn ám kend el innét, amig az igaz nevébe nem mondja.

— Hát — válaszol Mihály — lakhatok itt is. Van jussom hozzá, mert az én udombul is vőttek néhány téglát ennek a háznak a falába.

Már akármilyen keserűen mondja is ezt Mihály, csak leviszik a börtönbe addig, amig az igaz neve ki nem derül. De nem sokáig van lent, alig pár óra-hosszat, mert akad rendőr, aki ismeri. Az alsó soron lakik, hatvankettő a házszám, a neve pedig Virág Sándor. Jó magabíró gazda ez. Izennek is azonnal az őrmesternek, hogy eressze szabadon.

Mikor az őrmester vissza adja neki a pipáját, bieskáját s más zsebbevalóit, azt mondja:

— Ezt ugyan elkerülhette volna, kend, bátya.

— Hát hogy — fakad ki Virág Sándor — ha befogják az embőrt akarata ellen?

— Hát minek tagadta el kend a nevé?

— Eltagadtam? — Kérdi Virág Sándor.

— Persze. Rúzsay Mihájnak mondta magát, pedig Virág Sándor.

Virág Sándor bele rakja a zsebekbe a czók-mókot és azt mondja:

— Hát-aztán? *Hát a ruzsa nem virág?*

Tizenhét évi iskola.

Odakint született a tanyák között a pusztaszeiben. Ott is kezdte járni az iskoláit, pedig ott nehezebb tudományra jutni, mint máshol. Csak télen át tart az iskola, nyáron pulykák és lovak őrzésével foglalkoznak az apró embe-
rek. Ő azonban így is okosodott, mert nagyon jó feje volt neki. Pedig szörnyű szegénységben éltek, mert csak aféle napszámos volt az apja. A fiu mégis haladt és azt mondta a tanító, kár volna béresnek adni.

— Az ilyen fej aranyat ér — vélte.

A fiu valahogy a városba került. Csizmát puczolt a tisztelendő uraknak, ezért ellátást kapott s könyveket, amiből tanították. Ugy volt, hogy pap lesz. Nyolcz esztendő telt el így s folyton-folyvást okosodott. Mikor az érettségivel elkészült, nem akart már pap lenni. Főlment Budapestre. Szaladgált és kinlódott. Valami ösztöndíjat is kapott és esténkiint a színházi kórusban énekelt. Másolt is és folyton tanult és már ott volt, hogy diplomát szerez és micsoda nagy dolog lesz az. Apját, anyját magához veszi. Véletlenül nem így történt. Véletlenül még nagyobb nyomorba jutott, mint amilyenben szokott közönségesen lenni. s véletlenül egy zöld darab papírra más nevért írta alá. Csak akkor tette, mikor már nagyon

döntve. Az új szervezetben fontos elvek nyernek kifejezést, ha ezek el lettek volna fogadva, akkor az ellenzék nem tehetett volna semmit, a hatalom, melyet ők áll-nemzeti érdekekre való hivatkozással akartak megszerezni, kisikamlott volna a kezökből.

Az elnapolás után *Bánffy* miniszterelnök tanácskozássra hívta össze a kongresszus néhány tagját, de minthogy itt megegyezni nem tudtak, felkérte a patriarkát, hogy egy szűkebbkörű értekezleten kísértse meg még egyszer a békés kiegyezést. Ezt a konferenciát is megtartották, de itt azért nem jutottak közös megállapodásra, mert az ellenzék a hierarkiatól azt akarta megtudni, hogy mennyit hajlandó átengedni hierarkikus jogaiból. Átengedésről pedig már azért sem lehet szó, mert a sedis vacantia idejében amugy is sokat elvettek már a jogokból s ha még enged, akkor a szerb görög-keleti egyház egészen ki lett volna vetkőztetve hierarkikus szervezetéből. Széttmentek tehát, hogy majd ismét összejönnek, amire azonban nincs sok kilátás.

Egyéni nézetem különben az, hogy ha netán ismét összehívják az elnapolt kongresszust, ismét csak el kellene napolni. Eredmény nem lenne, jóllehet az ad hoc egyesült liberálisok és radikálisok már maguk között egyenellenkednek. *De a kör-mányuak amugy sincs szándékában ismét összehívni a kongresszust.* Nem is igen tehetné meg, mert a képviselőket a nemzeti alap nem tudná már fizetni. Ilyen okból már egyszer *Wekerle* is megtagadta a kongresszus összehívását. Különben éppen ezen okból maga az ellenzék sem igen gondol már az összehívásra.

Kompromisszum? Kompromisszumos hírek kezdenek röpködni a levegőben, mintha csak június derekán, a néhai való obstrukció idején élnénk. Pedig kár azoknak a híreknek szálldogálniok. Nincs azokban egy betű sem, a mi igaz volna.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma délelőtt *Kubinyi* Árpád elnöklése alatt *Bartha* Miklós békés-gyulai képviselő megbízó levelét vizsgálta meg. A mandátum teljesen rendben volt s a bizottság *Bartha* Miklóst a megszabott harmincz nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentette ki.

A pénzügyi bizottság csütörtökön, december 9-én délután öt órakor ülést tart s megkezdi a konzuli illetékek szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

éhezett, ha kenyere van, bizonyára nem teszi. Hisz tudta nagyon jól, hogy mi az ilyes dolog vége. Ugy is volt, ahogy szokott lenni: becsuktak és ő tizenhét évig hiába tanult, hiába nyomorgott. — Kitöltötte a másfél évet s most, hogy föltételes szabadságra eresztik, a börtön ideállítja a rendőrbíró elé, hogy írja be a nevét a nagy könyvbe. Itt áll szomorúan, nékony és kopott ruhában. A börtön megtette vele azt, a mihez életében eddig nem jutott: megkövéredett egy kissé, mert a börtönbeli emberek mindennap hust kapnak s ebben ők különböznek a becsületes emberektől, akik nem kapnak minden nap hust. Így áll itten, kissé husos arccsal, de másképp igen szomorúan s valóban nem tudni, miről gondolkodhatik. A személyét írják bele a nagy könyvbe, a korát, a fogait, a haja és a bajusza színét. A lakását is be kell írni az ilyen föltételeseknek.

— A lakása? — kérdik.

— A lakásom? — kérdezi ő. — Az nincsen seholy.

— A szülei? Nem élnek a szülei?

— Lehet, hogy még élnek, kint a pusztán.

— A foglalkozása?

— A foglalkozásom? . . . Nincsen foglalkozásom.

Azzal megy is kifelé a tizenhét iskolát kitanult ember, akinek nincsen foglalkozása. Lám, ha a tanító ur föl nem fedezi róla, hogy a feje aranyat ér, azóta számadójuhász lehetne odakint. Felesége volna, gyermekei, apró, erős barna kölykök, akikben gyönyörűsége telne. Így azonban senkije sincsen. Ő maga is csak semmi. És ennyi a tizenhét esztendei iskola nélkül is lehetett volna. **Tömörkény István.**

Az összerférhetlenségi bizottságnak e hónap 14-én, délután négy órakor tart ülést, amelyben *Konkoly-Thege* Miklós és *Heltai* Ferencz bejelentett összerférhetlenségi ügyét tárgyalja.

Az osztrák delegáció. Az osztrák delegációknak ma tartott ülésén az elnök melegen emlékezett meg *Sterneck* báró tengernagyra s felhatalmazást kapott, hogy az özvegynek kifejezze a delegáció részvétét. Hosszabb tárgyalás után a delegáció elfogadta a hadügyi és a bosnyák költségvetést. Az előbbiről *Krieghammer* báró hadügyminiszter, az utóbbinál *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter adta meg ugyanazokat a felvilágosításokat, mint a magyar delegációban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Komjáthy Béla beszél:

— Hogy sikert kívántam nektek a vállalkozáshoz? Persze, hogy kívántam. Csak kell valamit kívánni. De mikor kíván az ember sikert valamely vállalkozáshoz? Ha maga sem hisz benne. Miért nem hiszek? Valamiért. Azé. Talán, mert rosszul aludtam. Mit törődtek velem? Csak menjetek és obstruáljatok, én nem tudlak benneteket meggyőzni. De majd megtanít az idő . . .

Az idő! Az idő, Béla bátyánk, rosszra tanít. Az idő is csak a rosszat eszi meg s a jóhoz egy világért sem nyulna. Hát mit tanulhatna még a szélsőbal az időtől? Hogy a jó ne tessék neki — azt már ugys tudja.

Imhol egészen komolyan készülődik az obstrukcióna.

Kubik Béla kiáll a folyosóra.

— Gyöpre magyar! Hát hol van az a híres ember, aki engem a teremből kiczipeljen.

Egy csomó *Dávid* kiáll az utból. Régen volt az, amikor ők birokra kelhettek *Góliáttal*. De azért a szélsőbal *Holubárnak* is megjön a párja. Az igaz, hogy párostul. Nagy Mihály már méregeti (ő is erős ember volna, hiszen *Zichy* Nándort is legyűrte *Kecskeméten*), aztán *Molnár* Antal is sorompóba lép (és ő sem akármiylen legény, hiszen az ő hátára szakad Magyarországon a legtöbb hivatal).

— Majd csak elbánunk veled, mondják kettesben.

És Kubik úgy tesz, mintha megjedne.

— Hohó, veletek nem birok. Nagyon hangos legények vagytok. Már csak csöndesebb szomszédot keressék.

És leült *Pulszky* Ágost mellé. A folyosó nevet, a folyosó jókedvű. Pedig furcsa hírek röpködnék. A szélsőbal új házszabályokat szerettek az irodából. A tintatartók is megszaporodtak arra, balfelül. Hentallernél füttyülőt láttak. *Tóth* Jánosnak meg van egy gépje, amit csak meg kell nyomni és azt mondja *mam-ma!* És nagyon sirósan mondja, mint a szopós gyerek. No, ha ezek nem veszedelmes jelek, akkor *Sima* Ferencz az egyetlen spártai szónok, akit ez az öreg *Európa* *Moltke* óta fel tud mutatni.

S az emberek még sem akarnak megjedni. Hiába mondja *Meszlény* Lajos, hogy az osztrákok kismiskák és ők az elnököt is kiviszik.

Azt mondja rá *Rosenberg* Gyula:

— Hatvanhét óta semmit sem tudatok kivinni s most egyszerre egy elnököt vinnétek ki?

Évődnek. És nevetnek hozzá. Az embernek az az érzése, hogy ezek itt együtt hamarabb ülnek a tarokkhoz, mint az obstrukció asztalához. Tudja a manó, hiányzik a levegőből az a valami, ami nélkül nem lehet obstrukció. A sarkok homályában még nem bujnak meg az összeesküvők. *Justh* Gyulának sincsenek sürgős mondanivalói. És *Molnár* apát még nem vezett össze *Asbóth* Jánossal, hogy

vajjon az adott viszonyok közt az egyházi vagy a világi pártvezér-e az illetékes. Semmi, de semmi, ami a készülő viharra mutatna. Még csak csönd sincsen. Az emberek inkább olyan fesztelenül beszélgetnek, mintha a teremben a könyvtári bizottság jelentését tárgyalnák. (Azt még sohasem hallgatta meg emberfia.)

Pedig odabenn már javában folyik a tanácskozás. *Kossuth* Ferencz azt indítványozza, hogy a szükségjavaslatot az osztályokhoz utasítsák, a kis *Barta* Ödön ad hoc bizottsággal is beérné. *Olay* Lajos meg éppen csak az igazságügyi bizottságtól is kérne véleményt s a többi szónok (végre is nem lehet mindenkinek saját külön indítványa) a három javaslatból válogatja ki magának, hogy melyiket támogassa. *György* Elek mind a hármat is támogatja. S a válogatásban eltelik négy óra — osztrák értékben kifejezve kétezer pengő forint. Ami eléggé jól megfizetett válogatás. S még sem jutnak a végére, mert *Holló* Lajosnak rengeteg a mondanivalója és alig tudja az ilyen kurta ülésbe beleszorítani. Hanem ő aztán igazán mélyre néz a dolgoknak és megtalálja, amit senki sem tudott. Azt az igazságot, hogy a kormány is ajánlaná az önálló vámterületet, de akkor megbuknék. Hát igazán megbuknék? Hiszen akkor megint nem volna önálló vámterület. És ha akkor sem volna önálló vámterület, akkor hát miért buk-jék? Ezt az eredményt rövidebb uton is elérheti.

. . . Összesen kilenczen szónokoltak. És még többen is jönnek utánuk. Azért neveztetik ez a tárgyalás obstrukciónak. Pedig nem az. Ellenben unalmasnak nem neveztetik. Pedig az. És a hazának mégis végig kell hallgatnia. Ah, milyen rossz időben is mondott le *Josipovich* Imre! Ő, aki az utolsó obstrukciót is olyan mosolygó képpel tudta végig hallgatni s aki a legunalmasabb napokban egymaga képviselte a szónokok egész hallgatóságát: a nemzetet, a kormányt, a többséget, a kisebbséget s olykor még a karzatot is.

Most már ki fogja őket hallgatni? . . .

A képviselőház ülése.

Az ülésen *Berzeviczy* Albert elnököl s mikor az ülést tíz órakor megnyitja, alig van valaki a teremben. *Justh* Gyula kisért, hogy legalább a szélsőbal szólítsa be, mert elsőnek *Kossuth* Ferencz van szó-lásra följegyezve.

Ezalatt báró *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszter betérjeszti a kereskedelmi miniszterium tavalyi működéséről szóló jelentést s a statisztikai hivatal jövő évi munkatervére vonatkozó kimutatást.

Kiosztják a képviselők között.

Az elnök jelenti ezután, hogy a napirend előtt azt a kérdést kell megbeszélni, vajjon a miniszterelnök által tegnapi benyújtott szükségjavaslat a pénzügyi bizottsághoz utasítsák-e, vagy esetleg máshová?

Három indítvány.

Kossuth Ferencz szólal fel elsőnek. A miniszterelnök javaslatával szemben indítványozza, hogy a javaslatot az osztályoknak adják ki. Oly fontos és annyira nem kizárólagosan pénzügyi érdeket érint ez a kérdés, hogy a javaslatot egyszerűen bizottsághoz utasítani az osztályok mellőzésével nem lehet. A képviselőknak pártfegyelm megtartása nélkül véleményt mondani csak az osztályokban van alkalomuk. Csak az osztályokba lehet a minisztereket becsitálni, az osztályoknak van joga magyarázatot és felvilágosítást kérni. Különben sincs helyén, hogy ilyen fontos javaslatot gőzerővel hajtsunk keresztül. Az elhamarkodás szomorú következményeit már érezhetjük. A provizóriumot elhamarkodva szarazták meg és az eredménye az, hogy Magyarország tessékelté magát Ausztria előtt és Ausztria visszautasította a felajánlott szövetséget. A magyar alkotmány nem ismer császár-parancsokat, nem jó tanácsadója az az uralkodónak, aki ezt ajánlotta neki.

— A szabadszó ajánlotta, szól közbe *Meszlény* Lajos, akit egészen új közbeszólásokra ihletett a *Falk* Miksa elmés mondása.

— A szabaduszónak kötélt is való, toldja meg a mondást *Hentaller* Lajos, aki ezzel elárulja, hogy a szabaduszóhoz sem ért.

Kossuth pedig a közbeszólások multával azt fejtegeti, hogy az alkotmányos király nem bocsátotta el osztrák kormányát, mikor az a cseheknek kedvezett, nem szabad tehát feltételezni, hogy a király magyarjainak ne engedné meg érdekei megvédését. Azért arra kéri a kormányt, viselje szívén a haza sorsát. Ők őrt fognak állani hazafiai kötelességük teljes tudatában, meg fogják hátráltatni és akadályozni, hogy az örendelkezési jog ilyen fonákul értelmeztesse. Tudja, hogy az önálló bank és vám létesítése időt kíván, azért nem ellenzi ez ideiglenes állapotnak egyelőre való fentartását, de csak úgy, ha már most kimondjuk az önálló vámterületet és önálló jegybankot. Ő és pártja örködni fog és minden eszközzel megakadályozza, hogy ez a kedvező alkalom Magyarország kezéből kivetessék. Ajánlja javaslatát elfogadásra.

A szélsőbal tapsol, éljenez. Amint pedig meglátja, hogy Kossuth után a miniszterelnök emelkedik fel szólásra, tüntetve éljenzi tovább vezérét.

— Éljen Kossuth! — kiáltják újra meg újra, valahányszor csak a miniszterelnök meg akar szólalni. A többség nevet a tüntetésen s zajosan éljenzi a miniszterelnököt.

Az elnök csönget.

Csönd támad. És a miniszterelnök megszólal.

Baró Bánffy Dezső: Nem akarja Kossuthot arra a térére követni, hogy a javaslat érdeméhez is szóljon. Szigorúan a kérdéshez tartja magát. S őszintén megmondja, hogy miután a javaslat a status quo fentartásánál egyebet nem tartalmaz, csak a provizorium-javaslat intézkedéseit ismételi, ő nem is látja megokoltnak, hogy ezzel a javaslattal szemben más legyen az eljárás, mint volt a másikkal. Kéri tehát, utasítsák a javaslatot most is csak a pénzügyi bizottsághoz.

Zajos helyeslés hangzik s a többség, látván, hogy most már csak a taktikázás szövi tovább a vitát, vezérével együtt kifelé iparkodik a teremből. — Hogy usznak ki a szabaduszók, gúnyolódik a nyomukban az ellenzék.

— Annál tovább beszélünk majd, fűzik hozzá a fenyegetést.

S a vita most már nagyon megcsappant hallgatóság előtt folyik.

Barta Ödön hosszabb megokolás kapcsán azt indítványozza, hogy a javaslatot egy negyvennyolc tagból alakítandó ad hoc bizottsághoz utasítsák, mért fontosságánál fogva megérdemli.

Olay Lajos arra kéri a többséget, hogy a mennyiben a Kossuth vagy Barta indítványait melőznék, utasítsák legalább a javaslatot az igazságügyi bizottsághoz is, mert ez a sajtótörvény tárgyalása alkalmával megmutatta, hogy a kormánnyal is szembe mer szállani.

S most már nem akad több indítvány, ellenben sorra jelentkeznek a szélsőbal szónokok, akik az egyes indítványokat pártolják.

A támogatók,

Pichler Győző az első támogató. A Kossuthi Ferenc indítványát támogatja s hosszan ismerteti az osztrák működésének történetét. 1847-ben hozták be az osztrákot s csak 1874-ben történt, a városi főispánok eltörléséről szóló javaslatnál, hogy gróf Szapáry Gyula belügyminiszter először kérte az osztrák mellőzését.

Asbóth János a Barta Ödön indítványát támogatja, de azt kijelenti, hogy az osztrákokhoz való utasítást, mint a javaslat törvényerőre emelkedését kielégítő formát, nem tudná helyeselni.

Győry Elek ezzel szemben fokozatosan mindahárom indítványt támogatja. A parlamentben lehetetlen a kapacitáció — meg kell tehát adni rá a módot az osztrákokban, egy ad hoc bizottságban vagy legalább az igazságügyi bizottságban is.

— Ot perc szünetet kérünk! — kiáltja ekkor az egyhangu vitában kimerült szélsőbal.

— Még korai az idő, jegyzi meg az elnöklő Berzeviczy Albert, de vizsgálatul hozzáteszi, hogy a következő szónok után megadja a kívánt pihenőt.

Az a szónok, akinek szereplését immár maga az ellenzék is lehetőleg rövidnek óhajtja: Papp Elek. Számot a közóhajtással és nagyon gyorsan jut a befejezéshez, hogy a Kossuth Ferenc indítványát támogatja.

S most az elnök öt percre felfüggeszté az ülést.

A szünet után Lukács Gyula beszél az elsőnek. Mire a képviselők lassankint beszélingóznak, ő már konkludál: szintén a Kossuth Ferenc indítványát támogatja.

Holló Lajos van soron. Azon kezd, hogy az osztrák mellőzés nagy abuzus, amely sérti a házszabályokat és leszállítja a parlamenti tanácskozás értékét; színvonalát. Fontos javaslatokat föltétlenül az osztrákokhoz kell utasítani. Most már tehát csak az a kérdés, fontos-e a szövegben levő javaslat: igen vagy nem? Szerinte igen. Mert a szövetség a szerződéses államok között a tíz év leteltével lejárt s most nem egy állammal hosszabbítanók meg a szövetséget, mint még a provizorium-javaslatnál is, hanem egyedül. Ilyen szempontból pedig mindegy, akár tiz esztendőre, akár csak egy napra akarják meghosszabbítani a szerződést. Az ellenzék egyiket sem, másikat sem engedheti meg. Különb is hamisság történt. Mikor az ellenzék annak idején megkérdte, hogy gondoskodott-e a kormány arra az eshetőségre, ha a szerződés megújítása alkotmányos formák közt nem sikerülne, a miniszterelnök azt felelte, hogy igen. És engedte nagyra nőni azt a hitet — az egyedüli függetlenség irányában történt. Most pedig elő mernek állni ezzel a javaslattal, amely egyedül intézkedik a régi irányban, holott alkotmányosan a két állam nem is juthatott megállapodásra. Mi látszik ebből? Hogy a formát megtartják s a lényeget meghamisítják. Hasonló czélzattal az egész parlamentárizmust is meg lehet hamisítani. A jobboldal egyik publicistája meg is mondotta ezt, amikor szemére vetette Badeninek, hogy a zsanárokkal hurczoltatta ki a képviselőket a Reichsrathból; nem ekkor, hanem a választáskor kellett volna ezt tenni. Ezt mondta a kormány egyik elsőrendű publicistája és kiváló tagja...

— Kicsoda! kiáltja az ellenzék.

— Mikszáth Kálmán írta az ő lapjában — feleli Holló. (A képviselő ur azonban itt maga is feláldozza a lényeget a formának. Mert ilyenforma megjegyzés, amde csak tréfásan, volt ugyan az *Országos Hirlapban*, de az illető cikket élén ott volt az a jel, amelyből Holló képviselő úr nagyon jól tudhatta, hogy a cikket nem Mikszáth Kálmán írta; hanem egy olyan kitéző publicista, ki ép legközelebb erős ellenzéki nyilatkozatai miatt vált meg egy kormánypárti laptól s ki ugyanazt a jól ismert jelt szokta használni bárhol megjelenő cikkeinél. *Rovatvezető*.)

A szónok ezután kifejti, hogy a tegnap benyújtott javaslat megkerüli az önálló vámterületet s a kormány az ellenzék argumentumaira nem mondhatja, hogy azok nem igazak, csak azt válaszolhatja, hogy önálló vámterület keresztülvitele állásába kerülhetne. Egyébként ő is Kossuth indítványát támogatja.

Még Marjay Péter is akarja támogatni, de az idő későre jár.

— Holnap! hangzik a szélsőbal ismeretes kiáltása.

S az ülés itt félbe is szakad — csütörtökig. A képviselők kimerülve szélednek el s a szélsőbal keresvén, hogy mivel önthet magába a további küzdelmekhez lelket, egyszerre éljenezni kezd a folyosón. De nem a vezért — Hollót élteti.

Ad vocem, helynevek,

Perczel belügyminiszter tegnap nyújtotta be a képviselőházban „a község és egyéb helynevek”-ről szóló törvényjavaslatot.

Vajjon e javaslat tárgyalására éppen a jelen alkalom időszere-e, avagy sem, afölött lehetnek ugyan eltérők a vélemények, amde magának a javaslatnak helyességét és szükséges voltát nemcsak a képviselőház osztja — minden pártkülönbség nélkül, — de osztja azt az ország közvéleménye is.

Csupán az erdélyi szász képviselők tartják e javaslatot sérelmesnek. De vajjon miért? Talán külön nemzeti államot akarnának képezni az államban?

Lapozgassunk csak vissza egy kissé Magyarország történelmében.

A szászok (Saxones) II-dik Géza hívására, a 12-dik század közepe táján települtek le Erdélybe s 1224-ben II-dik Endrétől szabadságlevelet s ezzel — bizonyos kötelezettségek mellett és korlátok között — autonóm jogokat is nyertek. Századokon át zavartalanul gyakorolta is a szász nép külön autonóm jogait, míg végre Lipótnak 1691-ki hitlevele alapján egész Erdély a Habsburg-ház hatalma alá került s alig száz évvel később II-dik József a szász nemzetet megszüntetnek nyilvánította.

Daczára ennek az 1847-iki unióhoz mégis csak bizonyos feltételek mellett voltak hajlandók csatlakozni s mikor e feltételek elfogadását az 1848-diki kolozsvári országgyűlés megtagadta, a szászok *Jegyvert fogtak az unió ellen*, mit azzal viszonzott nekik

az 1850-diki abszolút kormány, hogy alkotmányukat végkép eltörülte.

De kutassuk csak tüzetesebben, vajjon mit is akarnak tulajdonképen szász testvéreink?

Nem többet, mint a szerintük lényegtelen a *kötelező* szó mellőzését. Vagyis csak ott és csak akkor kelljen használni a törvényt a magyar helynevet, ahol és amikor az nekik tetszeni fog. *Vagyis sahol és soha!* Hiba tehát, hogy a kormány hajlandónak mutatkozott megengedni a módosítást, miszerint zárjelben használhassák a saját történelmi helyneveiket is. Mire való volt az?

Ha ez igaz, az a kérdés, hogy miért? Hisz tudommal a régi történelmi helynevek korántsem voltak ugyanazok, mint melyeket a szászok ma oly kiváló szeretettel hangoztatnak.

Igazolják ezt régi, de ismert okmányaik s nyomtatványaik.

Igy Erdélyben az legelső nyomdát a szászok állították ugyan föl 1529-ben Szébenben, majd ugyan-csak a szász Honter János 1539-ben Brassóban. El kell ismernünk tehát, hogy ők a művelődés terjesztésének lelkes és buzgó apostolai voltak.

Ámde összes nyomtatványaik latin nyelvűek lévén. Szébet. Csak mint *Cibin*-t s Brassót csak mint *Corona*-t ismerjük s csak 1667-ben, majd 1674-ben megjelent első német nyelvű nyomtatványaikon találkozunk először a Herrmann-Stadt és Kron-Stadt elnevezésekkel.

Önként következik ebből tehát, hogy ha szász testvéreinknek csak az volna egyedüli céljuk, hogy tudományos szempontból a régi történelmi helynevek feledésbe ne menjenek, akkor korántsem a most szokásos német, hanem a századokkal ezelőtt divó magyar vagy latin elnevezéseket kellene zárjel közé tenniük.

Visszatekintve a rég mult századokra, példát vehetnénk szász testvéreink az ugyancsak szász eredetű Heltai (Helt) Gáspártól, aki Kolozsvárott mint református hitszónok maga állított fel nyomdát, hogy 1551-ben kiadhasssa a biblia első részét magyar nyelven, saját fordításában, s aki Kolozsvárott megletelepedvén, magyarnak vallotta magát haláláig.

Nos, tisztelt szász testvéreink, e dióhéjban elmondott történelmi igazságokból megtanulhatnák azt, hogy a föld kerékén nincsen több oly korona, mint Szent Istváné, melynek védszárnyai alatt anyai idegen nép talált új hazát, s melynek védszárnyai alatt egyenjogokat élvezve a törzsnemzettel, szabadon fejlődhetek és izmosodhattak s megőrizhették — ha úgy akarták — nyelvüket, s nemzeti saját-ságaikat.

Azt azonban engedjék meg nekünk is, hogy ha Magyarország térképén a helynevek majd felsorolandók lesznek, azon a térképen, melynek minden pontocskáját őseink vére jelölte meg, tette ismerté s azok százait nagygyá és virágzóvá is, ugy ezek a helynevek igazolják azt, hogy e kis földdarabnak, de amely mindenünk egy ezredév óta, *törzslakója a magyar.* Ágoston József.

KÜLFÖLD.

Az osztrák állapotok.

Amit tegnap bécsi tudósítónk jelentett, hogy báró *Gautsch* osztrák miniszterelnöknek az erőfeszítése, kompromisszumot létrehozni a pártokkal, kilátás nélkül való: az ma bizonyossá vált, *mert a megegyezés meghiusult.*

Legalább azon az alapon, amelyet báró *Gautsch* javaslatba hozott, nem boldogultak. Igy most új alapokat keresnek és a *Fremdenblatt* holnap hangsúlyozni is fogja, hogy a miniszterelnöknek a pártvezérekkel folytatott tárgyalásai nem szakadtak meg, hanem *folytatódznak.* Ezzel összhangzásban áll az a tény, hogy ugy a jobboldal parlamenti bizottsága, mint a baloldal pártvezérei is további *tárgyalásokat* tüztek ki csütörtökre.

A mi tudósítónk is azt jelenti, hogy kormánykörökben remélik, hogy *Karácsonyig*

sikerülni fog valamelyes megegyezés útját egyengetni.

Az idén már nem lesz ülése a Reichsrathnak, ezt továbbra is elnapolják.

A miniszterelnök ma dr. *Funke* és gróf *Stourck* ellenzéki képviselőket, kik a német ellenzék állásfoglalását közölték a miniszterelnökkel, folkérte, hogy hassanak a német képviselőkre s különösen a pártvezérekre, hogy *csütörtökig Bécsben maradjanak*. E napon a kormány újból meg fogja kíséreni az ellenzéki pártokkal a tárgyalások fonalát felvenni. Csütörtökön a *jobboldal* parlamenti bizottsága is ülést tart. A *lengyelklub* tagjaihoz is fejszólítás ment, hogy csütörtökig Bécsben maradjanak. Ez ülés elé nagy érdeklődéssel néznek, bár az ellenzék tagjai *semmi reményt sem fűznek ahhoz, hogy Gautsch tárgyalásai eredményre vezetnének*.

Ma miniszteri tanács volt.

Az a hír terjedt el, hogy *ő felsége magához fogja hivatni a pártvezéreket*, hogy a megegyezés érdekében közbelépjen. E hírek azonban nincsen pozitív alapja.

A csehek klubja kijelenti egy nyilatkozatban, hogy bennök megvan a szándék a megegyezésre és báró *Gautsch* módosítása a nyelvrendeleten, erre alapul is szolgálhat. Azonban föltétlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy Csehországban *egyenjogú legyen a cseh nyelv a német nyelvvel*. Országos népgyűlést is terveznek, amelyen a legelső arisztokracziától kezdve a legutolsó munkásig részt vegyen minden cseh, és amely népgyűlés memorandumot terjeszsen *ő felségehez*, miben a csehek panaszait adják elő, valamint a prágai események *igaz történetét*.

A zavarok igen súlyosan érintik a cseh üzleti világot. Rendkívül pang minden üzlet. Egyik nagyobb kereskedésben, ahol átlag napi ezer forint volt a bevétel, előfordult, hogy most mindössze 30 krajczárt tett ki a bevétel. Egy lipcsei nagy gyár Prágában készült szintén gyárat állítani; a készületet azonban beszüntette és a gyárat *Aussigban* fogja felállítani.

Zsidóüldözés Bukarestben.

Hogy ennek a mi hóhortosan zseniális századunknak a vége felé közelednénk: nem furcsa dolog-e, hogy épen ez idő szerint, minden, ami baj, ami rossz, a zsidóságot nyargalja?

A mi közvetlenül aktuális politikai dolgaink, a kiegyezés Ausztriával: zsidó-kérdés. Luegerék antiszemitasága fordította fel Ausztriát, a kiegyezést, a provizóriumot.

Prágában a zsidót ütötték, a zsidók üzleteit, ablakait törték, mert meg vagyon irva a csillagokban, hogy a zsidók a bűnösök.

Ami a világnak manapság a legnagyobb szenzációja, izgalma: a Dreyfus-pör vagy botrány, az is zsidó-kérdés. Dreyfus zsidó, Esterházy keresztény. Zsidó szindikátus vásárolja a lelkeket, Scheurer-Kestner, Zolát és valamennyit, aki a zsidó kapitányt védi.

No, és a keleti Páris, *Bukarest*, hogy el ne maradjon a divattól, szintén üti a zsidót.

A román főváros — mint nekünk írják — ma szomorú képét mutatja a pusztításnak. Különösen a „*Strada Vinerében*” nincsen ház, amelyet meg ne rongáltak volna. Persze a nagy zsinagóga szenvedett legtöbbet. A díszítéseket mind leverték; egyetlen egy ablak sem maradt épen, a főkapu nagy rácsozatát kiszakították a földből, s az utca közepére dobták, a másik kaput eltörték, a kandelabereket feldöntögették. A kisebb zsinagógákban is nagy pusztítást vittek véghez. Az egyes üzletek, köztük olyanok is, melyeknek tulajdonosai nem zsidók, megmérhetetlen kárt szenvedtek. Még a közmunka-minisztérium épületében is leromboltak egy divatáru tüzletet. *Klein* testvérek nagy nyomdáját teljesen szétrombolták, egyes kávéházaknak bevették ablakait, a berendezést az utca kövezetére szórták. Egy

üvegáru kereskedést egészen kiűritettek. Hasonló sors ért egy fegyverraktárt is. A mi értékes dísz- vagy használati tárgy volt, azt a fosztogatók magukkal vitték. Egyes utcákban sorra bevették a kirkakatokat s amit találtak, elraboltak.

A város képe olyan, mintha ellenséges hadak pusztították volna.

Ime, ilyené lett egy nap alatt a keleti Páris.

S a harez még korán sines befejezve. Mai távirataink szerint a zsidó tartalékosok, akiket ki akarnak zárnai a katonai szolgálatból, egy újabb gyűlésen elhatározták, hogy a diákok erőszakoskodásai által nem engedik magukat megfélemlíteni és továbbra is bátran fogják a *teljes polgári jogok* megadását követelni.

A bukaresti diákok ligája pedig kiáltványt adott ki a román zsidók ellen, kiket azzal vádol, hogy urai lesznek az országnak és a *talmudot* ültetik majd a trónra. A tanulóknak átpártolását az antiszemiták táborában rosszalják és azt hiszik, hogy a tanulókat a bécsi antiszemiták és Lueger bírták e lépésre.

A szenátus mai ülésén interpelláció volt ebben az ügyben. *Carp* szenátor interpellált és megbeszélve az egész zsidókérdést, kijelentette, hogy a zsidóknak a *kormány nyilvánvaló ellensége*. Mutatja ezt Berendy hadügyminiszter törvényjavaslata, amely megfosztja őket attól a reménytől, hogy a katonai szolgálat útján naturalizálathassák magukat.

Pherecide belügyminiszter visszautasította az antiszemitizmus vádját. A törvényjavaslat még nem lehet vita tárgya, mert a minisztertanács még nem is tárgyalta. A miniszter kijelenti, hogy a zsidók voltak azok, akik agresszive jártak el és a román nép ellen ellenséges magatartást tanusítanak. Felolvas egy kiáltványt, melyet zsidók bocsátottak ki s mely e szavakkal végződik: „*Az ellenség meg fog hajolni és meg kell hajolnia.*” Az ellenség — ugymond a miniszter — az a román nép, a mely *tulságos türelmet tanusít a zsidók iránt*. A miniszter végül sajnálkozik a zavargások felett, a melyek remélhetőleg *nem ismétlődnek többé* és bejelenti, hogy a miniszterium tanácskoznai fog a szükséges eszközökről, a melyekkel segítségére jöhet a zavargások áldozatainak.

A szenátus erre majdnem egyhangulag indítványt fogadott el, a mely megelégszik a miniszter nyilatkozataival és a napirendre tér a kérdés fölött.

TÁVIRATOK.

A Dreyfus-ügy a szenátusban.

Páris, december 7. Mára nagy izgalmat vártak, mára volt jelezve *Scheurer-Kestner* felszólalása a szenátus ülésén és azt hitték, hogy nagy leleplezéseket fog tenni.

Scheurer-Kestner azonban tartózkodott minden indiszkrécziótól, mégis imponáló határozottsággal fejezte ki meggyőződését.

Scheurer-Kestner beszédét egy papirlapról olvasta föl. Egyéniségének megjelenése is imponáló. Középterműti, éles arczkifejezésű. Öntudatos, energikus fej, ősz szakállu alak. Beszédét a karzat hangulata daczára is csendben, figyelemmel hallgatták.

Kifejtette, hogy a Dreyfus-ügyben tanusított akcióját akarta igazolni. Nem mond semmi újat, nem tesz leleplezéseket, azonban határozottan kimondja azt a meggyőződését, hogy Dreyfus ártatlanul lett elítélve, hogy egy végzetes tévedés forog fenn, hogy a bordereaut, melynek alapján Dreyfust elítélték, nem ő írta, hogy a bírának nem a bordereaut, e legfontosabb okmányt adták, hanem egy titkos iratot, melyet a vádlott és a védő sem ismert és hogy a Dreyfus-ügyet revidálni kell.

A kormány részéről az ülésen jelen volt *Meline* miniszterelnök és *Billot* hadügyminiszter.

Billot hadügyminiszter kijelenti, hogy *Scheurer-Kestner* nem hagyott nála semmiféle iratot. Egy iratot sem titkoltak el a vizsgálat elől, sem a bordereaut, sem más bizonyítékot. Nem lépte túl az őt megillető jogot, a mihor azt állította, hogy *Dreyfus*

bűnös s ezt ismétli is. A hadsereg lelkiismerete nem maradna nyugodtan, ha azt hihetné, hogy egy elítélt ártatlan.

Meline azon nézetének adott kifejezést, hogy az ügy a legnagyobb óvatossággal tárgyalandó, mert a legkisebb indiszkréczió is nagy veszélyt rejt magában. Ő és a hadügyminiszter ragaszkodnak az ítélethez. A most folyó vizsgálat lojalis, igazságos és pártatlan. A vizsgálóbíróknak minden a Dreyfus-ügyre vonatkozó irat, a bordercau is rendelkezésére áll.

Tarieux volt igazságügyminiszter is *Scheurer-Kestner szellemében beszélt*.

Az ülés a kormány magatartását helyeselte s izgalottsággal ért véget.

Páris, december 7. Az *Autorité* a Cassagnac által nyilvánított ama kivánság ellen tiltakozik, hogy az *Esterházy-pert zárt ajtók mellett tárgyalják*.

— Mire való — így kiált fel *Clemenceau* — Oroszországgal fennálló szövetségünk, ha még csak annyi bátorságot sem veszünk magunknak, hogy ily odiczus ügyben világosságot hozzunk? Ha így folytatják, akkor Párisban nemsokára kihirdetik a statáriumot, akár Prágában és a kamara politikusai közül oly kevesen fognak ez ellen tiltakozni, hogy egy omnibuszon fognak elférni, amelyen őket — *Mazasba* fogják vinni.

A „*Frankfurter Zeitung*” párisi tudósítója lakásán aki ellen *Millevoyn* napok óta heves cikkeit ír, tegnap betörést követtek el. Azonban csak iratait vitték el, anélkül hogy pénzhez vagy más hozzányultak volna. A *Lanterne* szerint ez nem volt betörés, hanem házkutatás, amelyet az ő távollétében ejtettek meg.

Páris, december 7. A szenátushoz vezető utcákon óvintézkedéseket tettek, hogy *minden tüntetést megakadályozzanak*. Sok kíváncsi gyűlt össze a szenátus palotája előtt. Fél három óraker a jogi iskola felé vonuló diákcsoport megállott a szenátus előtt és gúnyos kiáltásokat hallatott *Scheurer-Kestner* szenátor és a „*Figaro*” ellen.

A német tengerészeti javaslat.

Berlin, december 7. A birodalmi gyűlés ma folytatta a tengerészeti törvényjavaslat első olvasását. *Richter* kifejti, hogy a birodalmi gyűlés sohasem vonta ki magát ama köteleesség alól, hogy a hadsereget és a tengerészetet támogassa. A hadügyi és tengerészeti kiadások jelentékenyen növekedtek. A Kelet-Ázsiában való erőfelfejtés jelentékenyebb, mint bármikor volt és a kormánynak a tengerészetet ennek megfelelő magaslaton kell tartania. Ha azonban a birodalmi gyűlés a kormány valamennyi követelését, nevezetesen a tengerészeti követeléseket is megszavazta volna, akkor ma *százmilliónyi új adóknak volna*. Kétségtelen, hogy a hadiflottának képesnek kell lennie az offenzívára, de miért kell ahhoz éppen 19 sorhajó? Ebben rejlik a javaslat súlypontja, a kereskedelmi érdekek állítólagos fontossága csak mellékes. Kívánatos lett volna, hogy ez a biztosítás itt ugyanazzal a határozottsággal nyilváníttassék. Fel kell vetni a kérdést: Milyen az általános pénzügyi helyzet? Micsoda kiadások vannak kilátásban a tüzésre, kaszárnyaépítkezésekre és gyakorló terekre? Ebben a költségvetésben a hadsereg részére felvett követelések *félreleszen szerények*. Nyilván nem akarnak a tengerészetnek konkurrencziát csinálni. Beszéltek még *Topitz* államtitkár, *Arnim*, *Lieber*, mire a tárgyalás folytatását csütörtökre halasztották.

Mohrenheim visszahívása.

Pétervár, december 7. Amint hivatalosan jelentik, báró *Mohrenheim*-ot *felmentették nagyköveti állásától* és a gróf tagja maradt a birodalmi tanácsnak.

Az olasz kormányválság.

Róma, december 7. Eddig még nincs hivatalos hír a miniszterválság megoldásáról. Mindazonáltal általában ragaszkodnak ahhoz a nézethez, hogy *Rudini*-bizzák meg a kabinetalakítással. *Rudini* ma több politikai személyiséggel értekezett.

HIREK.

Egy tavalyi ujdonság.

Mikor tavaly a millennium alkalmából, még a tulajdonképeni ünneplés kezdete előtt, egész haragos, piszkolódo áradata zudult ellenünk a magyarfaló német sajtónak, *Eulenburg* gróf német nagykövet egy izben személyesen fölkereste a bankgassei magyar házban az ép Bécsben tartózkodó báró *Bánffy* Dezső miniszterelnököt.

Mint hogy azonban *Bánffy* ép a királynál volt s nyomban az audiencia után haza utazott, a bécsi találkozás nem sikerült.

De hogy a dolog sürgős volt, tanusítja, hogy gróf *Eulenburg* pár nap mulva személyesen lejött *Budapestre* s itt hosszasan értekezett a magyar miniszterelnökkel.

A német nagykövet jóformán a német császár bizalmas üzenetével jött *Bánffyhoz*:

— Ne törődjék Magyarország a német sajtó nyelvöltögetéseivel. Maga a császár s minden irányadó német politikus, szóval az egész „hivatalos Németország” nagyra becsüli a magyar nemzetet s mivel Ausztriának politikai tönkretöltése immár csak rövid idő kérdése lehet, a német birodalom egyedül Magyarországot tekinti a hármasszövetség erős támaszának, megbízható bajtársának.

Azóla történt egy s más, ami ezt az üzenetet megerősítette. A német császár feledhetetlen budapesti vizitje, Ausztria politikai tönkjé bekövetkezett.

Most pedig Magyarország nemzetközi politikai jelentőségének, nagyhatalmóságának von ideje kidomborodni, ha hogy ezt a testet ölteni kezdülő szép magyar ábrándot szerencsésen fel nem falja a nagyehető obstrukció.

A piaristák.

Vagy huszonöt piarista templomban szólnak ma reggel a harangok, az összes harangok, vékony kis harangok, mert a kegyes atyáknak nem telik nagyra. Kalazanti szent József a hóra kanonika, a némes spanyol, ki ma háromszáz esztendeje alapította a rendet. E férfi nagyobb szívű volt Loyolánál, mert szigorú statutumaiban nem a pápából indult ki, hanem a szegény gyermekből és egy szegény gyermek többet ér, mint egy pápa. A szanta lovag sötét is minden képen, de Kalazanti József ugy maradt meg az ember emlékezetében, amint ő Szepessy imakönyvében van ábrázolva: Gyönyörű hársnyelűk közt, kis angyaloktól környezetten. S aki csak piarista-iskolában járt, ugy-e azt kérdezi ma: — Hol is vagy te, Szepessy könyve, te kótás fekete könyvem? . . . A kegyes atyák egy darab ifjuságról harangoznak.

Egy szép darab ifjuságról. És a pátérek elhanyagolt kertjeibe, e jázminhullástól fehér kertekbe, e hideg vatikáni kertekbe, száll velünk az emlékezés. Mert a piarista, az nem kertészkedik. Ha vége a tanításnak, leveti a reverendát és elmegy a kaszinóba. Ha több kaszinó van a városban, rendszerint kiválasztja a negyvennyolczast, de a *Zichy* Nándor-éba nem ül be semmi esetre sem. Mert fő jellemvonása a piaristának, hogy a nyilvánosság előtt nem olvasót akaszt a talárlára, hanem magyar atillát, fekete zsinórosat.

És élnek ők apostoli szegénységben, mert huszonöt gimnáziumot csak nehezen tart fenn az egyetlen dominium, Mernye. A városi, állami hozzájárulás meg igen sovány és ezt legszebben feltűnteti a közoktatásügyi miniszternek idej jelentése a középiskolai tanárok javadalmazásáról:

Az iskola neve	A tanár fizetése	
	természetben	készpénzben
Budapesti kegyesrendi főgimnázium	teljes ellátás	semmi
Nagykanizsai kegyesrendi főgimnázium	teljes ellátás	semmi
Temesvári kegyesrendi főgimnázium stb.	teljes ellátás	semmi

Nagy ünnepeknél feléled régi porladó alakjaik közül annyi. Kicsoda nem tanult az öreg *Purgstaller* pszichológiájából, e halhatatlan pszichológiából, ahol a jó Isten már az első lapon betölti az

egész filozófiát; kicsoda nem forgatta *Szabóky* Adolf mértanát, ahol minden szabály után zárójelben németül is el volt mondva a szabály; és kicsoda nem emlékezik a jó *Horváth* Cyrille, *Purgstaller* katedrai utódjára, aki egyszer, mint akadémiai bíráló, azt mondta egy pozitivistá, de zavaros vidéki professzornak:

— Kérem, spektábilis, vegye vissza a pályaművét, mert én igazán nem értem.

E régiiek kortársa volt *Kucserik* is, a Haynald egykori professzora, akinek a bibornok mindig kezét csókolta és a rövidlátó *Budaváry*, aki ugy az orra alá tartotta a misekönyvet, mint egy apró imakönyvet. Az öregek közül való *Horváth* Pius is; az jó egészségben él és előkelő rendi méltósága van neki itt Budapesten. Miután végigtanította az egész országot és hervadhatatlan emléket szerzett magának minden gyerekszívből, most még mindig látszik a járásán, hogy honvéd volt negyvennyolczban. Vándor kapisztránusok ezek a piaristák; harminc-negyven év alatt megfordulnak nyolcz-tíz gimnáziumban és aztán az ország legkülönbözőbb vidékéről való emberek mondogatják ma egymásnak: Ni, téged is tanított Gusztafi, akinek a gyűrűs ujját lelőték Kápolnánál? A te hajadat is megránczította a historikus Ivánfi? Te is szerettél minisztrálni a vörös Kecsenovicsnak, mert tíz perc alatt minden misét elintéztél? . . .

. . . Kedvesek, magyarok, alaposan műveltek, minden képmutatás nélkül valók. Nem haragszanak senkire se, csak a jezsuitákra. Azokra se valami nagyon, mert a mi jó piaristáinkba nem nevelik bele az ódiom teológikumot: tanárnak képezik a piaristát, csak mellesleg tanítják két évig a teológiára. A tedeumi orgonaszóval együtt kiáltjuk nekik: Jubiláljanak még számtalanszor, álljanak boltíves folyosóik, muskotálydohánytól illatos klastromaik, ahol enni is adnak a koldusdiáknak, palazantiusz szegény gyermekének,

— *Beöthy* Aldsi humora. A képviselőház folyosóján ma egy katolikus pap jelent meg. Miniszterek, államtitkárok és képviselők nyájasan köszöntöttek neki.

A „tisztelendő ur” *Beöthy* Aldsi felé is barátságosan integetett.

Mikor továbbhaladt, egy fiatal honatya kíváncsián kérdezte, hogy ki volt ez a pap? Mire Belá-nyes országgyűlési képviselője, mintegy bagatelizálva a kérdést, nagykönyveden oda vetette: *Ejh, egy választóm!*

Akik hallották, elkezdtek mosolyogni, ami megint zavarta a fiatal képviselőt s tovább készte tudakozódni, hogy ki lehetett az illető; míg végre megtudta, hogy *Schlauch* Lőrincz volt és hogy azon nevettek; mert *Beöthy* Aldsi nem tudott a szegény *Schlauch*nak más titulust találni, mint hogy — az az ő választója.

— Személyi hírek. *Stefánia* özvegy trónörökös né meglátogatta az osztrák muzeumban a téli kiállítást, ahol többrendbeli bevásárlást tett. — *Frigyes* dán trónörökös ma reggel Bécsbe érkezett — *Szögyény-Marich* László berlini osztrák-magyar nagykövet tegnap reggelin volt a német császárnál.

— *Báró Sterneck* halála. Az elhunyt admirális ravatalára, mely mellett két tüzér altiszt áll őrséget, halomszámra érkeznek a koszorúk. A diszörségre rendelt tengerészkatona holnap érkeznek meg Pólából. *Brin* az olasz tengerészetiügyi miniszter az olasz tengerészek és az olasz kormány nevében legmélyebb részvételnek adott kifejezést *Sterneck* admirális elhunytától. Majdnem valamennyi osztrák főherceg küldött részvétlétiratot vagy levelet. A német császár meghívta *Köstert*, a német birodalom manőver hajórajának parancsnokát, hogy őt báró *Sterneck* tengernagy temetésén képviselje. Köszter már elutazott Kielből és holnap érkezik meg Bécsbe.

— Az egyetemi tüntetések. A *Pester Lloyd* esti lapjában olvassuk, hogy *Herczegh* Mihály, a tudományegyetem rektora, a multkori magyarelles tüntetés dolgában magához hívatta: *Chendi* Hilarion-bölcsészethallgatót és a tüntetésért, a magyar államesszmenek; valamint a magyar nyelvnek, de különösen az egyetem feyelmi szabályainak megsértéséért, „rendreutatisította” *Chendit*. Egyszersmind megfenye-

gette a tüntetőket, hogy ismétlés esetében megvonatja tőlük az ösztöndíjakat és kizáratja őket a hazai egyetemokről. Az érintkezés további folyamán aztán a rektor tudomásul vette, hogy az egyetem nemzetiségi hallgatói legközelebb egy memorandumban fogják neki előadni sérelmeiket.

Herczegh Mihály rektornak ez az eljárása alkalmas arra, hogy az egyetem hazafias ifjai között és tovább, a magyar közönség szélesebb rétegeiben, a lehető legrosszabb benyomást keltsse. A világ minden egyeteméről kiméletlenül kizárták volna az efafta tüntetőket, *Herczegh* Mihály azonban megelégszik azzal, hogy „rendreutatisítja” a vétkeseket és megfenyegeti őket föltételes ítélettel, mely a tizenhatodik században volt divatos Debreczenben. Azonfelül — és ez a dolog legérdekesebb része — tárgyalásba bocsátkozik a „memorandum” dolgában a tüntetőkkal és így — kétségkívül akaratlanul — de mégis alkalmas nyújt a békétlen nemzetiségi ifjuságnak, hogy mintegy előkészítő politikai szemináriumban részesüljön a férfikor későbbi agitációihoz. Nem, rektor ur, ez nem meritórius intézkedés, hanem tréfa. A budapesti egyetemen, a magyar kultúra szívében, ahol a magyar ifju alázatos, koplal és tanul, ott egy stipendiumokkal bőven ellátott nemzetiségi ifjuságnak (tán nincs is köztük aki nem stipendista) legfőlebb csak a több tanulásra lehet kivételes joga, de nem arra, hogy föderaliztikus jellegű külön államocskát alapítson. A „memorandum”-ukon tehát méltóztatott volna *Herczegh* Mihálynak ilyen értelemben verni el a port. Ezt emeljük ki, különösen, mert az ilyen tévedések helyrehozhatatlanok szoktak lenni. Az egyetem magyar ifjusága, amely adott alkalommal mindig szót emel, továbbá a miniszter, bizonyosan gondoskodni fognak róla, hogy helyrehozható legyen legalább az ítélet tévedése.

— *Herczeg Esterházy Pál* diszpolgár. Vasvár közönsége a legutóbbi közgyűlésen *Esterházy* Pál herceget — az immár teljesen elkészült pozsony-soproni új vasut érdekében tanusított nagy áldozatkészségeért — egyhangulag a város diszpolgárává választotta. Az erről szóló művészi kivitelű oklevélet a képviselőtestület valamennyi tagjából alakult küldöttség vitte meg a hercegnek.

— Magyar művész idegenben. *Zichy* Mihály festőművész dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez válaszul üdvözlő levelére a következő köszönő levelet intézte:

Szent-Pétervár, 1897. november 20.

Nagyméltóságú Uram!

Rendkívül megtisztelve érzem magamat azon szívélyes részvét-áttal, melylyel Hazám vallás- és közoktatásügyi miniszteriuma, képviselve Nagyméltóságod mélyen tisztelt személyétől, már-már lankadó művészi tevékenységem alkonján üdvözölt.

Háládatlan lennék, ha sorsom ellen, mely Hazámtól elcsapott, panaszt emelnék. Anyagi tekintetek, de inkább azon kíváló, mondhatom barátságos fogadtatás, melyben orosz kollegáim, a közönség, s mindezt tetözve a jelenleg már negyedik uralkodó részcsitettek, ide csatoltak.

Nem működhetvén közvetlen az én Hazám érdekében, feladatomul állítottam, mint magyar művész, az idegenben is nevemet becsülettel fenntartani.

Mikor Hazám figyelme én reám fordult. — teljes odadással, de sajnálatomra lebilincselte kezekkel törekedtem a reám bizott feladatokat — ahogy épen tehettem, teljesíteni.

Nagyméltóságod leveléből örömmel látom, hogy nemzetem távollétemet kimentette és szakadozott tevékenységemet Hazánk kimagasló egyénei érdemeinek terjesztésében értékén felül méltányolja. Teljes hálás szívből megköszönve Nagyméltóságod levelét, mely jó hatású jövendő munkásságomra gyakorolni fogja, a legmélyebb tisztelettel maradok

Nagyméltóságú Uram

alázatos szolgálja

Zichy Mihály.

— *Fourtou* halála. Egy párisi távirat jelenté annak a férfúnak a halálát, aki sokáig vezetővel szerepet vitt a francia államéletben és közben kiméletlen, elforgult szellemével a legnagyobb gyűlölsé-

get keltette maga iránt. Fourtou Mária Ferencz Oszkár ma hatvanegy éves korában elköltözött az élők sorából. A második császárság alatt előbb ügyvéd, aztán alprefet volt. 1871-ben a nemzetgyűlés tagjává választották és ő a monarkista párthoz csatlakozott. Sokan épen erőszakos természete miatt vélték hasznos embernek s így esett, hogy 1872—77. közt rábizták főlváltva a közmunka-, közoktatási- és belügyi tárczákat. A legbuzgóbb klerikálisok és reakzionáriusok közé tartozott. A köztársasági párt ellen valóságos irtóháborút folytatott, néhány hét alatt 50 prefektust és 150 más magasabb rangú hivatalnokot elbocsájtott, úgy, hogy az egész közigazgatás fenakadt. A liberális iratok és újságok korpoltálását megtiltotta, hivatalos lapjában pedig alantas módon szidalmazta és rágalmazta az ellenzékét. Mikor a képviselőház egyszer leszavazta a kormányt, Mac-Mahon végre kiábrándult Fourtouból. A képviselőház a Broglie-Fourtou minisztérium tisztességtelen párturalma fölött kifejezte rosszallását, ennek tagjait rossz polgároknak bélyegezte és ezt a határozatot Franciaország mind a 16,000 községében ki-függesztette.

— **Egy huszártiszt hűstette.** Debreczenből jelenti tudósítónk: A debreczeni színházlátogató közönségnek régi panasza az, hogy némelyek hangos beszélgetéssel és feltűnő magaviselettel zavarják az előadást.

Tegnap este egy ilyen incidensből kifolyólag kínos affér keletkezett, melynek hőse egy huszárhadnagy és áldozata egy debreczeni hírlapíró, aki vérelel fizette meg azt, hogy a közönség érdekében exponálta magát.

A színházban, a *Vereshaja* című népszínmű előadása közben, *Szlávy* József honvédhúsárhadnagy azzal vonta magára a közfigyelmet, hogy az első sorban mellette ülökkel hangosan beszélgetett. A közönség egy része több ízben rápisszegett a konverzáló hadnagyról s mikor ez nem használt, *Mérő* Béla hírlapíró, a *Debreczeni Ellenőr* kritikus odaszólt a hadnagynak, hogy:

— *Csendet kérünk!*

A huszárhadnagy erre dühösen visszafordult s végigmérte az újságíró, aki folytatónak még annyit mondott, hogy:

— *Igen uraim, az előadást és nem önöket kívánjuk hallgatni.*

Szlávy József honvédhúsárhadnagy erre kiment s a jegyzedővel kiszólitatta *Mérőt*, aki kijelentette, hogy a felvonás végével szívesen áll a hadnagy ur rendelkezésére, de most nem hagyja magát zavartatni. A függöny legördülte után többed-magával ki is ment a színház elé s a reája várakozó Szlávynak udvariasan a következőket mondotta:

— *Itt vagyok, parancsoljon velem.*

Szlávy erre minden válasz nélkül *kétszer* arcul ütötte *Mérőt*, úgy hogy ez a földre bukott. *Mérő* feltápáskodott s e kiáltással:

— *Meghalunk hadnagy ur, de azért nem hagyjuk magunkat!*

előrántotta színházi látcsövét a zsebéből s azt Szlávy arcába vágta. Szlávy erre kirántotta huszárkardját s hatalmas csapást mért *Mérő* fejére, akit rögtön elborított a vér. *Mérő* vérző fejjel futásnak eredt, de Szlávy utána rohant s a menekülőt addig vagdosta a kardjával, míg az a Szikszay háznál össze nem roskadt. Ekkorra a rendőrök is megjelentek s ezek beszállították a súlyosan sebesültet a rendőri központba, ahol az orvosok bevarrták *Mérő* sebeit. Több kisebb sérülés van az arcán és a karjain, de a legsúlyosabb a fejese, amely 15 centiméter hosszú és a csontig terjed. Az eset híre *Jekkefalussy* Lajos és *Perczel* József tábornokok is megjelennek a rendőrségnél és informáltatták magukat az eset felől. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel s annak egy másolatát átküldte a katonai parancsnokságnak. Az eset egész Debreczenti mód felett felizgatta.

— **Egyházi kinevezések.** A király a *besztercebányai* székes káptalannál megüresedett mesterkanonokságot *Takács* Kálmán nyitrai főesperesnek és felső-ugróczyi plébánosnak; továbbá a *kassai* székeskáptalanban megüresedett ifjabb mesterkanonokságot *Kosora* Endre forrói esperes-plébánosnak adományozta.

— **Garay János szobra.** Szegzárd városa szobrot emel szülőföldjének, Garay Jánosnak. Szárnovszky Ferencz szobrász, akit a mű elkészítésével megbiztak, tudatta a szoborbizottsággal, hogy már elkészült a talapzatra kerülő génius s a tavasszal már föl is állítja a szobrot. A leleplező ünnepet tehát a tavaszkor már megülik.

— **A „Báthory“ pusztulása.** Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy az *Adria* tengerhajós-társaság *Báthory* nevű gőzöse *Portpatrick*-nál, 110 tengeri mértföldnyire Glasgowntól, zátonyra jutott és megfeneklett. *Fiumei* tudósítónk mai táviratai szerint a hajó minden valószínűség szerint el fog pusztulni. A glasgowi kikötő parancsnoksága, amint a balesetről értesült, azonnal vontató gőzöskéket és munkásokat küldött a veszélyes helyzetben levő hajó segítségére, a tulajdonos *Adria*-társulat is azonnal kiküldötte gépészeti felügyelőjét a baleset színhelyére, de minden iparkodás hiábavaló, mert a tenger oly nyugtalan, hogy még a mentési munkák is nagy veszedelemmel járnak. A hajó, melynek értéke 300,000 forint, körülbelül 300,000 forint értékű árut — többnyire lisztet szállított. Minthogy a *Báthory* helyzete óráról-órára bizonytalanabbá válik, a hajó tisztjei és legénysége kénytelenek voltak eltávozni róla. Ma már a hajótest belseje, a ballaszt-tartály és a géphelyiségek megteltek vízzel s ha a tenger le nem csöndesedik, a hajó teljesen tönkre megy. Az áruk és a gőzös maga is ugyan biztosítva vannak, mindazonáltal az *Adria* gőzhajós-társaságnak a *Jókai* és a *Báthory* katasztrófája mintegy 170,000 forint kárt okozott, ami a biztosítási tőkealap rovására megy.

— **300.000 márkás kalap.** Erre még Amerika minden vasutkirályának felesége is szégyenkezve süti le a szemét, pedig egy braunschweigi hivatalnok neje tényleg ilyen óriási összeggel fizetett meg egy néhány márká értékű kalapot. Az eset így történt: Az illető hölgy toilette-cikkeket vásárolt, de mire a kalaphoz ért, már kiürült a bugyellár. Nála lévén a német birodalmi osztályorszájának egy nyolczad sorsjegye, felajánlotta ezt a kalap fejében, mit a kereskedő el is fogadott. Néhány hétre rá kihúzták a sorsjegyet 300,000 márká nyereséggel! Képzelték a szegény asszony kétségbeesése, akinek vizsgálatul juttatott a kereskedő — 500 márkát.

— **Vasuti balesetek.** *Losonci* tudósítónk jelenti: *Füleken* 6-án reggel négy órakor a 356. számú tehervonat hibás váltóállítást következtében összeütközött a 375. számú tehervonattal. Öt kocsi és az egyik mozdony szerkocsija kisiklott és két kocsi összetört. A pálya erősen megrongálódott, emberéletben azonban nem esett kár. — *Schaffhausenből* táviratozzák: Teiningen és Herblingen között egy gyorsvonat kisiklott. Két személyszállító kocsi lezuhant a három méter magas töltésről. Hét utas megsebesült, közülük kettő súlyosan. A mozdonyvezető fején sérült meg. A szerencsétlenség oka állítólag az, hogy a vonat késedelmére behozandó, nagyon gyorsan haladt.

— **A főpénztáros ur.** A külső-soroksári-ut egyik nagy gyárának a portása beállított ma délelőtt a ferenczvárosi előjárósághoz. Vízidíjat vitt, összesen valami husz forintot. Az előjáró előszobájába épen tíz ajtó nyílik, meg volt ütődve, melyiken menjen be. Egy fiatal ur jött ki az egyikben, azt megkérdezte, hogy hol van a nagyságos főpénztáros ur, mert vízidíjat hozott neki.

— **A főpénztárost keresi?** No az én vagyok. Jó hogy jött, mert ha néhány perczet késik, nem fizethetett volna, mivel a főpénztárt már bezártam.

A portás nagy alázatosan átadta az összeget, a nagyságos ur zsebre vágta s visszaadott tizenöt krajczárt.

— **Ennyivel többet hozott.**

— **Azt mondta a főnök ur, hogy írást is kapok.**

— **Mondja meg neki, hogy — számár,** mert ha okos ember volna, nem kéretne nyugtát. Vízidíjnál nincs nyugta.

A főpénztáros ur ellépdelt, a portás még ott maradt egy darabig. Hosszas tanakodás után benyitott az egyik ajtón, vajjon mikor jöhet vissza a főpénztáros ur, mert neki mégis nyugta kellene.

Ekkor derült ki, hogy a nagyságos főpénztáros ur, aki a vízidíjat nyugta nélkül fölvette — handlé volt. A rendőrség most keresi.

— **Legmagasabb kitüntetés.** Mint értesülünk, a hivatalos tap valamelyik legközelebbi száma közli, hogy ő felsége *Ormodi* Vilmosnak, az első magyar általános biztosító társaság vezető-igazgatójának a magyar nemességet adományozta, „*ormodi*“ melléknévvel. A kitüntetett férfinak, aki előkelő alakja a fővárosi társaságnak és bőkezű pártfogója a hazai művészetnek, kiváló érdemei vannak a magyar kereskedelem felvirágoztatása körül. Különösen a kereskedelem megmagyarosításának volt lelkes híve és szószólója. Negyven évi sikeres működésének ez a kitüntetés lesz a legszebb méltánylása. — Ugyancsak a nevezetes intézetnek másik érdemes igazgatója, *Jeney* Lajos, királyi tanácsosi címet kap.

— **A piaristák ünnepe.** A magyar piaristák huszonnegy intézetében december 7-ik, 8-ik és 9-ik napjain ünneplik annak az emléket, hogy Kalazanti szent József 1597-ben, tehát három évszázaddal ezelőtt, Rómában megnyitotta az első piarista iskolát. A budapesti piaristák intézetében ma díszes közönség gyűlt össze az ünnepélyre. Frank Ferencz, a rend főnöke, igen szép alkalmi beszédet mondott, dr. Prónai Antal tanár a kegyesrendi iskolákról érkezett vonzó módon, a piarista egyetemi hallgatók és gimnáziumi tanulók pedig előadták *Pintér* Kálmán tanár drámai költeményét, amely sikerült parafrázisa Kalazanti szent József áldásos működésének. Holnap délelőtt istentisztelet lesz, amelyen *Drajko* Béla tanár mond beszédet.

— **Szóváltásból halál.** Megirtuk a napokban, hogy *Velcsov* Gusztáv ó-bessenyei kereskedő vadászaton agyonlőtte *Tuturilov* Pétert, egy gazdag bojár fiát. Mint Nagybecskerekéről táviratozzák, most kiderült, hogy a dolog nem így történt. *Velcsov* ugyanis a vizsgálat során bevallotta, hogy *Tuturilov* az ő üzletében bevásárolt valamit s ő véletlenül kevesebbet adott vissza, mint amennyi *Tuturilov*nak járt volna. Ebből szóváltás keletkezett, melynek hevében *Tuturilov* arcul ütötte *Velcsovot*, aki ezzel a kiáltással:

— *Ezért meghalsz!*

lekapta a falról a töltött puskát s agyonlőtte vele *Tuturilovot*.

— **Baleset a jégen.** A városligeti korcsolyapályán ma délután baleset történt. Egy korcsolyázó pár alatt beszakadt a jég. A korcsolyázók közül többen segítségükre siettek, de ezek is pórul jártak. A víz nagyon sekély s így egyéb bajuk alig történt minthogy nagyon megijedtek. A balesetnek hamar híre futott a fővárosban s ma este mindenütt erről folyt a szóbeszéd.

— **Megrágalmazott egyesület.** Némely mai lap, egy tévesen informált könyvnyomatos után indulva, a *Pénztársági Tisztviselők Országos Egyesületének* vasárnapi közgyűléséről oly tudósítást közöl, amely a valósággal egyenesen hadilábon áll. Mindenek előtt nem igaz, hogy a közgyűlés botrányos lett volna, ellenkezőleg, bár a temperamentumos fiatal emberek által látogatott közgyűlésen élénk viták folytak, ezek semmiképen nem lépték túl az illendőség és tárgyilagosság határait. Nem igaz, továbbá az, hogy az egyesület és annak vezetősége *márczius 15-ikéért* kevésbé lelkesednek, mint Magyarországon bárki. Ilyen inszINUACIÓ ellen a leghatározottabban tiltakozik az egyesület, melynek alapszabályai azonban teljesen kizárják a politikát és ezért határozta el a közgyűlés, hogy a kérdés tárgyalását a jövő évi márczius 15-ike előtt megtartandó rendes közgyűlésre halasztja, amikor azt esetleg az alapszabály-módosításokkal kapcsolatosan döntheti el végleg. Teljesen légből kapott dolog az is, mintha az egyesület közszűkeleiben álló elnököknek valamelyik kijelentését bárki is valótlanságnak merte volna állítani.

Egy kecskeméti magyar embőr.

A hivatalos lap mai száma közli ezt a kitüntetést:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Csókás* József kecskeméti földművelőnek, a gyümölcs- és szőlőtermelés terén szerzett érdemei elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1897. évi november hó 8-án.

Ferencz József, s. k.

Báró Jósika Sámuel, s. k.

Az egyszerű kék mándli csak olyan méltó helye az arany érdemkeresztnek, mint akármelyik szalonkabát, vagy frakk.

Mit tett Csókás József, hogy ilyen kitüntetéshez jutott? Hát biz az sokat görnyedt. Görnyedt ám, mert a kapálást nem lehet egyenes derékkal végzni. Ő kegyelme pedig egész életében nem tett egyebet, szőlőt kapált, gyümölcsfát ültetett.

Nem azokból az alföldi nagy parasztokból való, akikről még most is csodadolgokat mesélnek, amilyen volt Bagi János a csongrádi parasztherceg vagy Nagy András János a hódmezővásárhelyi paraszt Maecenas, aki 40.000 forintot adott a városnak, hogy azon ártézi kutat furassanak. Csókás József nem adott közczélra nagy summa pénzeket. Csak egyet adott: jó példát, milyennek kell a magyar parasztnak lennie.

Kecskemét büszke lehet egyszerű fiára. És meg vagyunk győződve róla, hogy ebben a városban több Csókás József is van. Mert ez a híres város speciálitás az egész nagy alföldön. Pedig a határa nem is olyan termékeny, mint a szomszéd megyék, Talán ez volt a szerencséje. Ha a buza nem terem meg benne, annál jobban szereti a gyümölcs. Termeltek hát gyümölcsöt. Ami fő, a kecskeméti ember nem volt rest szétnézni a világban. Ma már úgy vagyunk, hogy Szent-Pétervárot fogyasztják el a kecskeméti nyáribaraczkot, Berlinben keresett czikk a kecskeméti szőlő.

Mindennek megtalálták a maga piacát.

Ha az ember Temesvár felé utazik, a vonat Kecskeméten rendesen felig kiürül.

Az alföldi paraszt, ha utja akad, mindig harmadik osztályon és mindig a legolcsóbb vonattal megy. Kecskeméti parasztembert mindig találni a gyorsvonat második osztályán. Ezek már tudják, hogy az idő pénz.

Nincs is itt szocializmus, de van jó mód, megelégedés.

Sok tréfás apróságot beszélnek a Kecskemét és Nagy-Kőrös közt való villongásról. Ez csak mende-monda. Csak az igaz, hogy igenis versenyeznek, melyik tud szebb gyümölcsöt produkálni. Ha a kecskeméti kajszinbaraczk eljut Muszkaországba, akkor a nagykorúsiak Németországot özönlük el uborkájukkal meg káposztájukkal. A félegyházi szárnyas jószág is eljut messze külföldre, a makói hagymát Hamburgba szállítják és mint a hering fűszerét az egész világon fogyasztják, hanem azért mégis Kecskemét az elsőség a világforgalomban.

Ennek a speciális városnak egyik speciálitása Csókás József.

Mint egyszerű paraszt ember a szőlőművelésre adja magát. Csak kis iskolát járt. Így nevezik az elemi iskolát. A nagy iskola a gimnázium.

Hogy milyen magasan áll a magyar paraszt értelem dolgában, ime egy világos példa:

Csókás József még egész fiatal korában valahogyan meghallja, hogy a Heckenast-vállalat husz darab arany pályázatot hirdet olyan munkára, a melyben előadasson „a szőlőművelés gyakorlati módja hazánkban.” Az egyszerű szőlőművelés kapja magát és megírja a maga tapasztalatait, észrevételeit abban a világos, józan előadásban, ami csak a magyar paraszt sajátja.

Pár hét múlva jön a levél Heckenasttól, melyben hat darab aranyat küld neki, a tulajdonképeni pályadíjat másnak ítéltek oda — és felszólítja, hogy maradjon meg lapjánál dolgozó társnak.

És az iskolázatlan tanyai ember több czikket ír, amelyek számot tesznek gazdasági szaklapokban, Gyűjteményében megvan a bécsi *Gartenfreund* egy száma. Ezt az ujságot nem járhatja, mert nem tud németül. Csak úgy küldték be neki, mert ebben a számban jelent meg egyik czikke szösz szerint való fordításban.

Mikor a város nagy költséggel műkertet létesít, Csókás József el-el jár oda, hogy szétnézzen, meg hogy tanuljon. Figyelmezteti is a német kertészt, hogy ezt meg azt nem úgy kellene csinálni, de az kevélyen visszautasította, hogy eddig mindig csak iskolában tanult, ezután már csak nem fog gatyás paraszttól tanulni.

Csókás József magában dünnyögte: Jól van! Megállj csak, majd csinálom én gyümölcsöt a

magam erejéből olyant, hogy a város költségén se tudsz olyant felmutatni.

És szavának ura lett. Bosztervét végrehajtotta. Az ő gyümölcsöse ritkítja párját messze földön.

Azután azt tapasztalta, hogy egy kosár szőlőt el lehet adni egy forintjával, pedig tizenöt ilyen kosár ad egy akó bort, aminek az ára egy-két forint (ez még a régi időben volt), hát akkor gyümölcsképpen kell eladni a termést. De a mellett pinczét épít, annak a bebizonyítására, hogy itt a sikságon is lehet jó pinczét csinálni, a melyikben a bort jól el lehet tartani.

Borászati egyesületet hoz létre, ennek a tervezetét maga állítja össze. Ez még a filoxera előtt való időkben történt. A kerti borok értékét akarta emelni. Józan ítélőképessége itt is sokkal előbb megtalálta a követendő helyes utat.

Időközben tanítószágot is viselt.

Annak a története pedig — az öreg előadása szerint — ez:

— Ugy volt az, hogy a német zsendár-világban itt a környéken csak egy pusztai iskola volt, az is katolikus, hanem én azért — bár református vagyok — ezzel mítsen törődve, feladtam a gyermekeimet ide tanulni. Hát amint a fiuk paraszt becstülettudással: „Adjon Isten jó reggelt” kívánnak a tanítónak, az azt a rigmust adja rá, hogy: „Nem alszik az, aki fölkel!” Mikor meg ebéd után „Adjon Isten jó napot” mondanak, azt kapják, hogy: „Nem éhes az, aki jóllakott!” — No hát! — Ebből látam, hogy a tanító, mert nem „dicsértessék a Jézust” kívántak, a gyerekek vallási érzületét akarja háborgatni, s ha most így kezdi, mire mehet még? — Én kapom, bemegyek a mi papunkhoz, s azt mondtam neki: „Nagytiszeletű ur! tudom én azt szent hitünkben, hogy az apának joga van: akár fiu, akár leánygyermekét egész 18 éves koráig akár az oltártól is elvezetni; ezért arra kérem a nagytiszeletű urat, engedje meg nekem: a fiaimat ezen ezen ok miatt attól a tanítótól elvinni, majd oktatom én őket magam.” Erre azt mondja a nagytiszeletű ur, hogy helyes és méltányos az — Csókás, amit kér; de nekem is más parancsol ám! Értettem. Jó. Hát így vagyunk? No hát, nagytiszeletű ur, én elviszem az én fiaimat, mert nekem még a császár sem parancsol! Megijedt erre aztán, csak a kezével intett, hogy vigye — vigye!

Vittem is őket. Elmentem a tanítóhoz. Kifizettem neki az egy forintot, ami járt neki egy hónapra a két fiutól, s adtam még rá egyet neki zsebpénznek, mert tudom én, mivel tartozik egy szüle a tanítónak.

Elmondtam aztán még a környékbeli kálvinista parasztembereknek, hogy ők is vegyék ki a fiaikat s adják én hozzám, majd kitanítom én őket ingyen jó szóért.

Letünk azután huszan. Huszan szorongottunk ebben a kis szobában.

Egyszer, nemsokára, [hoz egy fiu hozzám a katolikus tanítótól egy levelet, amelyikben írja, hogy látogassam meg beszélőnivalója van velem. Gondoltam, hogy a fiu nem tudja jól megmondani, amit izenek; tehát leirtam egy levélben ekkép:

„Tisztelt tanító úr! Gondolom, hogy velem számadása nincs. Ha beszélni akar velem, tudatom, hogy tanító ur annyira lakik ide, amennyire az én szegény házom tanító uréhoz van, látogasson meg, szívesen látom. Én az urnak alázatos szolgálja nem vagyok. Ha törvényellenesét cselekedtem, czitálltasson a tekintetes fűszolgabíró ur elébe, ott majd farkaszemet nézhetünk. Adjon Isten jó napot! Csókás József.”

— So'se hivattak engem se szolgabíróhoz, so nem jött el hozzám a tanító. Ki is tanítottam a fiukat tisztességgel, a nagyobbik fiaimat egy kis repetíció után felvették a gimnásiumba.

A tanulás volt a fővirtusa. Mindig azt sajnálta, mert hogy csak a gyermekeket tanítják azokra az új tudományokra, mert nem az öregeket is:

Bizony igaz kapás volt ő az ur szőlőjében.

Ez a Csókás József egyszerű története.

A földművelésügyi miniszter, mikor a héten

lenn járt Kecskeméten, diszes ünnepélyen maga tüzte fel a közbecsülésben álló férfi mellére az érdemkeresztet.

Kívánatos volna, hogy kitüntetésének híre eljutna a legtávolabbi kunyhóba is, hadd hallanak meg a dicsőségét és hadd tanulnának tőle, hogy milyen legyen a magyar paraszt.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Magános emberek.** *Zacconi* bámulatos erővel hatolt be Hauptmann „Magános emberei”-nek szellemébe és Vockerat szerepével, amelyben ma láttuk, megteremtette egyik legfinomabb pszikologiai tanulmányát. Hauptmannnak ez a darabja sem dráma a szó akadémiájában értelmében, gazdag bonyaldalmakkal, külső összeütközésekkel. A Nietzsche bölcséletének hatása alatt született meg ez a darab. Hauptmann azonban Nietzsche elméletének csak egyik részét fogadta el: hogy tudniillik vannak emberek, mint Vockerat és Anna, akik egyinőségük erejével fölébe emelkednek a többi lényeknek, ők az ugynevezett *Übermenschen*, de viszont nem rázzák le vállukról a keresztény morált, az erkölcsi felelőséget, mint ahogy ezt Nietzsche szeretné. Ellenkezőleg, lemondanak. Tehát összekeveredése ez a Nietzsche és a Tolstoj egymástól teljesen különböző filozófiáinak. És az egész mégis végtelenül harmonikus, végtelenül költői és végtelenül igaz. A harmadik felvonásban a nők bucsujelenete és az utolsóban Vockerat és Mahr Anna elválása a legszubtilisabb hangulatu jelenetek közé tartozik, amelyeket az új színmű-irodalom produkált, bár fölséges e magános emberek rajza elejétől végig. Ezek az emberek nem csalják meg egymást, hanem ami még rettentőbb, érzés- és gondolatviláguk megmáshatatlanságánál fogva önmagukat emésztik és egymást megsemmisítik. *Zacconi* arcán és minden mozdulatán visszatükröződött az az érzéketlenség, amelylyel rendes környezete iránt viseltetik. Lelke nem ebben a világban él, csak területileg és törvényileg van összekötve e környezettel. Hivatkozunk kellene nagy konstruáló erejére, kidolgozásának mesteri egyenletességére és őszinteségére; és még sok egyébre, ha alakítását teljesen akarnók méltatni. A női szerepekben *Varini* mint feleség rendkívül megható alak volt, *Volante*, aki Mahr Annát adta, a legnemesebb illuziót keltette, és kitűnően játszottak a többiek is.

* **Nemzeti színház.** A *Benoiton-család*-nak reprise-e e hónap 17-én lesz. Most próbálják *Sardou Marcelle*-jét, amelyben Prielle Kornéliának is lesz szerepe. Ugyancsak folynak a próbák *Eche-garaynak*, *A folt, amely tisztít* című színművéből, amelynek női főszerepét P. Márkus Emília játssza. Itt megemlítjük, hogy Adorján Berta az igazgatóság beleegyezésével a kolozsvári nemzeti színházhoz szerződött.

* **Zacconi mint szavaló.** Csütörtökön *Zacconi*, mint említettük, újra föllép a Becstelének-ben. De ezen az estén egyuttal bemutatkozik mint szavalóművész is. *Dario Isteni* színjátékának huszonegyedik fejezetét (I barattieri-t) fogja előadni, amelylyel művészi pályáján először tűnt fel.

* **Olcsó képek.** A műcsarnokban a téli tárlat keretében a szokásos karácsony-ujévi kiállítás alkalmasint már holnap, de legkésőbb csütörtökön reggel nyílik meg. Itt legfeljebb 150 forint értékű műtárgyak szerepelnek és vásárlás esetén azonnal el is vihetők.

* **Az Alár Karlsruheban.** *Zichy Géza* gróf dalműve Karlsruheban, mint onnan jelentik, nagy sikert aratott. A jelenvolt szerzőt minden felvonás után zajosan hívták.

* **Magyar művész sikere.** *Dohnányi Ernő*, a talentumos fiatal zeneszerző és zongoraművész Bécsben önálló hangversenyt rendezett. A kritika a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik játékról, valamint egy saját szerzeményű *Caprice*-éről.

* **Filharmoniai hangverseny.** A negyedik filharmoniai hangversenyen, amely *Richter János* vezénylete mellett e hónap 15-én lesz, előadják *Csajkovszki Symphonie pathétique*-jét, amely harmadéve oly szenzációs hatást keltett. Az est újdonsága lesz *Koessler János* hegedűversenye, amelyet *Hubay Jenő* játszik. A hangversenyt *Brahms* akadémiai nyitányával fejezik be.

FŐVÁROS.

(Az új városháza.) A középítési igazgató ma terjesztette a polgármester elé a Károly-kaszárnya helyén építendő új központi városháza terveit. Hatféle módot ajánl, négyet a városházának egy és két-tőt két külön épületben való elhelyezésére. A környék természetesen egészen kivetkőzik mostani formájából. Az új városháza ügyében kiküldött vegyes bizottság szombaton tárgyalja a terveket.

(A drágaság.) A belügyminiszter fölhívta a főváros köztörvényhatóságát, gondoskodjék a nagy drágaság miatt a szegényebb néposztályt fenyegető élelmiszeri bajok minél előbb való elhárításáról. A buza ára 80 százalékkal emelkedett, burgonya meg alig-alig termelt s ez okozza a veszedelmet. Az ügyet a vásárcsarnoki bizottságnak adták ki tanulmányozás végett.

A főváros költségvetése.

Ma délután folytatta a közgyűlés a főváros költségvetésének tárgyalását.

A közgyűlés megnyitáskor elég szép számmal voltak együtt a városatyák, de úgy öt óra tájban lassankint megszöktek, mint a görög önkéntesek.

Halmos János polgármester válaszolt a tegnapi felszólalásokra s védelmezi a hatóságot ama vád ellen, hogy gazdálkodása nem volt jó. A főváros — ugymond — 1874 óta óriás fellendülésnek indult s az igények növekedtével olyan improduktív befektetéseket kellett tenni, melyek szükségessé váltak, de jövedelmet nem hoztak. Ilyen volt a vízvezeték, csatornázás, iskolák, vásárcsarnokok, közbiztonsági és marhavásár, kórházak, szabályozások stb. s míg 1874-ben a kölcsönpénzek törlesztésére és kamatai után 773.000 forintot kellett előirányozni, ma ez az összeg 2.814.008 forintra emelkedett.

A mostani deficit — a főváros budgetjét tekintve — nem súlyos ugyan, de — sajnos — teljesen bizonyos, hogy ha a beruházásokat folytatják, a deficit növekedni fog; egyéb módszer a pénzügyi helyzet javítására ez időszertől nincs, mint az, hogy a kiadásokban a legnagyobb takarékoskosságot kell keresni; de — fájdalom — ő ettől sem vár valami nagy sikert, hanem radikális megoldásra lenne szükség.

A beszédet megélejtették, végül elfogadták a pénzügyi és gazdasági bizottság jelentésében foglalt indítványokat.

Ezután a részletes tárgyalás következett.

A bel- és külterületi utak, hidak és árkok jókarban tartása cziménél Heltsai Ferencz azt az indítványt tette: az utak burkolásánál mllőzzék a mészkövet. Az ügyet tanulmányozás végett kiadták a középítési szakosztálynak.

Az új kövezések és egyéb utcái burkolatok cziménél Beck Dénes kéri, hogy a lipótvárosi timplon mellett levő iskola előtti zajtalan burkolatot készítsenek, Boros Soma pedig azt a kérdést vetette fel, hogy milyen legyen a követendő módszer az ellenőrzésnél akkor, ha valamely magánvállalkozó az utcakövezés alatt kíván munkát végezni és e czélból a kövezést kell felszakítani.

Becknek megígérték a zajtalan burkolást, Boross felszólalása azonban hosszabb vitát provokált. Többek felszólalása után elfogadták Arnstein Henrik ama javaslatát, hogy a kövezés felszakítása bejelentés után magánfeleknek is megengedtetik, de a helyreállítást a főváros magának tartja fenn.

Wagner Jenő indítványára utasították a tanácsot, hogy tegye tanulmány tárgyává, vajjon nem lenne-e célszerű az utcák világítását Auer-féle lámpák alkalmazásával javítani.

A realiskolák fokozatos megszüntetése kérdésében több bizottsági tag hozzászólása után Verődy Károly indítványát fogadták el, hogy a kérdés tanulmányozása végett az iratok adassanak ki a közoktatási bizottságnak.

Szóval majd minden vitás ügyet a szakbizottságokhoz utasították.

Ezzel a kiadások rovata le volt tárgyalva. A bevételek rovata pedig változatlanul elfogadták.

A végleges összeszámitás szerint a deficit 217.588 forint.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az öröm vallása. Dr. Wille Bruno, a berlini szabadvallásköztség prédikátora júliusban előadást tartott az öröm vallásáról. Grácban. Az előadás keretében vallásháborító hurokat pöngetett, kikelve hevesen a létező vallások ellen, úgy állítva ezeket az örömvallása mellé, mint az örömet a kinlódás mellé. A gráci államügyész pörbe fogta ezért a prédikátort s az ügy tárgyalása tegnap kezdődött meg a gráci törvényszék előtt. Mint ottani levelezőnk írja, az ügyész indítványára a közönséget kizárták a tárgyalásról. Dr. Wille azzal mentegetőzik, hogy — félreértették.

— Donna Elvira pöre. Mint Luccából jelentik, az a pör, melyet Donna Elvira, a Folchi festő felesége indított atyja, Don Carlos ellen, csak tavasszal kerül a luccai törvényszék elé. Donna Elvira ugyanis anyai részét követeli Don Carlostól, de előbb az örökösársak igényeinek bejelentését várják meg és csak aztán tarthatják meg a tárgyalást.

— A pécsi lőpor-robbanás tárgyában tegnap fejezte be a bizonyító eljárást a pécsi törvényszék. Nagy Géza közbiztonsági gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testi sértés vétsége miatt kérte Köszl János megbüntetését. Dr. Jobszt László fölmentést kért. Ártatlannak mondja védenéjét, mert hiszen az üzletben járó-kelők, vagy az ott alkalmazott segédek is eldobjhattak egy-egy égő szivart vagy cigarettát, de ha bűnös is, eléggé megsemmisítették azzal, hogy nyomorék lett és tönkre ment. A törvényszék Köszl Jánost, a közbiztonsági indítványához képest, harmadfől esztendei fogházra ítélte. Az elítelt fölbebezt.

Halálos ítélet.

— A dobutezai rablógyilkosság. —

A királyi ügyész vádbeszédével kezdődött a mai tárgyalás.

Mikor az elnök szólásra hívta fel a közbiztonsági Hradil Alfonz hirtelen oldalt fordult, részögezte szemét a vádhatóság képviselőjére, és hallgatta nyugodtan, nagy figyelemmel. Nem vette le róla szemét egy pillanatra se, mintha egyetlen szavát sem akarta volna elszalasztani. Hanem azért beszélhetett az ügyész, amit akart, Hradil Alfonz nyugodt maradt, s ha egyszer-másszor ráesett a közbiztonsági tekintete, még csak nem is hunyorított. Pedig Böhm Alajos ügyész vádbeszédében egymásután sorolta fel a meggyőző érveket, amelyek Hradil bűnösségét igazolják. Hasztalan volt minden tagadása. A bizonyító eljárás adatai kétségtelenné tették, hogy ő gyilkolta meg Koch Józsefnét, s az a Barna István, akire Hradil ráfogja a gyilkosságot, nem más, mint maga Hradil Alfonz. Lefesti őt mint megrögzött, veszedelmes gonosztevőt, aki ép oly higgadtan fontolja meg a gyilkosságot, mint higgadtan végrehajtja. És hogy a gyilkosság után nem bántja a lelkiismeret, kitűnik abból, hogy amikor Bécsbe menekült, ott nemsokára Szlavik Márián kísérelt meg újabb gyilkosságot. Vannak gonosztevők, akik lakáskeresés ürügye alatt lopnak. Hradil Alfonz lakáskeresés ürügye alatt — gyilkolt.

Egy vádlott, aki mellett a legjobb akarattal sem tudna egyetlenegy enyhítő körülményt is felhozni.

Olyan ember ül — ugymond — a vádlottak padján, aki minden emberi érzésből kivetkőzve követett el szörnyű bűnt.

Elhagyott szegény asszonyok élére tört, s nemcsak ezeknek az elhagyatottsága, de a gondozásuk alatt álló csecsemőknek jövődő sorsa sem lövelte be csak egy pillanatra sem az emberi érzésnek leghalványabb sugarát szívébe. Nincs egyetlen mozzanat, mely a legszigorúbb büntetés alkalmazását kizárná. Ellenkezőleg a bűnhalmazat és szörnyű vadság, melylyel a cselekményt elkövette, mindmennyi súlyosító körülményképp nehezdednek a beszámítás mérlegébe és indokolják a halálbüntetésnek alkalmazását.

Az ügyész vádbeszéde után Hradil kíváncsian nézett az elnökre, hogy ugyan mi következik most. És mikor védője beszédébe fogott, hátra dőlt és a hallgatóságon leste a beszéd hatását.

Rott Mihály védő azt fejtette, hogy Hradil tagadásával szemben egész bizonyossággal meg nem állapítható, hogy ő követte el a gyilkosságot. Valószínű, hogy ő a tettes, de nincs kizárva, hogy a

terhére rótt cselekményt más is elkövetette. Az előre megfontolt szándék sem bizonyítható rá, mert csak a lopás szándékával lépett be Kochnéhoz, s így ha bűnösségét meg is állapítanák, csakis szándékos emberölésért büntethető.

Az elnök: Hradil Alfonz!

Hradil: (Felugrik.) Tessék?

Az elnök: Hallotta a királyi ügyész beszédét, aki halálbüntetést kér; hallotta védőjét is, aki legjobb tudása és lelkiismerete szerint mondott el mindent a védelmére. Nem szállotta-e meg szívet a bánat? Adja tanujelét egy kis emberi érzésnek; vallja meg, hogy maga volt a gyilkos!

Hradil: Azt mondtam, amit tudtam, amit nem tudok, azt nem is mondhattam.

Az elnök: Elég! Menjen a helyére! Koch József! Kiadjuk önnek az elrablott értéktárgyakat.

Koch: (a meggyilkolt asszony férje) A fejsze nem kell! Nem is akarom látni.

Az elnök: A törvényszék ítélethozatal végett visszavonul.

Hradil elvezették s délben egy órakereséssel ismét az ítélőtánc elé, amikor Haupt Albert bíró kihirdette az ítéletet.

Kíváncsian leste mindenki: a hallgatóság, az ügyész, a védő, csak épen Hradil mutatott közönyösséget. Mintha nem is érdekelné az ítélet.

— Ő felsége a király nevében! a budapesti kir. büntető törvényszék a Hradil Alfonz elleni bűnygyben a következőleg ítélte:

Hradil Alfonz bűnös a büntető törvénykönyv 278. §-ába ütköző gyilkosság, 344. §-ába ütköző rablás és a 339 és 340. §-ába ütköző lopás bűntettében, s ezért kötélhalálra ítéltetik.

Minden szem Hradil feté tekintett. Vajjon minő hatással van reá a halálos ítélet.

Nem sápadt el, nem tántorodott hátra: nyugodt maradt. Egy arcizma sem rándult meg. Mozdulatlanul állt a két fogházor között s hol az egyikre, hol a másikra nézett. Az volt a legfőbb gondolja: lehet-e már visszaülnie a vádlottak padjára.

Az elnök röviden megokolta az ítéletet.

— A tettséget — ugymond — a törvényszék bizonyítva látja vádlottnak a rendőrség és a vizsgálóbíró előtti vallomásaival, továbbá azzal, hogy a Barna Istvánnal való védekezés mesének bizonyult, hogy a vádlott folyvást ellentmondásokba keveredett, hogy az időtájt lakást keresett, s a gyilkosság napján ott járt Kochnéhoz. Az ölési szándékot a törvényszék a tett elkövetésének módjából és az orvosi véleményből következteti. Hogy a premeditáció fenforogott; az abból is látszik, hogy Hradil orvul gyilkolta meg Koch Józsefnét, mert hiszen szóváltás nem volt közöttük, a támadásra nem volt semmiféle külső vagy belső ok. A vádlott tehát egész nyugodt testi és lelki állapotban vitte véghez szörnyű tettet. A cselekmény elkövetése után pedig még magához vette az ékszereket és a pénzt, sőt még a Koch József kabátját is magára öltötte.

A sok súlyosító körülménnyel szemben a törvényszék csak egy enyhítő körülményt lát: a vádlott hiányos nevelését, bár ez is csak részben áll meg, mert hiszen a vádlott őt elemi iskolát végzett.

Az elnök: Hradil Alfonz! Megértette az ítéletet? A törvényszék kötél által való halálra ítélte.

Hradil: Igenis megértettem.

Az elnök: Megnyugszik, vagy fölebbez?

Hradil: Ha csak egy tanu is megesküszik arra, hogy én követtem el a gyilkosságot: megnyugszom.

Az elnök: Jelentse ki, vajjon fölebbez-e?

Hradil: Fölebbezek.

Fölebbezett a védő is, mire a halálra ítéltet elvezették.

Nyugodtan lépdelt a fogházorok előtt! Künn s folyosón, utjában, egy eldobott szivarvégget vett észre.

Lehajolt érte és mohón bekapta.

Aztán ment tovább a fogházfelügyelőség felé. És ábrázatán nem a halálos ítélet okozta felindulás, hanem az a kéjes érzés tükröződött vissza, amit annak az eldobott szivarvégnek az élvezése keltett benne.

SPORT.

+ **Nikolajevics Miklós Pusztaszeren.** A pusztaszeri kastély urának, **Pallavicini Sándor** őrgrofnak, előkelő vendége volt; a vendégszerető magyar főrnál II-ik Sándor orosz czár nagybátyja, **Nikolajevics Miklós** nagyherceg vadászott néhány napig. Kiséretében ott voltak: **Holl** és **Kamenesky** orosz lovassági ezredcsek; ezeken kívül résztvettek a vadászaton gróf **Althan**, gróf **Colloredo**, gróf **Apponyi Géza**, őrgrofnak **Pallavicini Ede**, **Vadnay Andor** főispán, valamint a házgazda és fia, az ifjú **Pallavicini Károly**. Terítökre került 7000 nyul, 2000 fácán és 11 őz. Vadászat után **Urban Lajos** szegedi cigányprimás játszott a társaságnak. A messzeföldről jött vendégek a tegnapi esti gyorsvonatra **Kistelek**re szállottak fel.

+ **Jéppálya Ó-Budán.** Az ó-budai tornaegyesület az idén is létesített jágpályát az ujlaki téglafalú telepen. A kétezer négyszögletes kiterjedésű jágpályát nemcsak a tagok, de belépőjeggyel a nagyközönség is igénybe veheti. A ruhatár és a melegező helyiség, amelyben buffet is lesz, már elkészült. Vasárnap és ünneppnap katonazene lesz. Bérletjegyet az egyesület elnöknél, **Gergelyi Józsefnél** (Ó-Buda tenplom-utca 11.) lehet váltani.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Hofer Károly**, a budapesti V. ker. állami főreáliskola igazgatóját a budapesti országos középiskolai tanárvizsgáló bizottság elnökévé, **Zorkóczy Gyula** okleveles polgári iskolai rajztanítót a baróthi állami polgári fiúiskolához a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába rendes tanítónak, **Sághy Lázár**, **Hatvani Endre**, **Kerveczky Ferencz**, **Muszil Vilmos**, **Stancz József**, **Bü Mihály**, **Plaveczy József** és **Gyovay István** községi tanítókat a szegvári állami elemi népiskolához rendes tanítókká, **Muszilné Viny Erzsébet** községi tanítónőt ugyanoda tanítónővé, az igazságügyminiszter **Sulyok János** zombori törvényszéki segédelekkönyvvezetőt a palánkai járásbíróshoz tealekkönyvvezetővé, **Döme Gyula** beregszászi törvényszéki irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába irodaigazgatóvá, **Kovács Pál** cs. és kir. 3. huszár-ezredbeli számvető őrmestert a nagybecskereki és **Fülöp Pál** károlyfalvi magy. kir. esendőrőrmestert a zombori járásbíróshoz irnokokká, a földmivelésügyi miniszter **Kacsanovszky József** erdőgyakornokot erdőszelölte nevezte ki.

Új anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Szabolcs vármegyében a vajai anyakönyvi kerületbe **Komáromy Miklós** körjegyzőt anyakönyvvezetővé, **Papp Aladár** ev. ref. tanítót ugyanoda, **Bakó András** jegyzői irnokot pedig a nyír-béltékibe anyakönyvvezető helyettesekké, **Schill Károly** körjegyzőt a kis-lódi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé, **Muntján János** körjegyzőt a roskányi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé, **Stern Jenő** körjegyzői irnokot a brádi, **Schwarz Miklós** Kornél körjegyzői irnokot az alsólunkoji, **Gaál Sándor** helyettes városi számvetőt a hátszegi, **Ónea János** körjegyzői irnokot a burszuki, **Finta Albert** segédjegyzőt a lapusnyaki, **Gönczi Miklós** körjegyzői irnokot a bokaji, **Popovics Miklós** körjegyzői irnokot a fehérvízi, **Koncsa Virgil** körjegyzői irnokot a csebei, **Tomeszk János** körjegyzői irnokot a balsai, **Fodor Miklós** körjegyzői irnokot a nagyalmási, **Gerő Bertalan** jegyzői gyakornokot a pójánai, **Kállay Sándor** körjegyzői irnokot a branyicskaiba anyakönyvvezető helyettesekké, **Dorner Béla** községi jegyzőt a horgosi, **Tompa Lajos** községi irnokot a tápéi, **Kovács Gyula** okleveles jegyzőt a sövényháziba, **Stenkál Frigyes** segédjegyzőt a zsitva-ujfaluba, **Kanzál Péter** János segédjegyzőt a taváriiba, **Huszár Károly** ev. ref. tanítót a nagysári, anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

NYILTTÉR.

Első osztrák kölcsönös biztosító-intézet
katonai szolgálat esetére.

Bécsben, I., Goltschmiedgasse 10.

T. cz.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy mai napon **Kállay Gyula urat** vezérképviselőségünk igazgatójává neveztük ki. — Vezérképviselőségünk iroda-helyiségei **V., Váosi-körut 16. sz. a.** vannak, hol prospektusok és értesítések készséggel adatnak.

Első osztrák biztosító-intézet katonai szolgálat esetére
Bécsben. (216)

Szf.-Lukácsfürdő **Gőzfürdők**
Téli és nyári (155) urak és hölgyek részére
üdülő-hely. egész nap nyitva.

New-yorki Germania életbiztosító-társaság.

T. cz.

Van szerencsénk tisztelettel tudomására hozni, hogy **Kállay Gyula urat** magyarországi igazgatójává kineveztük és a magyarországi képvisellel megbiztuk. A vezérképviselőségünk iroda-helyiségei **V., Váosi-körut 16. sz.** alatt vannak. (217)

New-yorki Germania életbiztosító-társaság.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, december 7. Osztrák hitelrészvény 222.25, Disconto társaság 199.80, Deutsche bank 206.—, Drezdai bank 158.60, Handelsgesellschaft 174.—, Nationalbank 149.70, Osztrák-magyar államvasutak 143.50, Déli vasut 34.50, Olasz déli vasut 136.30, Olasz középtengeri vasut 99.10, Török sorsjegy 114.24, Mexikói kölcsön 97.—, Laurakohó 176.87, Dortmundi 96.—, Bochumi 201.—, Gelsenkirchoni 186.82, Harpeni 187.87, Hibernia 203.—, Észak-német Lloyd 102.60.

Páris, december 7. A tőzsde ma tartózkodó volt, mert a szenátus mai Dreyfus-vitájának lefo-lyását várták. 3%-os francia járadék 103.86. 3%-os törlesztéses járadék 102.50. 3 1/2% járadék 106.82, Francia bank 3770, Credit Foncier 660, Szeuez csatorna részvény 3271, Egyiptomi kölcsön 513.—, Spanyol külföldi kölcsön 61, Magyar aranyjáradék 104.50, Olasz járadék 96.17, Orosz kölcsön 102.75, Új orosz konzol 94.75, Ottománbank 566.—, Osztrák Länderbank 485.—.

New-York, december 7. (C. T. B.)

	decz. 6. cents	decz. 7. cents
Buza decemberre	95 3/4	96 1/2
„ januárra	95 5/8	96 1/4
„ májusra	91 7/8	92 3/8
Tengeri májusra	33 1/2	33 5/8

Chicago, december 7. (C. T. B.)

	decz. 6. cents	decz. 7. cents
Buza májusra	88 7/8	89 5/8
Tengeri májusra	28 1/2	28 3/8

Ipar és kereskedelem.

Lisztivitelünk és az államvasutak. Az a szerződés, amelyet a fiumei refakciák ügyében a magyar malmok az államvasutakkal kötöttek s amely december harminczegyedikén járt volna le, már novemberben érvényét veszítette, amikor a malmok az üzemredukciót életbe léptették. A normális vasuti szállítási díj a **budapest-fiumei** viszonylatban 93 krajczárt tesz métermázsánként, míg a kedvezményes díj 53 krajczár. Minthogy az abnormalis termés a teljes üzemet nem engedi meg, malmaink nem tettek lépéseket e szerződés megújítása iránt a jövő évre, hanem az iránt folytatnak tárgyalásokat, hogy az államvasutak azokat a közvetlen díjakat, amelyek egyes főbb kiviteli cikkeinkre, így a gabonára és lisztre az olasz, dalmát és más földközi tengeri kikötőkbe való szállításhoz érvényesek, az **angolországi, braziliai, franciaországi** stb. vi szonylatokra is kiterjesszék. Az említett közvetlen díjtételekben bennfoglaltatik úgy a **vasuti**, mint a **tengeri** szállítási díj s e közvetlen díjtételek mellett, hogy jóval mérsékeltebbek, mint a megszokott szállítási díjai, azért is előnyösek, mert az állandóság jellegével bírnak s a szállítókat megkímélik attól, hogy a hajózási társasággal külön szerződéseket kössenek, eltekintve attól, hogy — mivel az államvasutaknak áll első sorban érdekében a fiumei forgalom fentartása — az államvasutak inkább vannak abban a helyzetben, hogy az export jogos érdekeit a hajózási társaságokkal szemben megvédjék és ezeket szintén megfelelő mérsékelt díjak engedélyezésére szorítsák. Az érdekelt körök remélik, hogy az államvasutak megfelelően a malmok kívánásának.

A hitelbank gőzmalmai. Tőzsdei hírek szerint a Magyar általános hitelbank tulajdonát képező régi **Blum-féle** malomból, a mely Budán van és a felszámolás alatt lévő **Hungária** árpagyöngy és köleshántoló gyár r. t. budapesti telepéből új malomipar részvénytársaság fog alakulni.

Új villamossági társaság alapítása. Triesztből írják lapunknak, hogy egy ottani bank, **budapesti** pénzkörökkel társulva egy millió forint alaptökével részvénytársaságot szándékoznak alapítani a dalmáciai Kerka-folyó víz-eséseinek hasznosítása céljából. Az előmunkálatokat egy milánói mérnök végezte, amelyek alapján már teljesen elkészült az egész terv. A kerkafolyó eredetől vezetett csatorna nyolcz egyenkint 1500 lóerős turbinát hajtana, amelyek által fejlesztett villamoserő, aztán Sebenico és Scardana városokba vezetettnek el. A vezeték hossza 11 kilpméter volna. A fenn-

forgó talajviszonyok igen kedvezők és az egész telep üzemi költségei évenként meg nem haladja a 20.000 frtot. Az egész vállalkozást arra alapítják, hogy a villamossági erő szolgáltatásával különösen Sebenicóban és Scardana-ban új ipartelemek alakuljanak.

Anglia gabonaimportja. A C. B. T. jelentése szerint a gabonaa hozatalok Angliába a következők voltak:

	Multi hétan quarter	Előtte való hétén
Buza:	315.000	246.000
Liszt:	201.000	111.000
Tengeri:	175.000	140.000
Árpa:	116.000	103.000
Zab:	138.000	124.000

Utban van:

Buza:	269.000	201.000
Tengeri:	570.000	500.000

A villamosság által keletkezett új iparágak. Az Országos Iparegyesületnek ma delután Matlekovits Sándor, valóságos belső titkos tanácsos elnöke alatt felolvasó ülése volt. Fodor István, a budapesti általános villamossági részvénytársaság üzemvezető igazgatója tartott előadást ezen a czímen: A villamosság által keletkezett új iparágak. A felolvasó röviden érintette az elektrotechnikának történetét, azután szót a villamos világításról, ismertette az elektromos olvasztókezeléseket, a milyenek mindennél vannak, csak Magyarországon nincsenek — szót az elektrokémia különféle vívmányairól s az ipar terén ezzel nyert igen fontos termékekről. Fejtegette továbbá a természet erőinek az elektrotechnika utján való felhasználását, különösen a vízerőnek az ipar szolgálatában való alkalmazását.

Hideg sertés-hus-vásár. A hideg idők beálltával mind tömegesebben hozták a sertés-hust a vidékről a fővárosba. Az idei télre az Orczy-tér és a Garay-tér piacain kívül a központi vásárcsarnoknál is engedélyezték a hideg-sertés-hus-vásárt, amely ma tényleg megnyitott. E vásár előreláthatólag kedden és pénteken lesz a legerősebb.

Csődnyitások. Veres János debreczeni lakos szabó iparos ellen a debreczeni törvényszék által, Csődbiztos: Deák Ferencz törvényszéki bíró; tömeggondnok Konrad Sámuel debreczeni ügyvéd. Bejelentési határidő: 1898 január 7. **Felszámolási tárgyalás 1898 január 27. — Kétni testvérek** szatmári tej-kereskedő cég ellen a szatmári törvényszék által, Csődbiztos dr. Denő Kálmán törvényszéki bíró, tömeggondnok Savanyu János szatmári ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. január 22. **Felszámolási tárgyalás 1898. évi február 7. — Roth József** putnoki lakos bejegyzett kereskedő ellen a rimaszombati törvényszék által, Csődbiztos Medveczy Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok Farkas Gyula putnoki lakos. Bejelentési határidő 1898. január 24. **Felszámolási tárgyalás 1898. január 31. — Sternberg József** győri bejegyzett kereskedő ellen a győri törvényszék által, Csődbiztos Sipos László törvényszéki bíró; tömeggondnok Németh Elek győri ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. január 17. **Felszámolási tárgyalás 1898. január 27.**

Csődmegnyitások. A vb. **Elzász Ede** ellen a besztarcebányai törvényszék által nyitott csőd a csődvagyon felosztása következtében megszűnt. — **A Flamm Miksa** t-cselyei lakos ellen a debreczeni törvényszék által megnyitott csőd a hitelezők beleegyezése folytán megszűnt. — **A Czeizner Gyula** szabadkai lakos ellen a szabadkai törvényszék által megnyitott csőd megszüntetett.

Kőbányai sertésplacsz, decz. 7. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51 1/2—52 1/2 krajczár. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 52 1/2—53 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 53—53 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 49—51 krajczár, közép (páronként 230—260 kilogramm súlyban) 48—49 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—48 krajczár. Sertéslétszám: december 5. napján volt készlet 21.866 db., decz. 6-dik napján felhajtott 33 drb., decz. hó 6-dik napján elszállított 878 drb., decz. hó 7-ikére maradt készletben 21.021 darab. A hizott sertés üzletirányzata lángha.

Budapesti sertéskonsum-vásár, december 7. A ferenczvárosi sertéskonsum-vásárra december 6-án érkezett 757 drb. Ebből készlet december 5-ikén 778 drb. Összes készlet 1535 drb., elszállított budapesti fogyasztásra 771 darab, elszállítatlan maradt 746 darab. Napi árak: 120—180 klg. súlyban 46—50 kr., 220—280 klg. súlyban 47—49 krig, 320—380 klg. súlyban 47 1/2—49 1/2 krig., malacok 32—36 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár december 7. Felhajtott 25 drb. bárány, 155 darab élő belföldi borju 104 drb. élő növendék borju, továbbá felhozott 43 drb. leölt belföldi borju, 208 darab leölt galicziai borju, 65 darab leölt tiroli borju, 79 darab leölt

bécsi borju és 91 darab leölt bány. Napiárak: Élő bány páronként 7-8 1/4 frt, élő belföldi borju drbonkint 20-25 frt. és 36-43 frt, 100 kilonként növendék borju 20 1/2-23 frt. 100 kilonként; öltött belföldi borju 56-60 frt. 100 kilonként, galicziai borju 52-58 frt, tiroli borju 57-60 frt, bécsi borju 56-60 frt, kivételesen 62 frt. 100 kilonként A borjuvásár élénk lefolyásu volt.

Bécsi sertés vásár, decz. 7. A mai sertés vásárra bejelentettek 8808 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3815 drb fiatal sertést, 4738 drb magyar hizott sertést, összesen: 8538 darabot. Irányzat lanyha. Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban a fogyasztási adót nem számítva, elsőrendű sertés 46-46 1/2 krajczár, középminőségű sertés 44-45 krajczár. könnyű sertés 40-43 krajczár, fiatal sertés 30-32 krajczár.

Közlekedés.

Előléptetések és személyzet szaporítás az államvasutaknál. Volt alkalmunk néhány nap előtt fel- említeni, hogy a m. kir. államvasutaknál újévtől fogva tetemes személyzet szaporítás és előléptetés fog történni. A kereskedelemügyi miniszter budgetjében erre vonatkozó kimutatást tesz közzé, amely szerint az államvasuti személyzet létszáma 1898-ban, szem- ben az 1897-iki létszámmal, a következő lesz:

I. Hivatalnok.

Rang-fokozat	Osztály	Fizetés	Létszám 1897.	1898.
Üzlet-vezetők		4.500	4	5
		4.200	5	4
I.	1	4.000	15	16
	2	3.600	14	16
	3	3.200	18	15
II.	1	2.800	50	51
	2	2.500	50	51
	3	2.200	50	51
III.	1	2.000	120	143
	2	1.800	130	143
	3	1.600	170	142
IV.	1	1.400	364	393
	2	1.300	359	392
	3	1.200	405	392
V.	1	1.100	456	641
	2	1.000	691	640
	3	900	730	640
VI.	1	800	550	464
	2	700	425	464
	3	600	391	464
Összesen			4.997	5.127

II. Altiszt.

Rang-fokozat	Osztály	Fizetés	Létszám 1897.	1898.
I.	1	1.600	12	12
	2	1.400	31	31
	3	1.200	40	42
II.	1	1.000	90	100
	2	900	99	109
	3	800	363	372
III.	1	700	594	644
	2	600	878	1.093
	3	520	1.344	1.733
IV.	1	480	1.153	1.570
	2	450	1.361	1.570
	3	420	2.512	1.569
Összesen			8.477	8.845

Szolga.

Rang-fokozat	Osztály	Fizetés	Létszám 1897.	1898.
I.	1	700	80	80
	2	600	131	131
	3	520	190	190
II.	1	480	230	237
	2	450	263	279
	3	420	451	458
III.	1	360	2.738	2.775
	2	330	1.957	2.775
	3	300	3.191	2.774
IV.	1	270	2.750	3.305
	2	250	3.671	3.305
Összesen			15.652	16.301

Az összes személyzeti szaporulat 1266 a kö- vetkező felosztás szerint:

Hivatalnok	190
Altiszt	368
Szolga	651
Kezelő, pénztárkezelő	29
Napi díjas	16
Összesen	1.266

Új helyterdeku vasut. Az Alsó-Lendva-Nagy- Kanizsa közötti építendő helyterdeku vasut ügyében a napokban Letenyén értekezlet volt, melyen elhatá- rozták, hogy amig egyrészt a megyétől segélyt kérnek, addig másrészt a községi jegyzőket fel- szólítják, hassanak oda, hogy a kibocsátandó törzs- részvények minál tömegesebben irassanak alá az érdekltség részről. A tervezett vicinális állomások

a következők volna: Szepetk, Tót-Szent-Márton, Becehely, Letenyé és Dobri, mig rakodó állomáso- kul Petri, Vente ée Aligvár vannak kijelölve.

A soprony-pozsonyi vasutat folyó hó tizen- nyolczadikán fogják megnyitni. Az ünnepélyes meg- nyitáson Vörös László kereskedelemügyi államtitkár is jelen lesz.

Pénzügy.

A tőke-emelés adója. A pénzügyi köz- igazgatási bíróság 1886. november 24-én kelt 20. számú döntvényével kimondotta, hogy ha valamely nyilvános számadásra kötelezett vál- lalat alapitőkéjének gyarapítására új részvények- ket bocsát ki és az új részvények eladásából névértéken felül befolyó bevételét különös tar- talékalapra helyezi: ezen bevétele oly adó- mentes jövedelemnek, mely az 1875: XXIV. törvényozikk 4. §. értelmében a vállalat meg- adóztatása alkalmával a nyers jövedelemből levonható lenne, nem tekinthető. Ez alapon a részvénytársaságok, ha nagyobbították az alap- tőkéjüket s az új részvények után a névértéket meghaladó felülfizetést kaptak, a kapott és a tartalékalapja helyezett ázsio után 10% adót fizettek. Tegnap a közigazgatási bíróság újból teljes ülésben foglalkozott a kérdéssel és új **döntvényt** alkotott. Az új elvi határozat értel- mében az **ily módon elért ázsio-nyereség jövőben adómentes lesz.** A kérdésnek erre a helyes megoldására a debreczeni takarékpénztár panasza szolgáltatott okot. A döntvény hitele- sítése után körözni fogjuk a szövegét.

Az országos kataszteri munkálatok előhaladá- sáról a pénzügyminiszter a költségvetése indokolásá- sában a következőket közli: A magyar állam 5.642,3 □ mértföldet kitevő területéből az 1856. év óta 1896. év végeig részletesen felmértett 4.178,9 □ mértföld, vagyis 74,1%. A még felméréndő 1.463,4 □ mértföldnyi (25-9%) területből Szilagy s az erdőlyrészi 15 vármegye (1.061,2 □ mértföld) területén, az 1892. évi XXIV. t.-czikk értelmében — községek egész határára kiterjedő tagosítások végre- hajtása esetében — a kataszteri részletes felmérés jellegével bíró felmérési munkálatok készülnek. Az időközben beállott változások — tekintettel az 1875. évi VII. t.-cz. 58. §-a, illetve az 1885. évi XXII. t.-cz. értelmében vezetendő földadókataszteri nyilvántá- sásra, de különösen az 1886. évi XXIX. t.-cz. alapján folyamatban levő telekkönyvi betétszerkesz- tésre — mérnöki helyszínelés és mérnöki nyilvántá- rtás utján vezetettek át. A mérnöki helyszínelés az 1856-tól 1881. évig felmért községekben általában, a később felmérték közül pedig azokban hajtatik végre, hol birtokrendezés, telepítés s egyéb nagyobb mérvű birtokosztások folytán a felmérési munkálatok kiterjedtebb kiigazítást igényelnek. Az 1883. évben megindított mérnöki helyszínelés alkalmával ezen feladat: Magyarországon 2.539,7 □ mértföldre, Horvát-Szlavonországokban 738,9 □ mértföldre, össze- sen 3.278,6 □ mértföldre terjedt ki. Ebből feldol- goztatott az 1883-1896. években: Magyarországon 986,4 □ mértföld, Horvát-Szlavonországokban 217,0 □ mértföld; marad még helyszínelendő és pedig: Magyarországon 1.553,3 □ mértföld, Horvát-Szlavon- országokban 521,9 □ mértföld, összesen 2.075,2 □ mértföld. A mérnöki nyilvántartás feladatát az 1882. év óta részletesen felmért és az 1883. év óta mérnökileg helyszíneltek községekben szórványosan felmértülő változások felmérése képezi, mely feladat ez idő szerint mintegy 1937,5 □ mértföldnyi terü- leten 4107 községre kiterjedőnek jelezhető.

Biztosítás.

Munkások biztosítása. A székes-főváros szol- gálatában álló összes munkások baleset ellen való biztosítására a tanács öt budapesti biztosító intéze- tet szölitött föl. A részletes föltételek megállapítását a tanács az intézetekre bizta. Egyes dolgokra nézve azonban a tanács előre meghatározta álláspontját, így például baleset történtével csakis az orvosi bizo- nyítványt küldi be az intézethez; hogy a biztosítás kockulónbség nélkül történjék; hogy az esedékessé vált biztosítási összeget az intézet a fővárosnak köte- les kifizetni, a főváros azután külön szabályzatban gondoskodik arról, hogy mely esetben fizeti ki a munkásnak az összeget és mely esetben nem. Azt is megjelölte a tanács, hogy a társulatok kétféle ajánlatot tehetnek és pedig 1. Caoport biztosításra, amikor is a munkásokat fizetésük szerint 4 csoport- ba osztva a) 1000 frt; b) 500 frt; c) 300 frt és d) 200 frtra biztosítja a város vagy pedig 2. papidij szerint biztosításra, amely szerint minden egyes munkást napidijának 400-szorosára biztosítanának. Az ajánlati határidő ma délelőtt 10 órakor járt le, amely ideig Vaszilievits János tanácsnoknál a kö-

vetkező ajánlatokat adták be: a **Nemzeti baleset biztosító társaság** a csoportonkénti biztosítást 1006 frt 10 krért, a papidij szerinti biztosítást 1503 frt 12 krért; a **Hazai általános biztosító társa- ság** csoportonként 670 frt 31 krért, papidij szerint 1341 frt 94 krért, végül a **Foncière, a Generali** és a **Riunione** biztosító társaságokból alakult konzorcium a csoportonkénti biztosítást 1166 frt 75 krért a papidij szerinti biztosítást pedig 2259 frtért vállalja el. A följánlott összegek évenként fizeten- dők a főváros pénztára által. Az ajánlatok részletes föltételeit hétfőn terjesztik a pénzügyi bizottság elé.

Árlejtési hirdetések.

Budapest. (Ócska anyagok eladása.) Cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasutársaság (Budapest, Mária- Valeria-utca 11. szám, folyó év december hó 10-én, d. e. 10 óra. Bánatpénz a vételár 4 száz-ja.

Budapest. (Ráspoly, reszelő, kenderkötél szál- litása.) M. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztály. f. é. december hó 10-én, délelőtt 11 óra. Bánatpénz 5 száz.

Budapest. Légszuszvillágítás berendezése az új országházban.) Országházépítési végrehajtó-bizot- ság, folyó évi december hó 13-án, déli 12 óra. Bánat- pénz 5 száz.

Zólyom. (Járadékfektetés.) Zólyom város taná- csa f. é. december hó 16-án, d. e. 10 óra.

Marosvásárhely. (Fahidépítés.) Marosvásárhelyi kir. pénzügyigazgatóság főnöksége, f. é. december hó 10-én, d. e. 10 óra. Előirányzat (1350 frt 23 kr.) Bánat- pénz 5 száz.

Dobsina. (Jégbarlang-bérbeadás.) (6 évre), vá- rosi polgármesteri hivatal Dobsina, 1898. április hó 30-án. Bánatpénz 10 százalék (az ajánlott bérössz- szeg után).

Losoncz. (Fátömeg eladása.) Losoncz város községházának tanácssterme, f. é. december hó 20-án, délután 3 óra. (Kikiáltási ár 75.000 forint.) Bánatpénz 7500 forint.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, decz. 7.

A kontremín hívei szerint már benne volnánk a részükről megjósolt árhanlyatlásban, amely miként azt szintén előre megmondták, Amerikából indul ki. Tényleg nap-nap után olcsóbbodnak az árak a ten- gerentuli piacokon. Igaz, hogy — mint a mai csökkenés csak 1/4-2/3 centet tesz ki a napiár- hanyatlás. Rohamosnak tehát nem nevezhető a visz- száesés és ha továbbra 'is csak ily homeopátiikus adagokban folytatódik odaát az árak lemorzsolódása, akkor még heletart vagy négy hónapig, amíg a tavasz derekán jegyzett-körülbelül 70 centnyi árnöve- délik. Addig pedig mindenféle incidens fordulhat elő! Nálunk ezidőszert nem történik semmi a gabonátizletben. Emleltettük néhány nap előtt, hogy a tőzsdetagok folyamodtak a tanácshoz az iránt, hogy a csarnok nemcsak vasárnap, hanem minden ünnepnapon zárva legyen. A tőzsdetanács, mai hir- detményével a kívánástot teljesítette

A külföldi piacokra terve, felemlítjük, hogy az amerikai lanyhulást főleg az ellenőrizhető buza- készletek 1.800.000 buhsellel való gyarapodása okozta, pedig a visible supply még mindig nem teszi ki a mult évi decemberi állománynak 60%-át. Tengeriben megapadt a készlet 2.108.000 bushellel. Chicagóból jelentik, hogy az üzlet pang, mivel az outsiders távol maradnak. A délután beérkezett, sürgönyök alig jelentettek változást.

Buza.

Készárúizlet buzában. Elkelt néhány ezer métermázs buza változatban áron. Idegen buza nem volt forgalomban. Az alatt felsorolt eladásokra nézve ismét magánértesülésekre vagyunk utalva.

Elfordult eladások buzában.

Monyiség manuszában	ó vagy új	származás	hullterve- kint suly képhban	minőség megjelölés	átadási hely	ár, netto 100 kilonként	h. vagy b. óra
2000	uj	matkói	74	—	Budapest	12.530/2	8h.
100	uj	tiszavidéki	77	—	"	12.80	8h.
100	uj	"	76 1/2	—	"	13.70	8h.
100	uj	"	74 1/2	kevort	"	12.32 1/2	8h.
100	uj	pestvidéki	75	—	"	12.50	8h.
800	uj	fehértm.	77	—	"	12.72 1/2	8h.
400	uj	tiszavidéki	64	—	Kisvájszállás	11.90	kp.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Mennyiség hoktol	100 kilogr. kőszp. ára		Mennyiség hoktol	100 kilogr. kőszp. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Tiszavidéki	uj	74	12.85	12.45	75	12.55	12.60
	"	73	12.65	12.70	77	12.80	12.90
	"	78	12.95	13.05	79	13.10	13.15
Pestvidéki	uj	80	13.20	13.25	—	—	—
	"	74	12.30	12.40	75	12.50	12.55
	"	78	12.60	12.65	77	12.75	12.85
Fojérmegyői	uj	78	12.90	13.00	79	13.05	13.10
	"	80	13.15	13.20	—	—	—
	"	74	12.40	12.50	75	12.60	12.65
"	78	12.70	12.85	77	12.85	12.95	
"	73	13.00	13.10	79	13.10	13.15	
"	80	13.20	13.25	—	—	—	

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 152.000 métermázs buza és 93.200 métermázs liszt; a Silosban 64.250

4 óra 48.— frk = 22.74 frt. Az árak 10.000 liter-százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70.

Czukor.

Prága, decz. 7. Nyersczukor 88% czukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.20 frt.

Hamburg, decz. 7. Nyersczukor f. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.10 márka, januári szállításra 9.20 márka, májusi szállításra 9.50, Irányzat szilárd.

Páris, decz. 7. Nyersczukor (88 fok) kész áru 27.75—28.25 frk, fehérczukor decemberre 31.— frk, januárra 31.25 frk, 4 első óra 31 1/2 frk, 4 óra májustól 32 3/8 frk. Finomított készáru 99.— frk.

London, decz. 7. Jávaczukor 14.75 sh. nyugodt. Nyers és jegeczekett igen nyugodt. Finomított darabczukor ártartó, meglehetősen üzlet mellett; Külföldi tört szilárd és drágább: kész szállításra 10.105 shilling, márcz.-apr.-ra 10.1125 shilling, máj.-aug.-ra 11.15 shilling. Répaczukor ártartó: decz.-re 9.075 shilling, februárra 9.3 shilling, májusra 9.525 shilling.

Olajok.

Páris, decz. 7. Repceolaj folyó óra 59.50 frk (= 28.12 frt); januárra 59.50 frk (= 28.12 frt); négy első óra 59.50 frk (= 28.12 frt); négy óra májustól 57.50 frk (= 27.16 frt). Árak 100 külön-ként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Hamburg, decz. 7. Repceolaj helyben 57.— márka (= 33.66 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.05 frt.

Köln, decz. 7. Repceolaj májusra (hordóval) —.— márka (= —.— frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.05 frt.

London, decz. 7. Repceolaj 25.6 sh, Lenolaj 15 sh. Terpentin 23.6—23.9 sh.

Petroleum.

Hamburg, decz. 7. Petroleum helyben 4.75 márka = 2.80 frt.

Antwerpen, decz. 7. Petroleum fin. helyben 14.75 frank = 7.03 frt.

Bréma, decz. 7. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.92 frt.

Newyork, decz. 7. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Pipe Line Certificates deczemberre 65; Nyers petroleum deczemberre 5.95

London, decz. 7. Petroleum, amerikai 4 1/16—4 1/16, orosz 4 1/4—5 1/16 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, decz. 7. Santos határidő gyenge és alacsonyabb. korlátolt üzlet mellett: decz-re 29.9 sh., máj-ra 30.6 shilling., szept.-re 31.3 sh. Tea: Indiában és Ceylonban nyugodt kereslet, tartott árakkal. Rizs: igen nyugodt, körülbelül tegnapi árakkal.

Fémek.

London, decz. 7. Réz 48.—48 1/4 készáru 48 3/8—48 5/8 font st., 3 óra; best selected 51 3/4—52 1/4 font st., Ón: finom külföldi 62 1/16—63 3/16 font sterling készáru és 63 1/4—63 3/4 font sterling 3 óra. Ólom: angol 13 1/4 font sterling; külföldi 13.— font sterling. Horgany: külföldi 18 1/8 font sterling. Higany: 7 font sterling első és 6.19 font sterling másodikézből. Vás: A glasgovi nyersvaspiac nyugodtan indult és szilárdan zárult, csekély üzlet mellett: 45.1 sh. készáru és 45.35 sh. egy óra; Cleveland 45.5 sh. készáru és 40.6 sh. egy óra; Hematit 47.9 shilling készáru és 47.115 shilling egy óra; Middlesborough 48.95 shilling készáru és 49 shilling egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, december 7. A mai gabonatözsde iszlettelen volt, az árak ujra gyengültek. Az effektív üzletben szintén üzlet csend uralkodott. Kötetett: buza tavaszra 11.85 frton, tengeri május-juniusra 5.79—5.78 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.84—11.86, rozs tavaszra 3.80—3.82, tengeri máj.-jun. 5.77—5.79, zab tavaszra 3.78—3.80, repce jan.-febr. 14.05—14.15 frton.

Boroszló, decz. 7. Buza helyben 18.80 márka (= 11.10 frt) sarga. Buza helyben 18.70 márka (= 11.04 frt). Rozs helyben 15.41 márka (= 8.92 frt.) Zab helyben 13.80 márka (= 8.15 frt.) Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.95 frt.). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.05 frt. Hamburg, decz. 7. Buza holsteini 180—190 márka (= 10.63—11.22 frt). Rozs meklenburgi 140—152 márka (= 8.26—8.93 frt). Rozs orosz 108—109 márka (= 6.37—6.43 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.05 frt. Páris, decz. 7. (Megnyitás.) Buza folyó óra 30.80 frank (= 14.69 frt). Buza januárra 30.40 frank (= 14.51 frt). Buza 4 első óra 29.60 frank

(=14.12 frt). Buza 4 óra májustól 29.— frank (=13.83 frt). Rozs folyó óra 18.60 frank (= 8.87 frt). Rozs január óra 18.60 frank (= 8.87 frt). Rozs 4 első óra 18.75 frank (= 8.94 frt). Rozs 4 óra májustól 19.— frank (=9.06 frt) minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, decz. 7. (Zárlat.) Buza folyó óra 30.75 frank (= 14.67 frt.). Buza januárra 30.40 frank (= 14.51 frt). Buza 4 első óra 29.75 frank (= 14.19 frt), Buza 4 óra májustól 29.10 frank (= 13.88 frt).

London, december 7. Gabona nyugodt, változatlan. Úszó gabona nyugodt, csak árpa szilárd. Hozatalok: buza 36.117, árpa 23.582 és zab 96.033 gr. Tengeri helyben 17.50 sh.

Pétervár, december 7. Rozs helyben 670 kopék.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, december 7. A helpolitikai helyzet mindig bizonytalan és ez okból a tözsde is üzlettelentel indult. A kulisszában csak egyes kötések fordultak elő és oly nagy az üzleti pangás, hogy még a magyar országgyűlés elé terjesztett javaslat sem keltett hatást. Az üzlet további folyamában az irányzat gyengült, mivel hire járt, hogy a parlamenti pártok között a kiegyezés végleg megihusult. Magyar hitelbank budapesti jelentésekre emelkedett.

Az előtözsden: Osztrák hitelrészvény 356.25—355.87. Anglo-bank 162.50. Union-bank 297.— 295.75 Bankverein 256.50. Osztrák magyar államvasut 338.—338.62. Tramway 449.—449.50. Lloyd 42.6—427.—. Union bádogyár 57.50 Alpesi bánya 132.80—133.10. Rimamurányi 249.—248.50. Török sorsjegy 61.50—61.60. Német márka 59.03 frton köttetett.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.85. Magyar hitelrészvény 338.60. Union-bank 295.75. Osztrák-magyar államvasut 338.37. Déli vasut 79.50. Alpesi bánya 133.—. Májusi járadék 102.12.

A déli tözsdén: Osztrák hitelrészvény 356.—. Magyar hitelrészvény 338.55. Länderbank 223.—. Unionbank 295.50. Anglo bank 162.50. Bankverein 256.50. Osztrák magyar államvasut 338.25. Déli vasut 79.50. Elbevölgyi vasut 261.50. Északnyugoti vasut 247.75. Alpesi bánya 133.—. Rimamurányi 248.50. Prágai vasipar 692. Májusi járadék 102.10. Magyar koronajáradék 99.90. Török sorsjegy 61.30. Német márka 59.03. frton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor zárulnak: Magyar aranyjáradék 121.80. Magyar koronajáradék 99.75. Tiszai kölcsönsorsjegy 137.75. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.60. Magyar hitelrészvény 338.—. Magyar nyereségekön sorsjegy 153.—. Kassa-oderbergi vasut 190.50. Magyar kereskedelmi bank 1432.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60. Magyar keleti vasut államkötvények 121.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 250.25. Rimamurányi vasrészvénytársaság 247.25. 4.2%-os papírjáradék 102.10. 4.2%-os ezüstjáradék 102.10. Osztrák aranyjáradék 122.30. Osztrák koronajáradék 102.25. 1860. évi sorsjegyek 143.50. 1864. évi sorsjegyek 188.50. Osztrák hitelsorsjegyek 201.—. Osztrák hitelrészvény 355.37. Angol-osztrákbank 162.50. Unionbank 295.75. Bécsi bankverein 256.—. Osztrák Länderbank 222.25. Osztrák-magyar bank 948.—. Osztrák-magyar államvasut 338.—. Déli vasut 79.50. Elbevölgyi vasut 261.—. Dunagőzhajózási részvények 450.—. Alpesi bányarészvény 132.60. Dohányrészvény 152.25. 20 frankos 9.55 1/2. Cs. kir. vert arany 5.68. Londoni váltóár 120.40. Német bankváltó 59.07.

Bécs, decz. 7. (Utótözsde.) Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 355.37. Magyar hitelrészvény 338.25. Angol-bank 162.50. Bankverein 256.50. Union-bank 295.50. Länderbank 222.50. Osztrák-magyar államvasut 337.75. Déli vasut 79.62. Elbevölgyi vasut 261.50. Észak-nyugoti vasut 247.—. Török dohánnyövedék 152.—. Rimamurányi vasmű 249.50. Prágai vasipar 132.60. Májusi járadék 102.10. Magyar korona-járadék 99.85. Töröksorsjegy 61.20. Német birodalmi márka 59.05.

Berlin, decz. 7. (Zárlat) 4.2% papírjáradék 101.50. 4.2% ezüstjáradék 101.70. 4% osztrák aranyjáradék 103.30. 4% magy. aranyj. 103.20. Elbevölgyi vasut —.—, osztrák hitelrészvény 222.50. magyar koronajáradék 100.10 déli vasut 34.50. osztr.-magyar államvasut 143.60. Károly Lajos-vasut 106.90. orosz bankjegy 216.65. bécsi váltóár 169.10. 4% új orosz kölcsön —.—, Magyar beruházási kölcsön 102.50. olasz járadék 94.60. Az irányzat gyengébb.

Berlin, decz. 7. (Utótözsde.) Osztrák hitelrészvény 222.40. Magyar koronajáradék 102.50. déli vasut 34.50. osztr.-magyar államvasut 143.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, decz. 7. (Zárlat) 4.2% ezüstjáradék 85.90. 4% osztrák aranyjáradék 103.25. 4% magyar aranyjáradék 103.15. magyar korona járadék 100.05. osztrák hitelrészvény 300.37. osztrák-

magyar bank 803.—, osztrák-magyar államvasut 285.—, déli vasut 70.13. bécsi váltóár 169.05. londoni váltóár 20.37. párisi váltóár 80.716. bécsi Bankver. 218.12. Unióbank —.— villamos részvény 137.50. alpisi bányarészvény 111.—. 3% magy. aranykölcsön 91.90. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 7. (Utótözsde.) Osztr. hitelrészvény 300.12. osztrák-magyar államvasut 284.75. Déli vasut 70.13.

Frankfurt, decz. 7. (Esti tözsde.) Osztr. hitelrészvény 300.27. Déli vasut 70 1/2. Osztrák-magyar államvasut 284.62.

Hamburg, decz. 7. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.75. osztr. hitelrészv. 300.—, 1860. sorsjegy 125.75. osztr.-magyar államvasut 711.—, déli vasut 166.50. olasz járadék 94.50. 4% osztr. aranyj. 103.90. 4%-os magy. aranyj. 103.50. Az irányzat gyengült.

Páris, decz. 7. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.82. 3 1/2% francia jár. 106.82. olasz járadék 96.17. osztr. földhitelrészvény —.—, osztr. m. államv. 730.—. Franciaza törtl. jár. 102.50. 4% osztr. aranyjáradék 103.30. ottomanbank 566.50. dohánnyrészv. 325.50. párisi bankrészv. 870.—, osztr. Länderbank 485.—, alpisi bányarészvény 291.—. Az irányzat javult.

London, decz. 7. (Zárlat.) Angol consolok 113.3/16. déli vasut 7.25. spanyol járadék 60.7/8. olasz járadék 95.—, 4% magyar aranyjáradék 103.50. 4 1/2 osztrák aranyjáradék —.—, 4% rupia 61.5/8. canada pacificvasut 82.50. leszámítási kamatláb 3%o, ezüst 27.75. Az irányzat tartott.

New-York, decz. 7. ezüst 60 1/8.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1897. december 7-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Felhőzet, Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Felhőzet. Lists various weather stations and their readings.

Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

A déli depresszió mindjobban elgyengült és a nagy nyomási különbségek a Földközi-tengeren megszűntek. Európa északnyugoti szélén azonban az atlanti depresszió erősebben fejlődött.

Eső volt leginkább az angol-francia partvidéken és Olaszországban. Európa belsejében száraz idő uralkodik. A fagy a kontinens keleti felére szorított.

Hazánkban az idő általában száraz, amennyiben az eső Délnyugaton már megszűnt. A hőmérséklet nappal a fagypont fölé emelkedik, de éjjel a lehűlés fokozódott.

Száraz idő és éjjeli fagy várható.

VIZÁLLÁS.

— Deczember 7-én. —

Table with columns: Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vízmerés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Jelek magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = aradt; > = apadt; ? = köztözes.

Felolós szerkesztő: Liposy Adám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1897. december 7-én.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság (Government Debt), II. Más közkölcsönök (Other Public Loans), III. Záloglevelek és kölcsönkötvények (Mortgages and Bonds), IV. Elsőbbségi kötvények (Priority Bonds), V. Bankok részvényei (Bank Shares), VI. Takarékp. részvényei (Savings Bank Shares), VII. Biztosító-társ. részv. (Insurance Shares), VIII. Gőzmalmok részv. (Steam Mills Shares), IX. Bányák és tégly. r. (Mines and Bricks), X. Vasművek és gépgy. r. (Iron Works and Machinery), XI. Könyvnyomdák r. (Printing Houses), XII. Különféle váll. részv. (Various Companies), XIII. Közleked. váll. részv. (Transportation), XIV. Sorsjegyek (Lottery), XV. Pénznekem. (Money), XVI. Váltók árfolyam (Exchange Rates), XVII. Határidőre kötött értékp. (Terminals). Columns include item names, prices, and exchange rates.

A felmért értékpapiroknál, melyek üzleti éve nem esik össze a naplári évvel, az osztalék az utolsó üzleti évről való.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1897. december 8-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

XXXV. bérletszűnet.

A dolovai nábob lánya.

Színmű 5 felvonásban. Irtá Herceg Ferencz.

Személyek:

Jób Sándor, Vilma, loánya, Örv. Domaháziné, Szentirmay Janka, Tarján Loran, Bilitzky-Maroth Merin, Szklabonyai Mészáros Marlin ügyvédje, Jób házi orvosa, Jób inasa, Miska Napos káplár

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 198. Havi bérlet 4.

Maritta, a korsós madonna.

Opera két felvonásban. Szövegöt Irtá Fuhrmann I. Zenejét szerzette Aggházy Károly.

Személyek:

Gróf Olivarez, Gróf Manuel Silvio, Rodorigo Manusa apródja, Claudio Maritta, Csapatvezér Apacza, Kapusnó

Utána

A piros cipő.

Táncszerep 4 képben. Regél H. től. Choreográfáját Hassreiter, zenejét Mader K. szerzette.

Személyek:

Fedor Darinka, Gregor Onegin, Roksant katona, Öreg parasztlány, 1-50) 2-ik) személyvessző, Csodadoktor, Ennek segédjei, A büntető angyal, A megrváltó angyal

Kezdete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

598. szám. 598. szám.

D. u. 8 óraker nappali előadásul:

Coullisset ur!

Böhszát 3 felv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.

Személyek:

Coullisset St. Castel tábornok, Gaston de Brionne, Rosine Lucien, Louise D'Esparvillan, Alfrédné Annetto Baptiste

Este fél 8 óraker rendezés helyárrakkal:

L'amico delle donne.

(Nők barátja.) Comédi in 5 atti di A. Dumas.

Személyek:

Di Ryons, Di Montégre, Di Chautrin, Di Simórose, Leverdet, Des Targettes, Diana di Simórose, Signora Leverdet, Signora Hackendorfi, Balbina, Giuseppe, Un terro

Színházi műsorok a 21. oldalon.

Belégzési Intézet

ujonnan alakitva és nagyobbitva, (72)

Dr. ZIFFER E., gleichenbergi fürdőorvos vezetése alatt.

József-körút 10. szám.

széptörzsűvel külön mükében. Fonyófü-belégzés és pneumatikus kurák. Mell, gége, gerinc, orrbetegségek. Nyitva egész nap.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 8 óraker bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal:

Blahe Lujza asszony mint vendég

Személyek:

A gyimesi vadvirág.

Pályadíjat nyert népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Géczy István.

Személyek:

Balánka János, Orszo a felesége, Imre Mária, Örv. Fábrián Julia, Gyurka Vidor, Rab-Prezsmér Péter, Magdolna, Plébános, Törpe Csura, Csuráné, Marcsi, Bigró, Csörgő István, A völégény

Este fél 8 óraker rendezés helyárrakkal mellett:

Tiszturak a zárdában.

Operett 3 felvonásban. Irták: Paul Ferrier és Jules Prével. Fordították Erva Lajos és Faj J. B. Zenejét szerzette L. Varney.

Személyek:

Pont ourlet, Luiza, Mari, Goutran, Narcis, Bridaine abbé, Rigobert, Bichon, Simone, Jaqueline, Jameton, Claudine, Margot, Apacza, Opportuna, Felicitas, Voronika, Hildogarda, Agate, Izabella, Blanck, Lanloa

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 8 óraker mérsékelt helyárrakkal

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Ezenes játék 3 felv. Irtá Owen Hall, Ford. Faj J. B. és Makai E. Zenejét szerzette Sidney J.

Személyek:

Kegintalt Bronville, Cunningham, Grimston, Stanley, Downey, Bolton, Yun-Csi, Imári márk, Mimozsa

Este fél 8 óraker rendezés helyárrakkal:

A titok.

Eredeti népszínmű: felvonásban. Irtá: Z. Kallós Ilona. Zenejét szerzette: Dankó István.

Személyek:

Örv. Fodorné Lajos, fia, Erdős Zsófi, Erdős Sándor, Mihály, Feri, Tini, Biri, Kovács Gábor, Zsuzsa, Postás bá

„OLYMPIA” magyar mulató

igazgató BORSODY VILMOS, Koröpesti-ut 63.

Nyitva reggel 6 óráig.

Mindennap változatos műsor. Zanella, világhírű contorsionista. Du-bois négyes, jelles táncosnők. Holland, kiváló humorista. A hírneves Gyurkovics leányok. Papp Mariska a világ legkisebb primadonnája. Picoardi nővérek nemzetközi táncosnők.

A kéményseprő egy nevelőintézetben.

Kedves nevelő böhöség. Kifünö öttek és italokért kezeskedik.

Szilárd Zsigmond, tulajdonos.

Magántisztviselő Lapja. Minden állást teljes ingyen közvetít. Paratlanul álló helyközvetítő működését maga a kereskedelmiügyi miniszter is a legmagasabb elismeréssel illeti. Minden számban 40-50 kintál és keresett állás, 100 koronás pályázat. Rendkívül érdekes cikkek. Változatos, gazdag tartalom. Megjelenik havonként kétszer. Előfizetés egész évre 4 ft, fél-évre 2 ft, negyedévre 1 ft. Egycs mutatványszám 20 kr. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Rök-Szilárd-utca 8.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. 6 os. és kir. fensége József főherozeg védnöksége alatt. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Sight Cycle kerékpárok American Cycle Store Budapest, Adrássy-ut 48.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok LÖW SÁNDOR óras és ékszerésznél, Budapest, VIII., József-körút 81. sz. alatt kaphatók. Ugyanott óra- és ékszer-műhely. Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Zessék megrendelni Karácsonyi ajándékai megválasztása előtt Révai Katalógust melyet ingyen küld mindenkinek Révai Zestvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság könyvkereskedése Budapest, Váci-u. 1. sz.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás

Reményi Mihály műhauszerezsnél, Budapest, Király-utca 44. Javítások jótállás mellett képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (213)

Üdvös tanács. Köhögésnél, rekedtségél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású Mellpasztillái veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 ft. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendellen működésénél radikális hatásúak bizonyultak Egger szóda pasztillái. (1 doboz 80 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27) „Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

SCHUBERTH JÁNOS, késes. Csakis IV. kerület, Granátos-utca 3. szám. KÉSEK, OLLÓK, BERETVÁK, legelőcsőbb gyári áron. Javítások, közbörülések és vidéki megrendelések lelkiismeretesen teljesítetnek. Korcsolyák javítatnak és nikkelzetnek. (40)

Graham-kenyér, Mayer Ferencz fényüzési sütődjéje és cukrászdájában Budapest, IV., Hajó-utca 3. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók: Optikai műszer, lát- és tábori látószó, légszűrő, rajzeszköz, amatőr-fényképező gép felszerelve és magyar nyomtatott utasítással, villamos sürgönyzótávbevezető és villámhárító, villamos villágítási berendezések. Emberei műszerek. Árjegyzék ingyen. Hatschek Béla, VII., Erzsébet-körút 5. (a Newyark-kévéhez mellélt.)

A legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék családoknak. (211) Naponta frissen vágott, hizott kacska, poulard, pulyka és sürlát kappanok, valamint hizott kamra és lövött füzözánok, őz-ozomb és gerincez kímérve, pörkölt vadidiszónó. Kapható: Géczy Ferencznél, Budapesten, IV., Városház-tér 2. sz. és központi vásárosarnok 44-45. sz.

Külön bejárattal elegánsan berendezett nagy utczi szoba azonnal kiadó. VII. ker., Erzsébet-körút 26.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. Ezen hírneves házszer ollenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzölésésként alkalmaztatik köszvénynél, oszúznál, tagzsággatánál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésékre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népzserű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegkonkú árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisbörbörtéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szőlők, RUDOLSTADT.

IRODALOM.

Kiss József

Összes költeményei.

Hát vannak még költők? Igazi költők, kik a világ aprólékos túsái fölé emelkedve, az eszme és a tiszta érzelmek honában találják meg az élet legfőbb javát, a lelki jólétet?

Hinnünk kell, hogy igen.

Ime, a válságos órákban, midőn az osztrák alkotmány azzal fenyegetődik, hogy meghal; a magyar státusférjak pedig új szerződést kötnek, de nem tudják, hogy kivel; mikor a német császár fenhangon hirdeti, hogy csak az fog megélni Európában, aki vad világrészeket hódít; midőn a gépek a légből röpködnek és a föld alatt bujkálnak; mikor a természetesen tagadni kezdi, hogy a távolba való beszélgetésre és írásra egyáltalán valamely összekötő eszközre szükség volna; mikor a számító ész és az anyaghódító tudomány győzedelmeskedik az emberi művelődés egész vonalán: e mindenféle fölfordulással tele izgalmas órákban kopogtat ajtónkon Kiss József és hozza be hallatlan pompával diszitett nagy negyedréti kötetet, melyben „összes költeményeit” küldi világgá.

A csodálat, melyel eddig a lánglelkű költő iránt viseltünk, e percben ámulattá változott.

Ez az igazi költő, mondók magunkban. Ez nem is törődik azzal, hogy mi történik a világ köznapi zavarában; meg sem látja a tolongást, mely az élet nagy országutját minden más emberre veszélyessé teszi. Nem tart semmitől; nem számít semmivel. Emelt fővel, fényes tekintettel lépdél végig az eszmény szivárványszínű ösvényén és szentül meg van győződve, hogy az ember földi zarándokolásának legfontosabb eseménye a versméret és legfőbb célja a rim. Ez a költő.

Az irigység és a hódolat vegyes érzésével tettük le a tollat és néztük Kiss Józsefet, kinek szelid arcán az elégedettség mosolya világított végig.

Nagyméretű könyvével karjaiban olyan volt, mint a bronzból öntött gnóm, mely a hölgyek pipereasztalán tartja a parfümös üveget.

Mikor baráti kézzorítással távozott, elgondolkodtunk rajta és meghányván-vetvén a dolgot, csakhamar fölismertük, hogy ámulatunk egyáltalán nincs helyén. Hogy is tudtunk valami újat, valami feltűnőt látni mai megjelenésében? Hát tett ő egész életében egyebet, mint amit ma tesz? Volt-e létének valaha más komoly tartalma, mint a szellemi dolgok iránt való ama naiv és határtalan lelkesedés, mely ma vezet? Egész költői egyénisége, műveinek legfőbb hecse éppen abban a föltétlen hitben rejlik, melylyel a költőnek minden más dologtól függetlenül hivatása iránt viseltetett.

Egész élettörténet, egész világfölfogás jut kifejezésre e szilárd hitben. Szerény falusi tanító volt, én meg gyerekdiák voltam, mikor megismerkedtünk. Iskolai teendői után, estefelé, mikor a Mátra alja sötétleni kezdett, föl s alá sétálva a lakásához vezető kis közben, olvastam nekem verseit. El voltak feledve a súlyos mesterség minden kellemetlenségei, a hosszú nyári nap mindenféle bajai, és mikor Kiss József egy szép esengő magyar szót talált gondolata kifejezésére, édelegve annak találós voltában és hangzatosságában, örömmel mondogatta maga elé kétszer, háromszor is. Boldog volt. Pedig más oka a boldogságra akkorában bizony nem volt.

Aztán feljött Rudapestre, hol Magyarország kiegyezett Ausztriával; hol berendeztek egy országot a maga dolgainak vezetésére és az általános, tartós virágzásra; hol ezer meg ezer ember keresett és talált pályát, állást és gazdagságot; hol egy új világ kapuját nyitották meg, melyen a nemzet képes fiai seregesen toltak be a jólétet ígérő kelő nap fénye felé. Kiss József meg nem látta, ami körülötte történt; észre nem vette a világ változást; gondtalan és elégedetten lépdelt tovább kijelölt útján és énekelte Simon Judit „szomorú nótáját”, Ágota kisasszony rózsafáinak történetét, Szép Batóné bűnös szerelmeit, Liza De profundis-át, Kerekes Katicza megindító halálát; hallgatta a Gyilkos harang rémes kongását és a Varrógépnek tanulságos és szomorú zakato-

lását; és megindult szívvél festé meg a Jehova hatalmas, főséges képét.

Egyetlen-egyszer lépett hivatalba; két napig ült a biztosító-társaság munkátlán íróasztala mellett: aztán megszökött a polgári foglalkozástól; ott hagyta a nagy fizetést, a tekintélyes állást, az ajándékba kapott sine curát. Mint Firduzi, midőn a Sah-nak udvarából távozott, letörölte saruiról a nagyuri társaság porát és visszatért a Parnassus szűk és meredek ösvényére, hogy mint szegény ember igyék ismét a kasztáli forrásból, melynek kristályvize neki jobban esett, mint a bankárok pezsgője.

Életének egy percében sem tudta elhinni, hogy van valami jobb, valami méltóbb, valami főségebb a világon a versírásnál.

Kissé egyedül maradt nálunk e hitében. Látta; tudta. De ez nem rendítette meg. Végzetlenül maradt a mesebeli királyfi történetével:

Volt, hol nem volt régen
Nagy meseországban,
Egy szerény királyfi
Elindult magában

Ő is ment-mendegélt magában, míg később társai akadtak, kik vele egy nézetben, egy uton haladtak a Pieridák büvös pagonya felé.

Igy élte végig legszebb napjait azon magasztos meggyőződésben, hogy neki más osztályrésze nem jutott a mély érzelmek, a szép gondolatok, a lelkesítő eszmék zengzeties kifejezésénél. De nem is hitte soha el senkinek, hogy ennél fényesebb mesterség lehetséges a világon.

A poézis főségéből vetett emez erős hite képezi Kiss Józsefnek legfőbb írói jellemvonását, és ebből folyik önkényt a második, a kifejező eszközökben való válogatósága, vagyis rendíthetetlen, szigorú formai purizmusa. Megtagadni a költészet istenét? Soha. De pongyolában megjelenni előtte, csak egy köznapias kitétellel, egy dallamsértő szóval is, az legalább is főbenjáró bűn, melyet ő sohasem fog elkövetni.

Am a poéta még tovább megy. A határtalan tisztelet, melylyel a költészet iránt viseltetik, nem elégzik meg a szellemi devoczióval, mely a tartalom eszményiségében, a nyelv zenéjében, a méret szabotosságában és a rim csiszoltságában lel kifejezést. Az a tisztelet még az anyagi ruhában is, mely a költeményt takarja, a könyv kiállításában is az elérhető legfőbb díszet, gazdagságot és eleganciát követeli. A költészet az isten megnyilatkozása az emberben. Hogy lehetne e szótzatot más anyagba öltöztetni, mint aranyba és biborba, vagyis a királyok pompájába? Hát nem a szellemi élet fejedelme a költészet? Közönséges észjárásu ember ezt talán he nem látja. De Kiss József nem közönséges észjárásu ember és azért neki ez szent parancsolat. Eleget is tesz neki meglepő módon. Új kiadásának díszítésére fölkeret ama legifjabb művészek csoportját, kik, távol a főváros prózai zajától, Nagybányán, a szabad természet enyhe ölen, a zöld erdők, a kéklő hegycsúcsok és a tarka felhők üdítő képe előtt magyarázzák lelkük színes álmait. Közülök kiválasztotta a legtehetségesebbeket: Ferenczy Károlyt, Grünwald Bélát, Hollóssy Simont, Réti Istvánt és Thorma Jánost, és rájuk bízta könyvének művészi díszítését. A fényes földattal megtisztelt festők lelkesedéssel fogtak a munkához és hatvan, fölötte hatásos képből tolmácsolták a költő képzeleti világának érdekes alakjait és megható jeleneteit. E képek között van sok kitérő és nincs egy jelentéktelen sem. A tárgy fölfogása és a formai interpretáció tekintetében a művészek azon sémához simulnak, melyet a legutóbbi években a müncheni művészek fogadtak el az angoloktól. A művészet emé szelleme nálunk még csak ritkán szólalt meg; oly ritkán, hogy az olvasó közönség nagy része előtt jóformán ismeretlen. A szép könyv, ennek révén tehát még az újdonság ingerével is foghatni. Hogy feltűnő jelenségnek fogják üdvözölni a könyvpiacozón, az bizonyos. Mert már külső kiállítása is, melyről a Révai testvérek czége gondoskodott, csiben, izlésben és gazdagságban ritkítja párját.

Tetszeni fog e könyv mindenkinek; de egy embert valósággal boldoggá fog tenni: Kiss Józsefet, ki benne az ő speciális istenének, a költészetnek oltárára teszi le élte leggazdagabb áldozatát. **Keszler József.**

Új könyvek.

Szatírák. Írta **Kozma Andor.** Az Athenaeum kiadása. Ára két forint hatvan krajczár. Juvenálisnak kemény a dolga 1897-ben; az emberostorozásban vékonyabb korbács, a versben vastagabb lírai párához szokott az olvasó. Minden irányzat között legdekadensebb a gunyolódás, mert ma már kötelezve van kiengesztelődni még ugyanabban a mondásban. Ehhez a muzsikához szoktattuk a füleket, mindannyian, akik versben vagy prózában gunyolódunk és ez a mi csufolódásunk jellemgyöngöse: a satirikus önmagát szívja vissza. **Kozma Andor** visszatér a satíra klasszikumához: amit mond, abban nincs ingadozás, amit programnak vesz az az első versszakban, annak levonja a végső konzekvenciáit és közben nem tesz csillagot, mely után aztán a bűnbánat szava szólaljon meg. Azok közt a banalitások között, amelyeket **Kozma Andornak** a költőnek ugynevezett rokonágáról, magyarságáról, meg egyéb közismereti tulajdonságairól gyakran elmondtak, hiányzik ennek a benső folytonosságnak az emlegetése. Pedig épp ez teszi meg **Kozma Andort** annak, ami: mindenki humorizál ő az egyetlen satirikus. Kötetében garmadában vannak ilyen befejezett alkotások. Az olvasó végigélvez ilyen husz-huszonöt strófás verset, azután maga elé néz és érzi, hogy elért a képnek rámájához; nincs hozzátenni való ahhoz, amit tapasztalt, mert a költő el se hagyott belőle semmit. És nem jelenik meg a „nevető könynyű”; az akkordban, amelyet végig hallgattunk, a színekben, amelyeket végignéztünk, más utóhatás született: az igazi satírai, mely pompásan szól és sötétben színez és tovább tart a lírai fuvalomnál. Juvenálisnak kemény a dolga: nem honorálják egyébbel, csak azzal, hogy igazat mondott és ez is fáj annak, akit közeletről illet. A kritikust még legkevesebb bántja, de azért mi is elhagyjuk a kollégialis bókokat, mert **Kozma Andor** már nem szorul fölfedeztetésre.

Eltűnt. egény: írta **Szivós Béla, Linek Lajos** rajzaival. A Franklin-társulat kiadása.

Annak egyszerű konstataciója, hogy a szerző tévedésben volt, mikor ezt a munkáját regénynek nevezte el; semmit sem árt az írónak és könyvének. Az „Eltűnt” nemcsak nem regény, hanem még nem is novella. Érdekesítően, szinte dramatikusan induló, de hirtelen kiszélesedő, változatosan mulattató és unalmas, kusza szövésű mese az alföldi betyár világból.

Sok helyütt magán viseli az igaz történet hitelesítő helyéget, csak hogy ez a történet nem érdemelte meg az ekkora apparátussal való feldolgozást.

Szivós Bélának igazán értékes írói kvalitásai, a tisztán látó jó szem, humoros jellemzés, őserőtől duzzadó szép és gazdag magyar nyelv ez alkalommal nem nyújt elég kárpótlást a matéria silányságaért.

Ócska, foszlós alapra nem érdemes skófiunmal himet varrni.

1848. A jövő esztendő 1848-nak ötvenedik évfordulója lesz. Erre a nemzeti ünnepre az író és festő ihletésének igézete alatt feltámadnak a felszázados mult nagyszerű alakjai abban a könyvben, mely e korszak leghívebb tükré, legújabb története, legőszintébb tanuja lesz. **Jókai Mór, Bródy Sándor** és **Rákosi Viktor** szerkesztésében jelenik meg e könyv, melynek munkatársai az ország legkitűnőbb tudósai, írói és művészei. A könyv egész új módja a történetírásnak, a legszemléltetőbb valamennyi közt. Művészi képek keltik új életre az egész korszakot és minden egyes kép alatt rövid magyarázó szöveg van.

Eddig 3 füzet jelent meg a munkából. Az első az előkészítő dolgokkal foglalkozik s **Kossuth, Széchenyi, Petőfi, Jókai** arcképeit találjuk benne. Köztük sok oly dolgot, mit eddig nem látott a közönség.

Igy **Széchenyi** kezének gipszbe öntött mását, diszkardját, **Kossuth** kardját, **Széchenyi** fuvalóját, óráját, **Petőfi** strucc tollát, bucsuját a szülői háztól (**Munkácsy** festménye stb.)

A második füzet a külföld mozgalmait eleve-níti föl. Látjuk, amint a szabadság fergetege meg-

indul Párisból s egyre közeledik. Leszáll az Appenninek lejtőin Itáliába, átrepben Bécsbe, s az ódon főváros a fiatal szabadság üdvözítő inhelletében kélleg. Fáklyafényél egy daliás. ifju sereg vonul be, — a pozsonyi országgyűlési ifjuság. Másnap jönnek a követek, Kossuthal élükön, Kossuth csakhamar elragadja a bécsi népet. Beszél a szálloda ablakából, a Mehlmarkt ósdi szökőkútja mellől, a kis gyermekkel karján.

Itthon pedig márczius tizenötödikét ünnepli a nemzet. E nagy nap emléke egy egész füzet, telisded-tele Zichy Mihály, Barabás, Kollarz-rajzaival. Itt van az a festmény mása, mely Jókait ábrázolja, amint az esernyő alatt a közönséghez szónokol, s melyet Barabás festett Jókainak jubileumi ajándékkul. Itt van Petőfi, amint szavalja a Talpra magyart, itt az agg Tancsics, itt a jó öreg Reseta, Nyári Pál, Rottenbiller, mindenki, aki csak e nagy nap dicsőségében részesült, eredményeiben közreműködött. Látjuk még azt a két sajtót is, melyen a „Tizenkét pont”-ot és a „Talpra magyar”-t nyomták.

A könyvből minden héten egy füzet jelenik meg.

A hála könyve. Köszöntők és alkalmi mondatok. Irtá Gerley Szevér, Dobrowszky és Franke kiadása. Tartalma vers. Szerzője a közép magas régiókban száll, ott, ahol a törpe fenyő kezdődik. Gondolkodása tehát nem ereszkedett le egészen a kis gyermek értelmi színvonalára, ahol Pósa Lajos szedi ama szép kis tarka virágokat. Gerley muzsája már félig nagykoru és a babák számára ilyenképen versel:

Régen elmúlt a meleg nyár,
Nem uszik már az okörnyál;
Mind lehullott a falevel,
Fehérik már reggel a dér,

Ez a hangulat akkorra maradhatott volna, mikor a baba már megnőtt és az ökönyál a mulandóságra emlékezteti. Van olyan vers is a füzetben, amelyet a baba akkor sem értene meg. Ilyen az *Iskola-avató*:

Szeretettől megremegett a kéz,
Amikor rámutatott e helyre,
S engedelmes szolgálja lett az ész,
Hogy neki e hajlékot emelje.
Immár félre állhat a mestere,
Szeme rajta büszkén megpihenhet:
Nagyot tenni akadhat még ers,
De alapot jobbnak nem vehet meg.

Ezt mi se értjük, ámbár a mulandósággal már füstában vagyunk. A *Tanító nevenapjára* és a *Tanítónő nevenapjára* szóló költemények következnek a sorban. A gyermekek megígérik, hogy egykor méltók lesznek a tanító bácsihoz! Nagyszerű. A tanító bácsi a negyedik polgári osztályból elment a preparandiába, tehát a gyermekek ígérnek, hogy ők méltók lesznek hozzá, ők sem fogják fokozottabb mértékben szeretni a tudományokat. Az *Anyának* felirata ciklus IX. verse ismét igen merész:

Embernek születél,
Annak tartunk téged,
De immár beáram:
Mindegyikünk téved!

Ilyen szemelvényeket még ide iktathatnánk sokat, de ez nem szükséges föltétlenül. A gyermek-költészet muzsája közismeretű. Mintegy gúnyfogalom. Együtt említhető a gyermekek többi verses kinzóival. Az ártatlan kicsinyek véréből táplálkozik ő is. Gonosz. — Ára 25 krajczár.

Megjelentek:

Polgárháború. Regény, írta Rákosi Viktor. A Franklin-társulat kiadása.

Egy marék vers. Szalay Fruzina költeményei. Az Athenaeum kiadása.

Elbeszélések. Irtá Cyprián (Andor József). Hegedűs László rajzaival. A szerző kiadása.

Lant és biblia. Vallásos és egyéb költemények. Irtá Hevess Kornél. Singer és Wolfner kiadása.

Velenosze köve. Irtá Ruskin, fordította Gócze Sarolta. Az akadémia könyvkiadó-vállalatának kiadása.

Az akadémia kiadásában megjelentek még:

A görög eposz története. Irtá Croiset, fordította Pászthory János.

Hadrián császár. Irtá Gregorovius. Fordította dr. Kempf József.

Folyóiratok:
Budapesti Szemle. Deczemberi füzet, 252. szám.

Az akadémia megbízásából szerkeszti Gyulai Pál. A Franklin-társulat kiadása.

Magyar történelmi életrajzok. Szenczi Molnár Albert életrajza. Irtá dr. Dézsi Lajos. Szerkeszti Szilágyi Sándor. A magyar történelmi társulat kiadása.

Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) kiadásában a *Zadó Antal* szerkesztette *Magyar Könyvtárban*.

A közönséghez.

Az „Országos Hirlap” pártoktól, kormánytól, egyéni és üzleti érdekektől, czéloktól független, szabadelvű politikai napilap.

Erős, de nem durva hang; bátor, de nem személyeskedő kritika; minden irányban való tisztesség a mi újságírásunk sarkalatos hitágazata.

Az „Országos Hirlap” rendületlen híve a szabadelvűségnek, mert ez a legbiztosabb módja a *magyarság faji erősödésének*.

Az „Országos Hirlap” jól értesültségéről, magas irodalmi színvonaláról tanuskodják napról-napra maga a lap.

Mikszáth Kálmán főszerkesztő a lap minden számában fog valamely rovatban írni.

Az „Országos Hirlap” sűrűn fogja közzélni „A t. házból” című országgyűlési karczolatokat, természetesen régi mesterük, Mikszáth Kálmán tollából. Nemkülönböztetve megjelent koronkint a léha képviselő Kathinghy Menyhért is, nevéhez írott vidám leveleivel.

„A Rókautat”, Sudermann költői szép regényét, mely az újabb romantika igaz gyöngyei közé tartozik, nyomon fogja követni Mikszáth Kálmánnak

„Az új Zrinyiász”

című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az „Országos Hirlap” a rendelkezésre álló összes, jelentékeny szellemi és anyagi erőt arra fogja felhasználni, hogy becsületos, komoly, értékes munkával, minden ízében kifogástalan, jó magyar lappal hálálja meg azt a példátlan s igazán megható érdeklődést, melyet, nagylelkűen előlegezett bizalom gyanánt, a magyar közönség iránta, tulajdonképeni megjelenése előtt is már hatalmasan tanusított.

Az „Országos Hirlap” előfizetési ára:

egy évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr.
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Az „Országos Hirlap” szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 65.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek az eddig megjelent regényfolytatásokat kívánságukra azonnal megküldjük.

MINDENFÉLE.

— A szultán fogadott fia. Egy Ramazán-ünnep 15-ik napján történt Konstantinápolyban, hogy mikor a szultán fogata az iskolás gyermekek sorfala között elhajtott, az egyik hadsegéd lova félreugrott s oly szerencsétlenül rugott meg egy kis fiut, hogy annak a lábszára eltört. A szultán azonnal megállította fogatát s elrendelte, hogy a sebesült fiut a katonai kórházban ápolják s minden nap tegyenek neki jelentést az állapotáról. Mikor a fiu végre meggyógyult, magához hívatta s kegyes szavakkal megkérdezte tőle, szeretne-e katonatiszt lenni. A kis fiu megörült a magas pártfogónak s szives örömet mondott igent s így aztán bejutott a tófanéi katonaintézetbe, ahol hasonló elbánásban és tiszteltben részesült, mint a császári hercegek. A boldog fiu, akit *Kidsics* Györgynek hívnak, a szultán parancsára minden pénteken ellovagol a szelamlikre, ahol ragyogó szemmel várja magas pártfogóját, aki soha el nem mulasztja a fiu mosolygó tekintettel üdvözölni. Hogy milyen tiszteltben részesül a fiu az intézetben, arról a következő eset tanuskodik. Egy alkalommal egyik iskolatársa *gyaur*-nak csufolta a kis Györgyöt. Az panaszt emelt az igazgatónál, aki rögtön maga elé idézte a bűnöst.

— Nem tudod, hogy György a felséges szultán fia; kérdezte szigorú arczozal. A fiu bocsánatért könyörgött.

— A bocsánatot megkapod, de a büntetést nem engedem el.

És a szegény török kádót hat vesszőcsapással s félórával való visszahelyezéssel büntették vakmerőségéért.

Ahol kevés az asszony. Mult héten hagyta el New-Yorkot az a gőzös, mely hatvan nőt hord a fedélzetén, kik mindannyian Klondikébe az aranytermő országba indulnak, hogy ott jobb szerencsét találjanak, mint a hazájuk szűk határai között. Csakhogy mind elég tisztességesen felszerelve indul neki a nagy, hosszú és fárasztó utnak. Egy közös pénztáruk van, hova már előre mindegyikük 1600 forintot elhelyez. Ha a vállalkozó nők Dawson Citybe érnek, mindegyikük a maga különös keresete s foglalkozása után lát. Mozgó kórházat visznek magukkal, négyen közülök kitanult betegápolók lévén és egy női orvos is van köztük. Némelyiknek az a czélja, hogy fogadót nyit, más megint korcsmát jobban mondva laczkonyhiát akar meghonosítani, míg egy harmadik boltosnővé akar lenni. Egyiknek az a merész terve támadt, hogy kölcsönkönyvtárat létesít. Azt hiszik különben valamennyien, hogy jótékony befolyást fognak gyakorolni az aranyásókra s amellet a maguk szerencsésjét is előmozdítják. Mind azt állítja, hogy jó gazdasszony s az is akar maradni. Néhányát később talán szintén elfogja majd az aranyláz, de egyelőre mind csak dolgozni szándékozik. Egyikük se fiatalabb huszonnégy évesnél, a vezetőkönk azonban már ötven.

Vajjon hánynak virul majd a szerencse virága?

A fejedelmi páholyok. Nem minden nemzet oly lovagias, mint a miénk s nem minden színháznak van külön, az uralkodó számára föntartott páholya, melybe más emberia nem ülhet. Ha például a walesi herceg a színházat meglátogatja, a páholyáért rendesen 200 forintot kell fizetnie. Ez már megiratlan törvénye az udvarnak s ezt az összeget megfizetik mindig, akár van a színháznak föntartott királyi páholya, akár nincs. Két-három színház kivételével, az ugynevezett királyi páholyt nemcsak kizárólag a királyi család használhatja, hanem bárki, aki a kiszabott árat — mely a rendes páholy kétszerese — lefizeti Londonban a kivételes színházak, melyekben külön királyi páholy van, a Royal Drury Lane, az olasz opera és a Haymarket színház.

Spanyol mulatság. Az angolok és a spanyolok egyaránt szeretik a véres beafsteaket. Mindegyik azonban más-más formában. A higgadt angol szereti, ha félig ki van sütvé s Worcester-mártás van mellette, a büszke spanyol ellenben úgy kedveli, ha a porondon futkározik és ha pomme soufflé helyett torreadorokkal van garnirozva. Ez utóbbi esetben az ilyen véres beafsteaket bikaviadalnak is hívják. Évente vagy 4000 bikát konzumál a spanyol nemzet ilyenképen s még ez sem elégíti ki a vér után való szomjuságát. — Most azután kitaláltak valami újat, a mit egyébként más formában a régi rómaiak is kultiváltak. A napokban összeeresztettek a madridi Placa del Torosban egy bikát egy tigrissel. A pikáns műelvezet már hetekkel előbb lázas izgatottságba hozta a madridi közvéleményt s a Place del Toros a rogyásig megtelt közönséggel. A küzdelem sokáig tartott, mert a tigris kilencszer rohanta meg a bikát s ez mind a kilencszer lerázta magáról a barátságatlan bengáliáidegent. A mikor aztán tizedszer reáugrott, a spanyol nemzeti hős a porondra vágta, az egyik szarvával odaszögezte a földhöz s vaskos homlokával szelid nyomást gyakorolva rája, valóságos palacsintává lapította. A bengáliai vendégművész erre nyomban felvette a néhai nevet s a büszke spanyolok egretszekő diadalordításban törtek ki. A bikát ünnepiesen megkoszorúzták s dupla szénaporcióval tündették ki. A némes vad szerényen lakosztályába vonult vissza s mi sem bizonyítja jobban egyszerű, minden hivalkodástól ment lényét, mint az, hogy mikor a széna elfogyott, megetté a győzelmi koszorut is.

Vilma királynő nagykorúsága. 1898. augusztus 31-ikén este 6 órakor tölti be Vilma, Hollandia királynője, életének tizennyolczadik évét. Onnantól kezdve átveszi a kormányt. A németalföldi alkotmány szerint nem szükséges, hogy a királynőt trónra lépte előtt koronazzák meg. II. Vilmos 1840. október 7-én foglalta el a trónt és a koronát csak november 28-ikán tették a fejére. Vilma királynő megkoronázása sem fog egybeesni születésnapjával; valószínűleg szeptember első vagy második hetében lesz. Ezt a nevezetes

ünnepséget az amsterdami új templomban fogják megtartani és ez alkalommal a királynő öt napot fog tölteni a fővárosban. A hivatalos ünnepek programján már most is dolgoznak: rendeznek ünnepeket a gyermekek és a munkások számára, lesznek színházi díszelőadások, hangversenyek, történelmi felvonulások, éjjeli ünnepélyek, kivilágítás, tűzijáték. Hollandia minden kikötővárosa képviseltetni fogja magát Amsterdamban egy földszített hajóval, amelynek legénysége az illető vidék nemzeti viseletét fogja hordani. Három kiállítás is fognak egyszerre megnyitni: egyet olyan tárgyakból, amely az óriási ház történetére vonatkozik, egyet Rembrandt műveiből, amelyek mind dicsőségei a németalföldi művészetnek és egyet nemzeti öltönyökből a legrégebb kortól, máig. A hollandus hírlapíró-egyesület a külföldi sajtó képviselőinek fényes fogadást rendez. Az ország többi városaiban is nagyszabású ünnepek lesznek. Haagban egy nőmunka-kiállítás fog megnyitni.

— **Théa-cigaretták.** Vészir érkezik az új világból, kongatják a lélekharangot a dohányból készült cigaretták fölött. A nikotin, ez a hűsleges barát, egyszerűen el léssen csapva s a helyét egy másik előkelő alkaloida, a *thein* fogja elfoglalni. A fölfedezés érdeme egy rendkívül szép orosz grófné, aki a telet most New-Yorkban tölti. Ez a bájos asszony, akit úgy gazdagsága, mint elragadó szeretetreméltósága miatt a new-yorki előkelő körök a legnagyobb kitüntetésben részesítenek, nemrég *Fife o'clock-thea*-ra hívta meg barátait. Mikor a théa már fölcsalgtak, egy kék selyemruhába öltözött, szőkefürtű bájos apród lépett be s egy ezüsttálczán elhelyezett atlasz-dobozkából cigarettákkal kínálta a hölgyeket. A milliomos kisasszonyokat és menyecskéket egy kissé meglepte az orosz grófné ötlete, sőt voltak olyanok is, akik a megvetett „dohány” láttára elfintorgatták orrocskáikat s nem állhatták meg, hogy eperajkák egy-egy halk *schoking*-re ne nyiljanak meg, de a szép grófné csakhamar fölvilágosította őket tévedésükről, amennyiben tudatta velök, hogy a hüvelyekben nem *dohány* van, hanem a legfinomabb s a legillatosabb *théa*. Erre azután nekibátorodtak s csakhamar mindenkinek a szájában füstölgött egy-egy théa-cigaretták. A szobát pedig rendkívül kellemes illat töltötte be, amelyről a hölgyek azonnal konstatálták, hogy vetekedik a legelegánsabb parfümmel. A théa-cigaretta győzelmesen leküzdötte a kezdet nehézségeit s ma a legdivatosabb czikk New-Yorkban, nemcsak a hölgyek, hanem az urak körében is, akik elismerik, hogy sokkal kellemesebb, izesebb és finomabb arómájú a legfinomabb dohány-cigarettánál is.

Rabló és pandur. A mi gyermekkorunkban nem hálmoztak el bennünket játékszerekkel. Avval mulattunk, amit a magunk leleményessége kitalált. A legkedvesebb játékunk volt a rabló és pandur. Egyik felekezet volt a haramia, a másik perzekutor. A kiválóbb fiúk, az erősebbek, az ügyesebbek, voltak a rablók. A dicsőség legfőbb foka volt a rablóvezérség. Olyan kitüntetés, amire mindenki áhított, de csak kevesen érthették el. A zsandár szerep jutott a hitványabb fiúknak. Nagy degradálás volt az, ha betyárból pandur lett.

Az idők változnak. Békességes polgárok lettünk. Megváltozott az izlésünk, a felfogásunk. De azért az általános hangulat maradt a régi. Ha elnézzük azokat a terjedelmes referádákat valamely rablás ügyben, azokat a részletes, kimerítő tudósításokat, elgondoljuk magunkban: A világ megmaradt a gyermekes nézetében. Még mindig érdekesebb előtte a rabló, mint a pandur. És míg ez az izlés marad, addig mindig olvashatjuk a kimerítő és részletes tudósításokat a rablógyilkosságokról.

A szent Péter templom énekesel. A római szent Péter templomban egyetlen nő sem énekel a karban s mégis oly mesteri módon adják elő a legnehezebb oratoriumokat s egyéb egyházi munkákat, mintha legalább is Patti magas sopránja harsogna fenn s uralná az egész kart. A karban *hatvan fű* énekel. Persze már kora ifjúságukban képezték ki őket s a legjobb énekesek kerülnek ki közülök. Nem egy még alig tíz éves s máris kis művész. Ha a tizenhetedik esztendő eléri, akkor nem énekelhetnek tovább a karban.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(19)

Ezzel a hűsleges puskával régen minden éjszaka vadászra ment, de amióta sohase hibázó keze az ivástól gyöngye lett és reszketős, a szögére akasztotta ezt a vidám mesterséget. Csak néha, mikor nagyon, de nagyon sokat ivott, újra hirtelen elfogta a régi vadászdicsőség tudata, s elrohant az istállók mögé, kiásta rejtékelyéből a puskáját, s az első fecskét, amely szemé elé került, röptében lelőtte.

Azzal a dadogó szószátyársággal, amely sajátja volt, izgadni kezdett.

— Schrandeniek, a becsület szolít — vértözzétek magatok az árulók ellen. — Én egy szerencsétlen apa vagyok — akitől elrabolták a gyermekét. — Lelövöm, — a gazember!

— Bolond, hiszen már meghalt, mondta valamelyik.

— Már meghalt? Nem tesz semmit, — a fajtaját is agyon kell löni, — valamennyit agyon kell löni.

Körben, Merckel Félix, mint egy megsebzett vadkan járt-kelt a vendégszobában. — Nagyon jól emlékezett a pusztafiakra, nagyon jól tudta, hogy ha felbőszítik, vagy talán megtámadják őket, akkor nem ösmernek határt. Olyan vérontás lesz az elmaradhatatlan következménye, amelyről a kívül dühöngőknek sejtelmök se lehet. — S azután, mi lesz azután? Nem őt, mint a természetes vezért érné-e első sorban a megsértett törvény haragja?

De másfelől, — szabad-e ennek az alattomosnak, aki idegen név alatt kicsalta a bajtársak bizalmát és a hadnagy rangot, szabad-e ennek az embernek, aki most már kétszeresen megérdemli minden derék, becsületos katona gyűlöletét és megvetését, szabad-e neki olyaténkép diadalmaskodni?

Merckel urnak eközben más gondolatai voltak.

Nagyon céltalanul találta a legnehezebb megbotránkozás ilyen nagy mennyiségét céltalanul a levegőbe puffogatni s elhatározta, hogy ennek az állapotnak végét szakítja.

A kapu előtt egy ládára állott, s az ő megszokott apai jóindulatával beszélt a tömeghez:

— Mint ennek a községnek bírja, nem türhetem édes fiaim, hogy nyílt téren ilyen csődületet csináljatok. — Keressetek valami zárt helyiséget gyermekeim, — ott aztán zajonghatok, amennyit akartok.

Hogy a „zárt helyiség” alatt csakis a „Fekete Sas” vendégszobája értendő, azzal tisztában volt mindenki s öt percczel később a szeszes italok kimérése mi kívánni valót se hagyott hátra.

Felix göndör fejét a két kezébe temette, és sötét dühvel bámult bele a poharába.

Egyetlen porosz hazafi se türhette az ilyen vállalkozást, hát még olyan, akinek bojtos kardja van, inkább meghalni, — inkább. —

S lelkes szavakkal kezdett a tömegnek beszélni. —

A hatás nem is maradt el. Egy a más után lopódzott ki, hogy nyomban valami fegyverrel, — tüzkő-puskával, görbe karddal vagy keszével — térjen vissza.

— Csak szép csöndesen és hazafiasan gyerekek! mondta az öreg Merckel csámcsogva, mialatt kémlő szemével üres söröskancsok után kutatott. —

Leszált az éjszaka — a két barnássárga fagygyertya erősen füstölgött az ivó asztalán, a dohosan forró, zsufolt szobában, melynek félhomályában villámszerűen csillogtak a fényes kaszák. — Egyszerre két legény, aki őrszemnek volt a felvonóhid mellé kirendelve, lármázva rohan a szobába:

— Jönnek már, jönnek!

A düh ordítása tört ki.

Az ajtó felé tolongott mindenki. Merckel Félix hálószobájába sietett, hogy felkösse a kardját, de aztán nem jött vissza. — Nyilván a kard láttára, melyet sokáig hordott becsülettel, meggondolta a dolgot.

Apja ezalatt a dühöngőket nyugalomra és higgadságra intette, legfőképp azokat, akik még nem fizettek.

— Előre, dadogta az öreg Hackelberg —

boszuljátok meg szegény gyermekemet — kaszaboljátok le őket!

Künn a piac téren, melyre a felhők közül előtörő holdvilág méla hajnali világosságot árasztott, együtt volt a falu egész lakossága. Még a csecsemőket is kiragadták bölcsőikből. A gyermekírás belceveredett a százhangú ordítózába.

Sötétben és némán nézett le óriási árnyéka mögül a templom erre a vad jelenetre. Sötétben és némán állott a lelkeszlak is. —

Az öreg pap beváltotta a szavát. Nem látott, nem hallott semmit abból, ami történt. —

A kunyhók mögül, melyek a folyóhoz vivő utat beszégték, sötét vörös fény aradt. — Az alacsony tetők fölött fekete füst gomolygott. Mint a kelotkező tűzvész izzó csóvája, biborvörös gőz festette meg a nyári éjszaka halovány homályát. —

Egyforma törekvéssel mindenki a temető felé sietett, amely néhány lépésnyire az utolsó házaktól közvetlen az országút mentén feküdt.

Ott a kapu előtt legjobban lehetett a köfedők utját elállani.

Azok, akik a háboruban voltak, mint a katonák, kettős sorokban állottak fel. Hisz katonák fognak katonák ellen harcolni.

— Hol van Merckel? kiáltotta csudálkozva valaki, aki most a hadnagy vezényszavára várt.

És „hol van Merckel?” hallatszott a meghekkent visszhang minden felől.

De csakhamar lecsöndesedtek. Itt lesz mindjárt, hisz csak a fegyvereiért ment.

A tüzfény egyre közelebb és közelebb jött. Már láttak valami feketét, négyszögleteset, ami tüzkoszoruban ide-oda imbolygott a levegőben.

— A koporsó, — a koporsó! morogta a tömeg, melyet akaratlan borzalom fogott el.

Ekkor hirtelen, — hogy ki kezdte, nem tudta senki, — mintha minden lelken át ugyanarra az érlükletésre ugyanaz a gondolat áramlott volna át, — ekkor hirtelen az egész tömeg harsogó kórusban rákezdte a félelmetes dalt:

Kegyelmetes nagy urunkat,
Ki szerezte nagy bajunkat,
Szégyent hozott a fejünkre,
Egye meg a fészkes fene.

És közelebb, közelebb jött a koporsó. Már elárasztotta a fáklyák fénye az éneklő tömeget, már kiabálva hátráltak az előcsapatot képező asszonyok és gyerekek. —

Útca nyílt a tömegben, — épen elegendő széles, hogy a menet tovább haladhasson, és rögtön, a kíséret utolsó embere mögött, ismét összefolyt a tömeg.

Hat ember vitte a koporsót a vállán, a szabad kézben égő fenyődorongokat csóválva, melylyel a tömeget visszariasztották. — Hat ember követte őket, lövésre készen tartott puskával a kezében.

Elöl pedig ment Boleszláv, katonasapkáját a nyakára tolván, két kezében két felvont pisztolylyal. Egő tekintetét ellenségei arcába fürta, úgy tört utat apja koporsójához.

Mindig mélyebbre hatoltak az embertömegbe. — egyre keskenyebb lett a gát, amely a fölfegyverzett schrandeniek csapatától elválasztotta őket.

Ezek pedig nyugtalanul nézelődtek mindenfelé, mert nem volt vezérök.

Most Boleszláv szemtől-szembe állott velök. — Előre akartak nyomulni. S ekkor — hirtelen mozdulatlan maradt mindenki, mert rövid katonás „Állj!” parancsszó hangzott a fülükbe, ahogy azt a háború idejében nem egyszer hallották.

S a testök, hiven a szokáshoz, engedett a parancsnak, noha az akaratuk berzenkedett ellene.

Boleszláv, aki a parancsszót a koporsóvivőknek kiáltotta oda, észrevette az emberfal hirtelen visszahökölését s egy mentő gondolat cikázott át az agyán.

— Vigyázz! vezényelt tovább.

Senki se mozdult. — A tekintete, a szava ur lett fölöttük.

— Ki volt közületek katona? Ki segített királyunknak fölszabadítani a hazát?

958. sor. BÓN 028. szám
Polgár Sándor
 egyet. gyakorlóit költésész
 Budapest, Erzsébet-körút 50. sz.
 kötelez ezen utalvány beküldése mel-
 lett minden megrendelőnek 17%
 azaz tizenhét százaléknyi árkedvez-
 ményt adni, az eredeti
F. Bergerand fils
 párisi különlegességek (gummi
 es halhólyag) egész női
 övszerek) gyártmányából. Kimerítő
 képes árjegyzék díjmentesen zárt
 levélben küldetik. Kivágatott: az
 „Országos Hírlap”-ból. (145)

Magyar Nőnevelő Intézet
 VI., Andrásy-ut 25. sz. I. emelet 4. ajtó. (48)
 A magyar királyi operaházzal szemben.
 Bejárat: Dalszínház-utca 1. sz. Budapesten.
 Megnyitott: Dr. Wlassics Gyula kultuszminiszter 1878. é. sz.
 alatt kelt erkölcsi és anyagi támogatásával 1897. szept. 25-én.
 Az intézet a jelen legmagasabb igényeknek megfelelően, a
 külföldi iskolaszabalon mintájára rendeztetett be.
 Tanterv: Magyar nyelv, olvasás, felolvasás és társalgás, ma-
 gyar irodalom, esztétika, magyar művelődési és politikai törté-
 nelem, műrajz és festészet. — francia, angol, olasz és né-
 met nyelv. — ének, zongora, hegedő, czimbalom, tánc és ház-
 tartás. — Minden tanfolyamból hetenként kétszer tartatik elő-
 adás. Beiratási díj 2 frt. Tandíj tanfolyamként havonként 5 frt.
 Beiratkozni naponta lehet d. u. 3-tól 5-ig.
 Beiratkozó növendékek ellátási évi díja 600 frt.
 Működvelők egyes alkalmi fellépésekre előkészítetnek.
 Felvételnél teljesen kezdők és legmagasabb iskolát vég-
 zett növendékek.
 A tanulmányokat mintegy fejleszteni akaró növendékek-
 nek külön társalgó terem áll rendelkezésükre, hol hasznos és
 szórakoztató olvasmányokkal, idegen és magyar nyelvű tár-
 salgással tölthetik idejüket, egy látott tanárnő vezetésével.
 Beiratkozni egyes tantárgyakra és rövidebb időre is lehet.
 Az intézet tanév 8 hónap.
 Az intézetben minden második vasárnap tudományos elő-
 adások és művész-estélyek rendeztetnek.
 Bővebb felvilágosítást nyújt
az igazgatóság.

Fáratlan sikerű „Uj gyógy módom” tapasztalt biztos
 eredményei folytán honorárium teljes gyógyulás
 után fizethető.
Ideg- és nemi-betegségek
 önfertőztetés következményei: syphilia utóbbjai mint bármily
 nagyfokú és idült
„TITKOS BETEGSÉGEK”
 ellen új gyógy módom minden befecskenedés és gyógyszer adá-
 sása nélkül néhány nap alatt gyökeres, állandó és teljes gyó-
 gyulást biztosít. Elengedhetetlenül fontos! (Impotentiának) gyógy módom
 az összes gyógy módoknál hasonlíthatatlanul sikerei folytán messze
 felülmúlja. — Nagyszabású külön győgytermek.
Dr. MITZGER TIVADAR,
 az ideg- s nemi betegségek szakorvosa. *hydroelectrotherapiát*
 rendelő intézete.
 Budapest, VI. ker., Teréz-körút 44., I. emelet.
 9-1, d. u. 3-7. (35)

CSAK
EGY KÉRDÉST
 intézzen az esztendő
 folyamán valamely sorsolási,
 pénzügyi, tőzsdéi, biztosítási ügyben a
PÉNZÜGYI HIRLAP szerkesztőségéhez és máris
 sokszorosan behozta magának azt a csekély **1 frt 50 kr. elő-
 fizetési díjat**, a melybe ez a lap egész évre kerül.
MINDEN ÉRTÉKPAPÍR BIRTOKOS
 kérjen egy ingyen mutatószámot és győződjék meg róla, hogy mily
 rendkívüli szolgálatokat tesz
egész évre 1 frt 50 kr-ért
a PÉNZÜGYI HIRLAP
SORSOLÁSI-, PÉNZÜGYI, BIZTOSÍTÁSI, ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDEI KÖZLÖNY.
PÉNZÜGYI UTMUTATÓ melléklettel,
 mely utóbbi az **egyesülési sorsolási szakközlöny Magyar-
 országon, melyet három miniszterium mint megbízható
 szaklapot ajánlott.**
A KI megbízható felvilágosításokat kíván,
 értékpapírjainál el akarja kerülni a veszteségeket,
 sorsolások felelő pontosan akar tájékozva lenni,
 érdeklődik az áru- és értéktőzsdé viszonyai iránt,
 pénzügyi és biztosítási ügyekben információt akar,
 az **egész évre csak 1 frt 50 kr.**
 (hához hordva.)
TELEFON 51-30.
MINDEN ELŐFIZETŐ DISZES SORSOLÁSI NAPTART KAP.
 Előfizetheti legcélzesebben postautalvánnyal
 a **PÉNZÜGYI HIRLAP** kiadóhivatalában
VII., Dohány-utca 68.

A világhírű
 páriszi
Dr. Lejosse-féle
Ravissante
 arcbőrfinomító
 és konzerváló
 különlegességek
 valódi minőségben kapható
Zörök József
 gyógyszerteráiban,
 Budapesten,
Király-utca 12.
 és
Andrásy-ut 27. sz.
Zsebráim
 ismeretek 128
 jóságokról és olcsóságokról.
 Goldin rem. óra dupla
 fedéllet 5 fr. — An-
 kor rem. nikkél 1 fr.
 90 kr. Valódi ezüst
 rem. 4 frt 25 krt
 Arany női rem. 12 frt.
 Ezüst anker rem.
 dupla fedéllet 15 fu-
 bin frt 7. — Aczél
 rem. frt 3.50. Minden
 óráért 3 évi jótállást
 vállalok. Uj arany
 gyűrűk (6 kar.) 1 frt
 90 kr. Dupla goldin
 láncok 1 frt 50 kr. Tömör arany
 gyűrűk 6 frt 50 kr. Valódi jegy-
 gyűrűk a cs. és kir. fémjelző hi-
 vatal pecsétjével ellátva 1 frt
 20 kr. Valódi 14 karátos arany
 függők gyémánt utántattal 2 frt.
 Nagy árjegyzéket 300 ábrával in-
 gyen és bérmentve küld.
Fischer Alfréd
 Wien, I., Adlergasse 12.

Pollitzer Mór és Fia
 cs. és kir. szabad. orthopaediai kötszerészek.
 — Alapított 1860. —
 Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz.
 Fontos
szenvedőknek.
UJDONSÁG.
 Pollitzer-féle újonnan javított cs. és
 kir. szab. gummi sérvkötő, a legjobban van
 elismervé és monarchiánk határain túl is
 nagy elismerésnek örvend. Nem csuszlik le
 a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást,
 úgy éjjel, mint nappal hordható. Csiszéri-
 sége által az eddigi sérvkötők hiányát pó-
 tolja. A polották a sérvekhez idomíthatók és
 biztonsági övvel van ellátva, melyek a test-
 ről való lecsuszást megakadályoz. Arany egy
 oldalú 7-10 frt. Kétoldalú 10-16 frt.
Megrendelésnél a test bősége korekít.
 Gyermekeknek a felelő olcsóbb. Nagy
 raktár angol és francia sérvkötőkben, Sus-
 pensorium, haskötő, göröcs-gummiharisnya,
 egyenestartó. Műbőr-skendő, legpárna arcybe-
 tét és havi-haj feltokok dus választékban kap-
 hatók, valamint a legfinomabb francia és angol
GUMMI különlegességek, valódiak
 jótállás mellett. Roulé cre-
 deti dobozban, tucataja 3, 4, 6 és 8 forint.
 Loulé egyenként csomagolva, tucataja: 3, 4,
 6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér színű
 tucataja 8 és 4 frt. narancsszínű 5 és 6 frt.
 Pükleria tucataja 4, 6 és 8 frt.
Halhólyag (hosszu) tucataja: 3, 4, 6 és
 8 frt. Halhólyag (rövid) tuc-
 4 és 6 frt. Pely Borus Haase drbja 2 frt. Poly
 Borus Mensinga darabja 2 forint 50 krajczár.
 Párisi óvspongyar tucataja 4 és 6 frt. (47)

Milliók hevernek parlagon!
 Mivel a sorsjegy-tulajdonosok rendszerint nem vetnek ügyet a
 sorsolásokra és nem jártnak megbízható sorsolási lapot.
 A legmegbízhatóbb és legértelmesebb sorsolási, tőzsdéi és
 pénzügyi szaklap a
PÉNZÜGYI UJSÁG
 „SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ” melléklettel.
 Előfizetési ára egész évre csak **1 frt 50 kr.**
 Az előfizetők egy éven át 30 sorsjegyre ingyen játszanak.
 Előfizethetni postautalvánnyal a „PÉNZÜGYI UJSÁG”
 kiadóhivatalában (218)
Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.
Mutatványszámok Ingyen és bérmentve.
 Minden előfizetőnek ujévi ajándéku diszes sorsolási naptár jár.

Szakértő szőlőművelésre
 tanít, úgy az amerikai, a székéneggel való, mint a homoki termelésnél a
BORÁSZATI LAPOK
 Szerkesztik: **Baross Károly és dr. Drucker Jenő.**
 28 év óta fennálló szaklap. Megjelenik minden vasárnap.
 Legalább fél éves új előfizetők **Ingyen** kapják
olvasmányul az ünnepekre
 a „Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene”
 című milléniumi diszmitvet (bolti ára 3 frt), mely felöleli az egész szőlő-
 művelést. 264 nagy album-alaku oldalon, 360 ábra és fényképpel 3 disz-
 melléklettel, 80 kiváló magán szőlőtelep tanulságos leírásával, továbbá
 előfizetőknek az 1898. évre szóló **Borászati Naptárt**, mely az idén
 rendkívül bő tartalommal és számos ábrával jelent meg, 60 kr. helyett
 40 kr-ért adjuk.
A BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala: Budapest (Köztelek) Üllői-ut 25.
 (210) Előfizetési ára egy évre 5 frt; fél évre 2 frt 50 kr.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Csütörtök	Egy csésze tea Az attaché	Képzelt beteg	Bohéme	I Disonesti I Barattieri	Kukta- kisasszony	Gésák	—
Péntek	A kis szórakozott	A várás- fuvola	—	I Spettri	Tiszturak a zárdában	Titok	—
Szombat	Lear király	A mama	Sába királynője	Gringoire Di- rittli d. anima Don Pietro	Kukta- kisasszony	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Bánkban	—	—	A helyettes	A feleskei nótárius	A gésák	—
Este	Pry Pál	—	Mignon	Coullisset ur	A kék asszony	A kikapós patikárius	—

STERNBERG ARMIN ÉS TESTVERE
CS. ÉS KIR. UDVARI HANGSZERGYÁR
KITUNO HANGU HARMONIKÁK 2 főtől 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 frt és feljebb.
ACÉLHANGU ZENEKAR-HARMONIKÁKBAN KÜLÖNLEGESSEGEK.
Képes árjegyzék: a) harmonikákról; — b) mechanikai zenélő művekről és zenélő-disz-
tárgyakról; — c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedők, luválak,
cimbalomok, csiherák, harmóniumok, zongorákról stb. ingyen és bérmentve

Mint általánosan ismeretes, a Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

a gyermekek legkedveltebb játéka.

Az egyedüli játék, mely a gyermekek figyelmét tartósan leköti és mely nem lesz már egy pár nap múlva sarokba téve.

Azért a legelőssőbb ajándék és magas nevelési értéke és kitűnő kivitele miatt egyszerűsége miatt a legelőssőbb ajándék is. Általában a legjobb, mit gyermekeknek játék- és foglalkozási-szerű ajándékozhatunk.

A Horgony-Kőépítőszekrények 40, 75, 90 krtól egészen 6 frtig és magasabb áron minden finomabb játékszerűletben kaphatók és a valódiság jeléül „Horgony” védjeggyel vannak ellátva.

Figyelmeztetés! Egyedül valódi kő-építőszekrények ismertető utántúli a közönséget azáltal vezeték levezeték, hogy az utántúli eredeti gyártmányunkat drágának nevezik. Ilyen valótlán állítás által azonban ne hagyjuk magunkat félrevezetni, hanem összehasonlítás céljából tőlünk hamarosan a képes árjegyzék beküldésére és az oly darva és nagyon tolatkodó módon felajánlott kőépítőszekrény mint kevesebbért ékú utántúli, aminő is, keményen visszautasítandó. Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott kőépítőszekrények valódiak. Utóljára kitéve 1897-ben, Lipcsében az arany éremmel.

RICHTER F. AD. ÉS TÁRSA.
Első osztrák-magyar csász. és kir. szabadalmazott kőépítőszekrénygyár.
Iroda és raktár: I. Operng. 16, Bécs, gyár XIII. (Hietzing), Rudolstadt (Thür), Olten, Rotterdam, London, New-York, 215 Pearl-Str.

UJ! Türelem-megpróbáló és a „Horgony” cz. társasjáték: **UJ!**
bővebb az árjegyzékben találhatunk.

Saját készítmény
Hinták, torna-eszközök
és mindenemű hálok. Gazdasági kötések és ruhaterítők fehér kenderből. Valódi orosz sározipók és társasjátékok. Az egyedül zsinor és kenderfonók központi raktárban.

Seffer Antal
Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. szám a. Képes árjegyzéket, esetleg tornatermekre költségvetést, kívánatra. 215

Mellbetegséget
épgy, mint a tüdő és torok, valamint a légző csővezeték hurutos bántalmait, továbbá nehéz lélegzést, szűkmellűséget, astmát, szarvartórást, rekedtséget, köhögést, inger, kezdő tüdőgyógyulást leggyorsabban és legbiztosabban szüntetik meg az evők óta legjobbaknak elismert, orvosi utasítás szerint készített és ajánlott szeret,
Szent-György tea csomagja 50 krt. ehhez való Szent-György herul por 50kr. dobozont, pontos orvosi használati utasítással együtt. A hány nap alatt észlelhető hatás. Két csomagnál nagyobb nem küldetik. Vidéki megrendelésekhez csomagolási és szállító levélre külön 20 krt. kériük (bármentesítés nélkül).
Megrendelések kizárólag:
a Szt.-György gyógyszerárban Bécs, V/2. Wimmergasse-33. vagy
Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12. (127)
Az ősszeg előzetes utalványozása körelik. **Tessék e hirdetését megőrzés végett kívánni.**

Kézimunkák,
nemkülönbön himzőanyagok és himzőszövetek.
rendkívül nagy választékban
szabott gyáriáron kaphatók.

Bérczi D. Sándor,
női kézimunka nagyiparosnál Budapest, Király-utca 4. — Képes árjegyzékem 1185 eredet kézimunka-rujzával kívántra rendelkezésre áll. Gyári raktár a legjobb-nak elismert (83)

„Victoria”
kéziműzőgépnek.
Darabja 4 frt.
Viszonteladók árszámát kapnak.
Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Fernolend-t-czipómáz egész fekete fényt ad és megtartja a bőr épségét.
Fernolend-t-fény-kréme világos cipőnek szép fényt ad és épen tartja a bőrt.
Fernolend-t-Nigrinje, szabad., finom fényt ad és még nedves időn sem veszti a színt, nem piszkítja a ruhát, a bőr puhává, vizíthatatlanná és elpusztíthatatlanná lesz. 1 nagy czipó-köcsög 10 kr.
Fernolend-t-Wixinje, szabadalmazott folyékony pom-pás fényoz, mely kezes nélkül sötét-fekete, lakkszerű fényt ad. Üvegben 10 és 25 krt. **Wixint** világos czipóknak is készítenek.
Fernolend-t-Wandolja szabad., elsőrangú falvédő szer. Impregnált talpak három annyi ideig tartanak, mint mások és nem vesznek föl nedvességet. Legjobb védelem hideg és nedves lábak ellen 1 üveg 25 kr.
Kapható a hasonló szakmájú üzletben, valamint a gyári raktárban: **Wien, Schulerstrasse 21.**
Cs. kir. szab. vegyi gyár, alapított 1832-ben.
Stefan Fernolend, Wien.
Budapest, Lipót-körut 24.

November 1-vel nyit meg a **Sas-utca** és **Erzsébet-lér** sarkán lévő új palotában
Kerékpár-szalunk és iskolánk,
melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk (75)
Fodor Károly és Társa
az amer. „Columbia” és „Meteor” kerékpár-gyárak vezérképviselője

Bőrszékpar és * * *
*** * Butorbőrsajtolás**
KENDI A.
BUDAPEST,
IV., Károly-utca 2,
(Evang. iskola-épület)
Állandó nagy készlettel valódi bőrszék és karosszékben eddiginél sokkal olcsóbb árban. Vidékre is pontos kiszolgálás.

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a „MILLENNIUMI DISZOKLEVÉLLEL” kitüntetve.
EISELE JOZSEF réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár,
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁGZI-UT 138.
(127) Hegesztett munkák,
Gőzkazánok, víztisztítók, reservoirok, csővezeték, felszerelvények.

Részvénytőke 3 millió forint o. é. **THE MAYPOLE COMPANY LTD. LONDON.** Részvénytőke 3 millió forint o. é.
„MAYPOLE SOAP” Vezérképviselő és szétküldési raktár:
Sonnenschein Lipót
BUDAPESTEN,
V., Arany János-utca 15. sz.
Wien, VII., Neubaugasse 15.
(angol festőszappan)
Nélkülözhetetlen minden háztartásban. Képes orr vízzel és ezen világhírű szappannal minden hölgy vagy leány 15 porca alatt, egész ruhát vagy dorokot, gallérokat, himzősöket, seilyom-szöveteket, szallagokat, csipkét, seilyomkezttyűt, harisnyát, továbbá baltiszt, karton, szatín és bármily gyapjuszövetet tetszés szerinti, valódi **mosható** szinűre képes festeni.
Tegetthof, sötétbordeaux és rikitó vörös szinben szintén raktáron.
Gyász eseteknél, teljes ruhátárak 1 óra alatt a legjobb feketére festhető.
Minden szinben 40 kr., fekete és tegetthof szinben darabja 50 kr.
Nagyban és kicsinyben kapható:
Mértey Testvérek, nagykereskedőknél, Arany János-utca 10.
Török József, gyógyszerárban, Király-utca 12.
Nerada Nándor, gyógyszerkereskedő, Kossuth Lajos-utca
Molnár és Moser, Koronabőrszék-utca 9.
Wald Gyula, Király-utca 34.
Kartschmaroff A., Kerepesi-ut 41.
Lux Mihály, Museum-körut 7.
Továbbá minden gyógyszer-, illatszert-, gyertya-, szappan- és rövidgarn-üzletben.
FIGYELMEZTETÉSÜL: Minden darab „Maypole” használati utasítással van ellátva, fessék ehhez alkalmazkodni.

Ehenhalt orvosok.

Ezelőtt néhány évtizeddel legjobb dolga volt az orvosoknak Spanyolországban; mivel ott volt a legtöbb beteg ember. Az óriás erejű légvonat, mely a pirenei hegysorosokból végig süvölt a félszigeten, csontfajósakká tette a büszke grandokat és csak a legodettebb bikaviadorok bírták ki az átkozott éghajlatot.

A főrangú spanyolok ezreket adtak a házi orvosainknak, csak hogy némiképp enyhítsék a kínzó fájdalmakat. Nyáron át Hispánia kénes forrásai, hírneves gyógyfürdői, spanyolokkal voltak tele. A fürdőtulajdonosok és az orvosok milliommossokká lettek.

Egy idő óta azonban csodálatos módon megcsappant a betegek száma s valamennyi spanyol olyan egészséges lett, mint a makk. Az orvosoknak lement az agiója és keresték rendkívül megcsappant. Az utóbbi években pedig néhányan már éhen is haltak.

Az orvosok és természettudósok elnöke Don Unguento Morbotrovato a múlt évben értekezletre hívta össze társait és ekkor jöttek a nyomára, hogy a spanyoloknak azért nincs szükségük orvosokra: mert az ország népe a „Horgony Pain Expellor”-t használja minden csont- és izomfájdalom ellen. Az értekezlet kénytelen volt egyhangulag constatalni, hogy ez a szer köszvény, csúsz, hátlájás, influenza és kolera ellen tényleg csodahatású, e mellett rendkívül olcsó és kapható 40 kr., 70 kr., és 1 frtos üvegekben minden gyógyszerárban.

A tudós orvosok erre felszedték sátorfájukat és az éhenhalás elől kiköltöztek Spanyolországból.

ÉRDEKES KÖNYVEK ÁRLESZÁLLÍTÁSA.

Anbert Oh. A szép Luciole. (1.-) — 30 kr. Bartalus István. A kávémenek. Humoros regény (1.-) — 40 kr. Belot A. A szép asszony ajkai. (1.-) — 30 kr. Birták; a mig lehetett. (—20) — 10 kr. Leposátelt szerelmesek. (—20) — 10 kr. Bocoaculo 100 vig elbeszélés, új remek fordításban hozzáült 100 pikáns képpel csak 1 frt. Gyönyörű pikáns képű vászonkötésben 1.50. Dr. Albrecht, fordította és átdolgozta dr. Nadas Mihály. Az ember és neve, egyedül jó kiadás (1.-) 50 kr. Dumas S. Gróf Monte Christo, 7 frt 50 kr. h. 2 frt 80 kr. — A világ ura, 6 frt 25 h 2. frt. Gárdonyi Géza. A világljáró angol. Vig regény, 20 kacsagató képpel (1.-) — 50 kr. Gárdonyi Géza. A lámpás. Erődes regény. (1.-) — 50 kr., diszk. 1.-. Dr. Gerlach: fordította és átdolgozta dr. Nadas Mihály: A gyermektelen szereltem. (1.-) 50 kr. A szűzesség egészségtana. Erődes (1.-) — 50 kr. — A megoldott problema: fiuk vagy lányok tetszés szerint való nevezése (1.-) — 50 kr. Az önmegóvás. Képekkel. Erődes. (1.-) — 50 kr. Az önségély. Orvosi tanácsok. Bonctan képekkel (1.-) — 50 kr. Kook Pál. Ném fia (szép címképpel), (1.-) — 35 kr. Márkus J. (Satanello) Kuliszák mögöl, roppant érdekes pikantéria (1.-) — 30 kr. M. Monolog 34-féle vig és kemoly magánjelenet szavaltára mulatságokon, a legérdekesebb írótól Gabányi, Gárdonyi stb-től kötetje csak — 10 kr. A 34 egyszerre csak frt 2.70. Ohnet Gy. A vasgyáros. (A hámos). A legszöb regények egyiké, teljes fordítás (2.-) — 60 kr., diszkötésben 1 frt. Ohnet György. Sörgo Panin. (Az élet harcza), 2 frt h. 60 kr. Szolid diszk. 1 frt. Pompadour marquise élet és jellemrajza, írta Dréon A. dr. Roppant érdekes, ára 1 frt helyett — 50 kr., diszkötésben 1 frt. Sudermann. A halotti ének (50 kr.) — 10 kr. Stanley és Emma szerelmi kalandjai Afrikában. (—30) — 15 kr. Strauss E. Harácsligeti tündernő (1.-) 20 kr. Strauss A. A Balkán-félsziget. Remek utazási mű számos képpel. Poripás ajándékkötésben (8.-) — 2.50. Urambátyám. Teljes, 1892, 93, 94, 95, 96, és 97. évre, a tiszta humor tárháza (8.-) — 2.50. Venus könyvtár 10 kötet ára 1.50. Pikáns novellák gyűjteménye, külön kötetje 20 kr. Dr. Yang A.O. A török szultán nyugalmazott háremorvosá által írt: A szerelem titkai. Képekkel diszített 2-ik kiadás. (1.-) 50 kr. Thewrewk István. Nincsenek többé lányok! Humoros elb. (1.-) — 50 kr., diszk. 1.-. Corvin Papok tükre. Szenciakúsi leleplezések (1.-) — 50 kr. Egy ballerina emlékiratai. Pikáns! (1.-) 30 kr. Exotikus növények. Pikáns történetek (1.-) — 30 kr. Thábia pongyolában. Képekkel. (1.-) 30 kr.

A legújabb legteljesebb nagy házcukraszat

200 képpel írta: Kugler G. 459 oldalon, 2200 recipével, Tartalmazza a legteljesebb ozukraszatot, a legkittünbb téaszták könyvét, gyümölcsök befőzését, fagyalfokat, italokat stb. Szép kötésben ára 8 frt.

A legjobb, legteljesebb nagy

MAGYAR SAKKÖNYV, melyet a világhírű Bilgner és Morphy nyomán Akantiaz és Kozsanyi szerkesztettek 800 ábrával, 160 problémával és 250 mestorjátszmával, a budapesti millonárius mestorversenyen is. Magántanulási legalkalmasabb, ára 2 forint. Szép vászonkötésben ára 2 frt 50 kr.

Részletes szepirodalmi árjegyzék ingyen és bérmentve. 5 frtos megrendelés a géz előleges beküldése esetén bérmentve.

ROZSNYAI KÁROLY könyvkiadó, BUDAPEST, IV., Muzseum-körút 15. szám.

Bárki által hirdett könyv vagy zenemű ugyanazon az áron, sokszor jóval olcsóbban megrendelhető. (82)

A Himalaya lejtőin

Arak angol fontonként forintokban; Csomagokban 1/2 és 1/4 font 1 font 10 font Elowery Pekoe Golden Tip 6.- 5.60 5.20 Finest Orange Pekoe . . . 5.- 4.60 4.20 koreai Souchong 4.- 3.20 3.20 PHsochold Mixture 3.- 2.60 2.20

Punjabban az öt fojyam országában aratott Kangra-Valley-tea-fajok a legkedveltebbek és legellerjedtebbek. Törzsház: Bombayban. Eredeti csomagokban közvetlen behozatal. Csak viszontelárusítók kaphatják az importeuróknél: Zelléry S. J. és Zarsa Budapest, VII., István-ut 26. sz. (44) Fióktelepek: Calcutta, Delhi Simla, London és New-York.

Föltalálók

és szabadalmotulajdonosok utmulatója a

„Szabadalmi * * * Naptár“

(az új szabadalmi törvénnyel.) Ára diszkötésben 1 frt 10 kr. Kiadja: BERGL SÁNDOR, hitles szabad. ügyvivő, szabadalmi mérnök írótlája, Budapest, VII., Erzsébet-körút 8., mely új találmányok szabadalmaztatását és értékesítését is elvállalja minden államra. Ugyanitt kapható a hivatalos szabad. katalógus 1891—1894. évfolyama kötetlenként 1 frtért. (87)

Műkertészet

és faiskola-különlegesség. Parkok és kertek tervezése és átültetése.

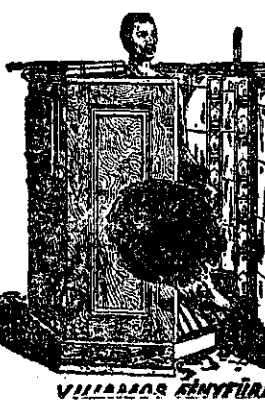
Hein János BUDAPEST, Csömöri-ut 87. sz. Telefon 62—78.

Steinway és Sons

BLÜTHNER GYULA világhírű zongorák, továbbá Kutschera, Rosenkranz gyártmányainak, valamint a legjobb bel- és külföldi zongorák és pianinók raktára (182)

KOHN ALBERT-nál, Kegy-utca 6. sz. Legelősb kölesönzést díj.

Építési árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztériumnak 1897. évi október hó 23-án 53918. szám alatt kelt magas rendelete alapján a Szőregh községben fekvő róm. kath. templom-épületnek és tornyának helyreállítása körül szükséges építkezési és javítási munkálatoknak vállalatba adása czéljából 3781 frt 61 krnyi kikiáltási árral és a községet terhelő 290 frt 66 kr. értékű ígás és kézi napszámoknak természetben vagy készpénz egyenértékben leendő kiszolgáltatása mellett a temes-szent-andrási m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1897. évi december hó 13-án dél-előtt 9 óraker felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett nyilvános szó- és írásbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva azon tájékoztatással hivatnak meg, hogy az ajánlattevőnek azon nyilatkozatát, miszerint az árlejtési jegyző-könyv feltételeit és a költségvetés adatait teljesen ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti, valamint a megajánlott összegnek betűkkel és számokkal való beírását tartalmazó, ugyszintén 50 kros bélyeggel, 10% bánatpénzzel és kellő czimezéssel ellátott és lepecsételt írásbeli zárt ajánlatot a nevezett ispánságnál a szóbeli verseny megkezdéséig, vagy pedig az alóliirt jószágigazgatóságnál az árlejtést megelőzőleg három nappal előbb nyújtandók be.

Csöd, gyámság, gondnokság alatt álló, vagy nyereségvágyból eredő bünteltért elítélt egyének az árlejtésen részt nem vehetnek és elkészt, utó-, vagy távirati ajánlatot semmi körülmények között sem fognak figyelembe vétetni.

Ajánlattevők vagyoni állásukat és vállalkozói képességüket kívánatra igazolni tartoznak.

A munka az 1898. évi április 1-én lesz megkezdendő és 1898. évi szeptember 1-ig teljesen befejezendő.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok, melyeket vállalkozó aláírni kötelek, a temes-szent-andrási kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Aradon, 1897. évi november hó 16-án.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.) (205)

Magyarországon a legelső és egyetlen Dr. Palócz Ignác v. Szt.-János kórházi orvos Bpsten, k. egészségügyi tanár Természetes gyógyintézet (Rondelő-intézet) BUDAPEST, VÁMHÁZ-KÖRÚT 7. SZÁM I. EMELET.

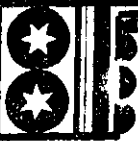
Rendelés: d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig. A legtöbb hevény és idült betegségnél csak a természetes gyógymóddal lehet biztos és maradandó gyógyulást elérni. Tágas gyogytermeim még a szakértők által is olismert tökéletes-séggel vannak berendezve. Gyogyintézetemben cserendezett korzakalkotó villamos fényfürdő, villamos homokfürdő és rezgő masszáz, messze felülmulják az összes meleg- és iszapfürdők hatásait, különösen hasznosak vese-, máj- és gyomorbetegségeknél, oszidos- s köszvényes bántalmaknál és a osontok elgörbüléséinél. Elektromasszáz, villamos zuhanyozás és villamos vízfürdő kitűnő hatásuk női bajok, migrán és valamennyi ideggyengeségből eredő betegség ellen. Légzőszék alkalmazása sürített és ritkított levegő beszívása megbecsülhetetlen asztma és tüdőosuos-hurüt ellen. Reflektált villamos-tény biztosan gyógyítja a fekélyeket. Ezeket még kiegészítik: Thuro Brand-féle masszáz, Kneip-kúra, gázolések, pontos diétamegzaszás, svédgimnasztika stb.

„A Természetes Gyogyómd Kézikönyve.“ Írta: DR. PALÓCZ IGNACZ. (30)

Megbecsülhetetlen tanácsadó mindenkinék az egézség megóvására és a betegségek megszüntetésére. A ki ezen könyvet olovassa, önmagának és családjának házi orvosa lehet. Kapható és megrendelhető a szerzőnél és minden könyvkereskedésben. Ára 3 korona.

Alapítva 1879-ben. Csak 3 forint a legszöb és legczúszéröbb Karácsonyi ajándék. (Emlék az elyhunyttakról.) Arozképek életnagyságban. Bármely beklüldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hü hasonlatért kezesség vállaltatik. A fénykép sértetlen marad. Alkalni ajándékul szánt megrendel. előbb küldendük be. BODASCHNER SIEGFRIED jutalmazott műterme. (66) Wien, II., Praterstr. 61.

Legnagyobb gyári raktár keleti szőnyegekben. ZACCHIRI N. és G. Budapest, V. ker., Mária Valéria-utca 5. sz. Legdusabb választék valódi smyrna, perzsa és indiai szőnyegekben minden lehető nagyság és minőségben. Nemkülönbén dús raktár: Axmünsteri és nyírott kész szőnyegekben. Nyírott brüsseli-tapestrie, hollandi és Cocos-futó szőnyegek, minden mennyiségben. Legújabb kivitelben kaphatók kész asztalterítők, függönyök, ágy- és lótakarók. Sima, mindenféle alapszínű pokróczkalmék szoba bevonására. Mindezt jutányosan és jótállás melletti kiszolgálással. Új és képes árjegyzékünket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. (82)

KISS JÓZSEF LAPJA

A HÉT

politikai és irodalmi szemle.

Kilencedik évfolyam.

Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Makai Emil, Ignotus, Heltai Jenő.

Előfizetési ára: egész évre 10 forint. Félévre 5 forint.
Negyedévre 2 forint 50 krajczár.

A HÉT régi, megállapodott hitelű lap. A hét kidomborodó eseményeinek hű tükrökre. Politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi kérdésekben a legszabadelvűbb eszmék és irányok szóvivője. — Krónikái, Innen-Onnan rovata, Irodalmi- és szinkritikái már rég kivívták a közönség elismerését.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala,
Budapest, Erzsébet-körut 6.

Megjelenik minden vasárnap

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvártt.

13839/I. d. szám.

Pályázati hirdetmény

terméskő és kötőrmelék szállításának biztosítása iránt.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1898. évben szükséges terméskő és kötőrmelék-mennyiségek szállítását biztosítani szándékozik.

Osztálymérnökség megnevezése, mely részére a köanyag szükségletik	Vonalrész megnevezése, melyre a köanyag előreláthatólag felhasználatik	Terméskő			Jegyzet
		nagyobb darabonként	kisebb darabonként	Köbméter	
	Szegedi üzletvezetőség	2550	1600	—	
	Aradi üzletvezetőség	5000	—	3000	
Nagy-Váradi	Bihar-Püspök—B.-Hunyad	400	600	—	
Kolozsvári	B.-Hunyad—Ar.-Gyéres	500	1000	—	
Nagy-Enyedi	Ar.-Gyéres—Megyes	100	150	—	
Szegesvári	Medgyes—Homoród—Kóhalom	300	—	—	
Brassói	Homoród—Kóhalom—Predeal	300	200	—	
M.-Vásárhelyi	Kocsárd—Szász-Régen	200	100	—	
Nagy-Szebeni	Kiskapus—Fogarás	300	300	—	
H. év. Nagy-Váradi	V.-Velence—Vaskoh B.-Püspöki—Érmihályfalva Ósi—Kót—Gyóna	150	100	500	
Brassó-Háromszéki	Brassó—Kézdivásárhely	—	—	—	szükség szerint
Csik-Szeredai	S.-Szt.-György—Csik-Gyimes	300	200	—	vanai mentén tehető
	Összesen	10100	4250	3500	

Együttal biztosítani kívánja a táblázatban kitüntetett vonalrészekben az 1899. és 1900. években felmerülő köanyag-szükségletet is, mely köanyag mennyiség azonban a fennebbi táblázatban foglalt mennyiségeknél korlátlanul nagyobb, vagy kisebb lehet, s amelynek mennyisége a kötendő szerződés értelmében szállítónak mindég az előző év november havában fog tudomására adatni.

A táblázat csak tájékoztatólag foglalja magában a jövő évre előirányzott köanyagok szükségletét s így a megrendelésre nézve csak a tényleges szükséglet fog szállítónak esetről esetre szállítás végett tudomására hozatni.

A tényleges szükségletre nézve szállító cég minden fentartás nélkül aláveti magát a magyar kir. államvasutak, illetőleg a táblázatban foglalt üzletvezetőségek egyoldalú megállapításainak.

A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő és 1896. évi 122291. szám alatt kelt általános szállítási feltételek alapján eszközölendő.

A különleges szállítási feltételek a pályázati feltételekben foglaltaknak, melyek a kolozsvári üzletvezetőség (Kolozsvárt, Emke palota II. emelet 44. ajtószám) anyagbeszerzési osztályánál díjmentesen megszerezhetők.

Az általános szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak összes üzletvezetőségeinél a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, vagy a budapesti nyomtatványtárnál 25 krnyi ár előzetes lefizetése mellett megszerezhetők. Hogyha a szállítási feltételek a nyomtatványtárról posta útján kérelmek, úgy a kívánt feltételek ügy száma és tárgya pontosan megjelölendő s azok a fennemlített eladási áron felül azok bérmentes elküldéséhez szükséges 10 kr postadíj is beküldendő a nyomtatványtárnak és pedig vagy készpénzben, vagy pedig magyar postai értékjegyekben.

Ajánlati minták gyanánt az üzletvezetőség által elkészített iverk használandók, mely minták, valamint a pályázati feltételek is a kolozsvári üzletvezetőség (Kolozsvárt, Emke-palota II. emelet 44. ajtószám) anyagbeszerzési osztályánál díjmentesen megszerezhetők.

Különösen figyelemztetjük az ajánlókat, hogy az ajánlati-mintában a beszállítási helyek pontosan megnevezendők, illetőleg kijelölendők, mely állomások és szelvények közt kívánják a szállítást eszközölni. A „szóval” jelzett rovatában az ajánlati egységár betűkkel is kitüntetendő.

A köanyagban vasuti kocsiiban való felrakására nézve az illető rovatban ajánlati ár csak akkor teendő ki, ha szállító cég e műveletre is vállalkozik, ellenkezőleg üresen hagyandó.

Az ajánlatok 50 krajczáros magyar bélyeggel és a rondes címkezésen kívül még ezen külczimmel „Ajánlat 23839/97. számhoz közzállítás iránt” ellátva 1897. évi október 15-dike déli 12 óráig a titkársági hivatalunkba személyesen beadandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzkepen az ajánlott mennyiség értékének 50/o-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1897. évi december hó 14-dike déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlített, az arról nyert élimervény azonban az ajánlatához nem csatolandó.

Az ajánlatot az egész kiirt mennyiségre, vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A pályázati feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után avagy távirati uton tételnek vagy amelyekben vakarások fordulnak elő, végre olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz nem tétellett le, figyelembe vételni nem fognak.

Együttal mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a szállításra vonatkozó feltételeket ismeri s azokat egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

Kolozsvár, 1897. november hó 10-én.

Az üzletvezetőség

A suivre

Egy régi jó öreg korrektor, aki nem tudt semmiféle idegen nyelvet, s így a francziát sem, sokszor szorgalmasan böngészte a franczia lapokat, noha egy betűt sem értett belőle. Egyszer aztán odaszól a regényfordítóhoz, mondván: — Béla bácsi, de sok regényt irhatott ez az **A suivre**. Minden franczia lap tőle közöl regényt. Nagy hahota közben magyarázták meg neki, hogy az a suivre nem regényíró hanem annyit tesz: hogy folytatása következik. Körülbelül így járt egy barátságos angol, aki Budapesten jártában így káltott fel: — Duszgazdag kereskedő lehet ez a **Linhart Vilmos**, alig van utca, hogy ne lenne vagy egy vászon, vagy egy cipőkereskedése meg bankháza. A derék angolnak aztán megmagyarázták, hogy **Linhart Vilmos** neve a czégtáblákon annyit jelent, hogy ő festi azokat, lévén ő a legkeresettebb festő egész Budapesten.

Ezer és ezer ember!

fatal és öreg, köszöni visszanyert erejét és egészségét Dr. Müller főorvosvilághírű jónak elismert regenerációs készítményének. Kiváltságos bizonyítottak ezen szerek az idegszövetek, ifjúkori bűnök és kicserélődések következményei gyánant előállt idegszibbadság, magónlás, a kezek és lábak ideges reszkése, gerincvelő-bajok, hártartalság, felelemézet, kedély lehangoltság, ideges túlfájdás, migrén, kiváltságos pedig férful gyengeség (impotencia) és minden abból folyó gyengeségi állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a **Bécsben V2 Wimmergasse 31. sz. alatt lévő Szt.-György gyógyszer-tárból való Dr. Müller főorvos-tele regenerációs készítmények** következtében. Ara kimerítő orvosi használati utasítással együtt 8 frt 10 kr., postán 25 kural több. **Ugyanott kaphatók Dr. Müller főorvos-tele Injekció és labdacok**, melyek a hurgycs minden kifolyását (kankó), férfaknál, mint nőknél (bőr folyás) pár nap alatt gyógyítják. Ara kimerítő orvosi utasítással Nr. 1. u bajokra 1 frt 60 kr., Nr. 2. u. regl folyásra 2 frt 50 kr., postán 25 kural több. **Csak valódi, a bécsi Szt.-György gyógyszer-tárból való készítmények k-rendők.**
Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tárában Király-utca.
Ezt a hirdetést tessék kívágni és eltenni. (31)

Bőr- és szépségápolás szakorvosa
med. univ. Dr. Révész Benő
Budapest, Kerepesi-ut 63., I. em.
24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat:**
szepő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos vegiagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácssal szolgál az arc és középölásra.
Feltűnő eredménnyel gyógyítja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi- és női bajokat és azok következményeit.
Rendel: délelőtt 8—12, délután 3—7 óráig,
Levelekre azonnal válaszol. Kívánatra gyógyszerokról is gondoskodik. Mindenkor mély diszkreó.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készítek modern stílusban kárpitos- és díszítési munkákat.
Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltetek.
Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlv, maradtam kitűnő tisztelettel
SZILÁGYI ZSIGMOND,
kárpitos és díszítő.
Budapest, VII., Dohány-utca 68.
(Kertész-utca sarkán.) 120

Hirdetések
felvétetnek lapunk kiadó-hivatalában,
VIII., József-körút 65. szám.

Nem nagy krach,
hanem tisztességes alapon vagyunk képesek a következő felsorolt britannia-ezüst-készletet, mely 58 darabból áll, csak 6 frt 60 krnyi hálattalanul olcsó áron bárkinek szállítani.
6 darab legfin. britannia ezüstli kés valódi angol pengével,
6 darab amerikai britannia-ezüst villa egy drbból
6 darab amerikai britannia-ezüst kávékanál,
12 darab amerikai britannia-ezüst levestemerő,
1 darab amerikai britannia-ezüst tejszemő,
2 darab amerikai britannia-ezüst tejszerleg,
6 darab angol britannia felszolgáló eszezalj,
2 darab határos asztali gyertyatartó,
1 darab teaszűrő,
1 darab legfinomabb britannia-cukorhintő,
3 darab legf. gyümölcsös kés, porcellánnyéllel,
3 darab legf. gyümölcsös villa, porcellánnyéllel,
6 darab Viktória eszezalj
56 darab együttvéve csak 6 frt 60 kr.
Az összes fenti 56 tárgyat vagyunk képesek a **6 frt 60 krnyi** minimális áron szállítani. A britannia-ezüst egy minden részben fehér fém, mely ezüst színet 25 éven át megtartja, a miért jótallunk. Annak legjobb bizonyítékául, hogy ez a hirdetésny tiszta igazságon alapul szolgáljon töünk a következő **nyilvános nyilatkozat:**
Abban az esetben, hogy a beküldött britannia-ezüst készlet nem felelne meg, a fizetett összeg akadálytalanul visszafizetettük. Akinek tehát bennük-ppen szüksége lenne rá, rendelje meg a fentebbi díszkészletet, amely kiválóan alkalmas **nász- és ünnepi ajándéknak,** valamint szállók, vendéglők és jobbfejta háztartások számára.
Kapható csak (71)
RIX kiviteli házában szállítója Tanítók háza clyetlenc, stb. bejegyzett cég, fennál már harmincz év óta.
Bécs, III/2. Pratersstrasse 16. P.
Széküldés a vidékre utárvetellel vagy az összeg előleges beküldése után.
Tisztítópor hozzá 10 kr, ládikó 40 kr
Csak védjeggyel valódi. Számos elismerő irat betekinthető.

A szabadalmazott „Fairbanks” mérlegek
százados rendszerűek, tolösulyos fémmerőkkal bírnak és a **hid minden pontján egyenlően mérlegelnek,**
Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.
különösen gazdák-, gazdaságok-, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánljuk. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek-**
„Fairbanks” mérleg- és gépgyár részv.-társaság
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.
közvetlen központi irodánkhoz Andrassy-ut 41. sz. intérendők.

Előfizetési felhívás
BUDAPESTI BAZÁR
szépirodalmi divatlap **harminczkilenczedik** évfolyamára. Harminczkilencz év fennállása eleége ajánlja lapunk cziszterőségét.
Al., Budapesti Bazár” utasításokat ad előfizetőink divatrubrikában megjelenő illusztrációk után illtően házilag készítőre és kedvezményképpen — **ingyen** — mérték szerint bármily szabásmintával szolgál előfizetőink. Megrendeléseket is szivesen teljesít a szerkesztőség.
A szépirodalmi részére is kiváló gond lesz fordítva, január elsei számunkat igen érdekes regénynyel kezdjük meg.
Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt — kr. || Egy hóra — frt 50 kr.
Félévre 3 frt — kr. || Egy szám ára . . . — frt 25 kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Minden előfizető az alább elősorolt regényekből választhat egy példányt vagy az 1894. évben, előfizetői arczképével megjelent **emlékalbumot**. A füzeteket megküldjü ingyen és bérmentve.
Dora. A félmilliomos asszony. Vénusz.
Az előfizetési pénzek **KIRÁLY JÁNOS** szerkesztőnek küldendők. (Koronaherezeg-utca 17. sz.)

Kitüntetések: Budapest 1896., Berlin 1893., Czernovica 1886. stb. Arany-érem, érdemkereszt-tel.
Angol sárgaréz-butcrokat
stylszerű, finom és tartós kivitelben készít a **HAZAI ELSŐ SZAB. FÉM- és VASBUTOR-GYÁR,**
Hochmann Sajos Budapest.
Központ és iroda: **Rottenbiller-utca 9.**
Angol rézagyak, angol mosdók, angol éjjeli szekrények, angol consol-tükrök, angol függönytartók (carnisse) **Képes árjegyzék kívánatra küldetik.**
Kis. szabványon. Utalékhírítés. Telefon. Erzsébet-körút 4. szám.

Karácsonyfa díszítékek
íránt érdeklődők ne mulasszák el kérni
Bisenius József,
Bécs, I., Elisabethstrasse 1.
gazdagon illusztrált árjegyzéket, amely **ingyen és bérmentve** küldetik meg.
Levelezőlap elegendő.

Huzás már **december 10 és 11-én.**
Vételsorsjegyek a m. kir. szab. osztálysorsjátékhoz
1/1 16 forint, 1/2 8 forint, 1/4 4 forint, 1/8 2 forint.
Kapható a főelarusítónál
Budapest, V., Sas-utcz 1. Lukács Vilmos.
A 89874. számú sorsjegyet, mely az első huzásnál a II-ik főnyereményt, vagyis 20.000 koronát nyerte meg, az én üzletemben vették. (214)